g a Sed corripite vt fratrē.i.miſericordia ſit in affectu in
terius:licet auſteritas appareat exteri⁹.Cant.iiij.c.Mel et
lac ſub lingua tua:id eſt in corde/licet amarū verbū ſit in ore.
Nūeri.xvij.c.Uirga aaron ꝓtulit amygdala.Pſ.Corripi/
Ps.140. et me iuſt⁹ i miſcđia ⁊ increpabit me.Gal.vj.a.Uos q̄ ſpūa/
les eſtis:hmōi iſtru/
ite in ſpiritu lenita/
tis. b Ipſe autē
deus pacis ⁊c.⁊
ij.Cor.xiij.d.De⁹
pacis et dilectionis
erit vobiſcū.Rom.
vlt.c.De⁹ aūt pac
cōteret ſathanā ſub
pedib⁹ vr̄is velocit.
Phil.iiij.b.Pax
dei que exupat oēm
ſenſū:cuſtodiat cor/
da v̄ra ⁊ intelligētias
v̄ras: c Det vob
pacē ſempiternā:
pacē tpis/q̄ cōtinue/
tur vobis vſq̄ in pa
cē eternitat.̄ d In
omni loco:celo:
mūdo/⁊ in corde tā
ꝓprio:q̄ꝫ alieno:vt
ſic habeat̄ pacē eter
nitatis in celo:pacē
temporis in mūdo:
pacē trāquillitatis i corde ꝓprio.Et h: e De⁹ ſit cū omnī/
bus vobis:Nō dicit cū vno.Et eſt argumētum ꝙ orare ꝓ
multis meli⁹ eſt q̄ꝫ ꝓ vno. f Salutatio mea manu pau/
li:ſcripta eſt.ſ.ſcribē.Col.vlt.d.Salutatio mea manu pauli.
Gal.vlt.c.Uidete qualib⁹ litteris ſcpſi vobis mea manu. g
Qđ ſignū.i.quā ſalutationē loco ſigni.i.ſigilli. h In oi
ep̄la ita ſcribo:vobis quō ſit gr̄a dñi ⁊c.Cōtra ad Eph.⁊
ad Theſſal.j.non habet̄ hec ſalutatio ⁊c.Rñdeo.hoc.ſ.gra/
tia dñi ⁊c.vel aliquid ſimile ponit̄ in fine cuiuſlibet ep̄le:et il/
lud erat ſcriptū manu pauli:quia cognoſcebāt manū eius. i
Gratia:venie/in initio cōuerſionis/et bone vite i ſtatu ꝓba/
tionis et finalis glorie/in trāſitu mortis. k Dñi noſtri:de/
fendētis/ l Jeſu/ſaluātis/ m Chriſti/vngētis Amē.
Explicit Poſtilla dñi hugonis Cardinalis ſup ep̄lam ad
Theſſalonicēſes ſecūdā.

Reuerēdiſſimi in chriſto patris ⁊ dñi/dñi hugo
nis ⁊c.Cardinalis poſtilla ſup epiſtolā Pauli ad
Timotheū primā Incipit. Expoſitio. Ca. I

Aulus ap̄lus ⁊c.In prima pte primi
capli deteſtat̄ fabuloſam doctrinā:⁊ cōmē
dat charitatē.In ſecūda vero legē laudat:
ſed iuſtis impoſitā negat:ibi:Scim⁹ aūt
q2 bona ē lex:ſi q̄s ⁊c.In tertia gr̄as
agit de ſua ꝯuerſione a lege ad chriſtū:ibi:
Gr̄as ago ei qui ⁊c.In quarta cōmen
dat dei miſericordiā circa credentes exemplo ſuo:ibi:Fide/
lis ſermo.Quinto iniungit timotheo certamē ſiue militiā ꝓ
fide ꝯtra pſeudo:ex quib⁹ dicit ſe quoſdā damnaſſe:ibi:Hoc
p̄ceptum commēdo tibi.Hic eſt ille diſcipulus chariſſi/
mus et dilectus ap̄lo:de quo Phil.ij.c.Neminē habeo tam
vnanimē qui ſincera affectione pro vobis ſollicitus ſit.Item
iſte fuit legat⁹ corinthioꝝ/et theſſalonicēſiū et phil ppenſiū.
Itē ipſe aſſociat̄ ap̄lo in titulis ep̄larū.ij.Corinth.j.a.et.j.
Theſſal.j.a.Alit̄.Paul⁹ ap̄ls ⁊c.Apoſtol⁹ ſcribit ab vrbe
roma timotheo que creauerat et conſtituerat ep̄m aſianis.Et
eſt intētio ei⁹ inſtruere p̄cipue in eis q̄ ptinēt ad ep̄ale officiū.
Diuidit̄ autem in duas ptes.In prima inſtruit quō ſe debet
habere ep̄us ad eos qui ſunt extra eccleſiā.In ſecūda quō ad
eos q̄ ſunt in eccl̄ia:q̄ incipit.j.ij.a.Primo ergo p̄mittit ſalu/
tationē more ſuo.Secūdo docet eū reſiſtere ꝑuerſorib⁹ inter/

a ſed corripite vt fratrem.Ipſe
b c autē de⁹ pacis det vobis pa/
d cem ſempiternā i omni loco.
e De⁹ ſit cū omnibus vobis.
f Salutatio mea manu pauli
g qđ eſt ſignū in omni ep̄la:ita
h i k l m ſcribo.Gratia dñi noſtri ieſu
chriſti cū oībus vobis:Amē.

Explicit epiſtola Pauli ad
Theſſalonicenſes ſecunda.

Incipit argumentū in epi
ſtolā ad Timotheū primā.

Timotheū inſtruit ⁊ do
cet de ordinatione epi
ſcopatus ⁊ diaconij ⁊
oīs eccl̄iaſtice diſcipline:ſcri/

dicēdo eis doctrinā q̄ nociua ē:ibi:Sicut rogaui.Tertio
docet ꝙ inutilis ē eoꝝ doctrina:q2 nō ē ad charitatē:ibi:Finis
eñ p̄cepti.Quarto ꝓbat ꝙ nociua eſt:quia veritatē ſacre
ſcpture adulterat:⁊ hoīes excecat:ibi:A qb⁹ q̄dā.Quīto
q2 veritate abutent̄:ibi:Scim⁹ q2 bona eſt lex.Sexto q2
ꝯtria ē euāgelio:ibi:
Et ſi q̄d aliud.Se/
ptimo oñdit ſe ſcire
hmōi errores:cū ꝓuſ
fuit i eis:ibi:Gr̄as
ago.Ultiō iuitat ti
motheū:vt ſic iſtitit
ꝯ tales:ita et adhuc
iſtet:⁊ eos excōicet:
ibi:Hoc ē p̄ceptū A
Dic ḡ. n Pau/
lus/noīe/ o Apo
ſtol⁹:officio ⁊ digni
tate. p Jeſu chri
ſti.Glo.Nomē di/
gnitat̄ ꝓponit i hac
auctoritate:vt timo/
the⁹ munit⁹ reſiſtat
pſeudo apoſtol.̄ q
Scđm imperiū
dei.j.Corinth.j.a.
Paul⁹ ap̄ls per vo/
lūtatem dei.Itē.ij.
Cor.ij.a.Et nota ꝙ
dicit imperiū.q.d.
neceſſitas mihi incūbit:vt.j.Cor.ix.c.Sic q̄ iſilit honori nō
a deo dato/culpatiōe dign⁹ ē:ita q̄ renuit ⁊ reſilit obnoxi⁹ eſt
iobediētie:Sꝫ ad ſublimitates et honores hodie nō oportet
imperare nec cogere ſed neq̄ꝫ vocare:ipſi enim ſe ingerunt ſi/
cut olim pſeudo.Hiere.xxiij.d.Nō mittebā eos ⁊ ipſi curre/
bāt.Et Hiere.xlix.d.Qui habitas i cauernis tre ⁊ apphēde/
re niter̄ altitudinē collis.Heb.v.a.Nec q̄ſq̄ꝫ ſumit ſibi hono
rē:ſꝫ q̄ a deo vocat⁹ ē tāq̄ꝫ aarō: r Dei/nō ambitioīs.Mat.
vj.d.Nō poteſt̄ deo ſuire ⁊ māmone. s Saluatoris:ad
differētiā dei ꝑditoris.ij.Cor.iiij.a.Qđ ſi opertū ē euāgeliū
nr̄m in his q̄ pereūt opertū eſt:in q̄b⁹ de⁹ hui⁹ ſeculi exceca/
uit mētes īfideliū.Eſa.xlv.d.Neſcierūt q̄ leuāt ſignū ſculptu/
re ⁊ rogant deū non ſaluantē. t Et chriſti ieſu ſpei nr̄e.
.i.ſpei nr̄e ꝑ quē ſperam⁹ glīam:ſiue q̄ eſt nr̄a ſpes:qm̄ tu es
dñe ſpes mea/altiſſimū poſuiſti refugium tuum.Eſa.xxv.b.
Spes a turbine/vmbraculū ab eſtu.Paul⁹ inquā ſcribit hoc Pſ.90.
v Timotheo dilecto filio ſuo:quē.ſ.genuit/ x In fi/
de.j.Corinth.iiij.d.Nā in chriſto ieſu ꝑ euangeliū ego vos
genui.ſ.vt pr̄.Itē Philemonē.b.Quē ego genui in vinculis
meis.Item vt mater q̄ parturit filios.Gal.iiij.c.Filioli mei
q̄s iterū ꝑturio donec formet̄ chriſt⁹ i vobis.Et vice alia ſalu
tat in hūc modū. y Gr̄a et miſcđia ⁊ pax/ſit tibi/a deo
⁊c.In aliȷ̄s ep̄lis nō ponunt̄ niſi duo:gr̄a ⁊ pax:ſed iſti tā/
q̄ꝫ ep̄o optat amplius q̄ꝫ plebi:Et ſumitur hic gr̄a aliter q̄ꝫ in
aliȷ̄s epiſtolis:q2 i illis idē ē qđ remiſſio pctōꝝ:Pacē trāqlli/
tatē animi:gratiā aūt vocat donationē ſpūſſācti.i.ptātē dādi
ſpm̄ſāctū.Ampliora exoptat puero.ſ.ꝓprio ſpūali filio formi
dās:Ita eñ formidauit:vt qđ nūq̄ꝫ fecit/de corꝑalib⁹ ei ſcri/
bēs.ſ.vino.j.v.d. z A deo pr̄e:q̄ libēter dat ⁊ vtiliter.Si
q̄s pr̄em petierit panē:nunq̄d lapidē dabit illi:Luce.xj.b.Et
chriſto ieſu dño nr̄o: a Sic rogaui te.Poſt ſalutati
onē pri⁹ de pſeudo repellēdis/incipit hic legē adhuc tenēdaꝫ
docētib⁹.q.d.o timothee ita fac ſicut rogaui te q̄ſi cōparem.
Chryſ.Uide māſuetudinē:nō magiſtri vtit̄ voce:ſꝫ famuli:
nō dic̄ p̄cepi/vl̄ iūxi:ſꝫ rogaui.Deinde ſubdit q̄d rogauerit/
⁊ q̄ñ ⁊ ꝓpt̄ q̄d.Quid.ſ. b Ut remaneres epheſi:ad ordi/
nādā eccl̄iā.Deīde ſubdit/q̄ñ.ſ. c Cū irē i macedoniā.
Poſtea ſbdit ad q̄d rogauit remanere.ſ. d Ut denūciares
q̄buſdā/pſeudo diſcret̄.a catholica fide:⁊ ita li/q̄buſdā/po
nit̄ diſcretiue:tā doctorib⁹ q̄ꝫ miorib⁹.Chryſ.Nō poſuit eos
noīatim ne iuerecūdiores eos appareret ſupbia redargutiōis.
g Ne aliter doce/

bens ei a laodicia per Tichi/
cum diaconem.
Explicit argumentum.
Incipit epiſtola Pauli ad
Timotheū prima. Ca. I

n o p q r s t v Aul⁹ apo
ſtol⁹ ieſu chriſti
ſm̄ imperiū dei
ſaluatoris nr̄i et
chriſti ieſu ſpei
nr̄e:Timotheo
x y dilecto filio in fide:Gratia et
z miſericordia ⁊ pax a deo pr̄e
⁊ chriſto ieſu dño noſtro.Si
a b cut rogaui te vt remaneres
c epheſi cum irem in macedoni
d am/vt denūciares quibuſdā

a ne aliter docerēt neq̄ intēde
b rent fabulis ꝛ genealogijs in
c terminatis: q̄ queſtiones p̄
d
e
f ſtānt magis q̄ͣ edificationem
g dei que eſt in fide. Finis aūt
h p̄cepti eſt charitas de corde
i
k puro ꝛ cōſcientia bona ꝛ fidē
l
m nō ficta. A quibus q̄dā ab
n errātes cōuerſi ſunt in vanilo
quium: volentes eſſe legiſdo
o ctores: nō intelligentes/ neq̄
que loquunt/ neq̄ de quibus
p affirmāt. Scim᷒ aūt q2 bona
q ēſt lex ſi quis ea legitime vtat:

a Ne aliter docerēt: pſeudo doctores. Aliter. i. contrarium q̄ͣ nos. Gal. j. b. Si quis vobis euangeliçauerit preter id qd̓ accepiſtis anathema ſit. Titū. j. c. Docentes q̄ nō oportet turpis lucri gratia. b Neq̄ intenderēt fabulis et genealogijs: docēdis/ quātū ad doctores: vl' ad diſcēdis/ quātū ad ſubditos. Fabulas dicit doctrinā eorū qui legalia tenēda p̄dicabant: vel fictiones quaſdā ꝛ excogitationes iudeorum/ de quibus dicit dn̄s Matth. xv. a. Irritum feciſtis mādatum dei ꝓpter traditiōes veſtras. Ipſi eñ dicūt ꝛ credūt adam primo habuiſſe duas vxores ex quibus texūt genealogias infinitas: Et hoc eſt qd̓ dicit/ c Interminatis. i. ſine termino: vel in ꝓhibitis/ ſicut dicit: ꝓhibemus hoc ſub interminatione anathematis. d Que queſtiones. i. lites: f Preſtant magis q̄ͣ edificationē iuſticie/ dei. i. nō edificāt hoies in iuſticia dei. ij. Timoth. ij. c. Noli verbis cōtēdere: ad nihil eñ vtile ē niſi ad ſubuerſionē audientiū. ij. Timoth. ij. c. Prophana autem et vaniloquia deuita: multū eñ ꝓficiunt ad impietatē: et ſermo eorū vt cancer ſerpit. Item. ij Timoth. iiij. a. Coaceruabunt ſibi magiſtros prurientes auribus vel ſcalpētes auditū: ſcd̓m aliā litterā: et a veritate q̄dem auditū auertēt/ ad fabulas autē cōuertent. Item. j. iiij. b. Ineptas ꝛ aniles fabulas deuita. j. vj. d. Prophanas vocū nouitates ꝛc̄. d Que/ iuſticia vel edificatio ſiue crementum iuſticie ē in fide: Fides eñ viuificat ꝛ in iuſticia cōſeruat. Abac. ij. a. Ro. j. b. Iuſtus ex fide viuit. e Queſtiones/ rei. Vides qualiter detrahit queſtioni: vbi eñ fides nō eſt/ queſtione ibi ita oportet iueſtigare: qd fides indiget q̄ſtione: queſtio fidei interp̄tatiua eſt: qui eñ querit nōdum inuenit: qui querit credere nō pōt: ꝓpterea ait: ne occupemur circa queſtiones: ſi nec credim᷒ non eſt fides. Fides eñ mentē quieſcere facit. g Finis aūt ꝛc̄. Doctrina eorū inutilis eſt: q2 finis oīs doctrine eſt charitas: ſed doctrina eorū charitatem impediebat: qd̓ bene dico: q2 fabula eſt eorū doctrina ꝛ nihil facit ad edificationē. Finis aūt p̄cepti eſt charitas: et eorū doctrina impedit charitatem. Vel/ Finis aūt ꝛc̄. q. d. ipſi docent fabulas: ſed finis. i. adimpletio legis eſt charitas: quare nō eſt op᷒ alijs/ maxime fabulis eorū. Vel cōtinua ad ꝓximo dictū qd̓ vere in fide eſt edificatio iuſticie dei: q2 ex fide eſt ſpes: ꝛ inde charitas que eſt adimpletio legis. Et hoc eſt qd̓ dicit: Finis aūt p̄cepti. i. cōpletio ꝛ cōſummatio p̄cepti. i. p̄ceptorum omniū/ eſt charitas. Roma. xiij. c. Plenitudo legis eſt dilectio. Vel/ Finis p̄cepti ē charitas. i. gratia charitatis habende eſt p̄ceptū: q2 ad hoc vt habeat charitas fuerūt data mādata. Sic g̓ eſt finis p̄cepti: ſicut ſanitas eſt finis medicine. Vel charitas eſt finis p̄cepti. i. termiat vel cōſumit p̄cepta legalia: ſicut dicit candela finiri cū cōſumit Matth. xj b. Lex ꝛ ꝓphete vſq̄ ad iohānē: Vel/ Finis p̄cepti ē charitas. i. charitas terminat p̄ceptū: quia vere diligēti et pfecte non oportet p̄cipere. Infra eodem: Lex iuſtis non eſt poſita. Alia littera. Finis aūt terminatiōis eſt amor ex puro corde et cōſcientia bona et fide nō ficta: Et eſt bonū verbū cōtra illos quos non mouet ad p̄dicandū aiarū charitas: ſed lucrorū cupiditas: q̄ faciūt caudā argenteā ſuis ſermonib᷒. Sed q2 quidā amor imundus: vt in luxurioſis/ ideo dicit: h De corde puro. Itē quidā amor eſt et ſi nō imundus: tñ inter imundos eſt. ſ. quedam ſocialis affectio: qua ſe inuicem ſimiles diligant: vt fur furem: ideo dicit: i Cōſcientia bona: ex bona cōuerſatiōe: vt dicit Chryſ. Et q2 quidā diligunt verbo et lingua: ſ3 nō ope ꝛ veritate/ ideo ſubdit: k Et fide non ficta. i. fidelitate vera ſiue fidelit ꝛ veracit. j. Ioh. iij. d. Nolite diligere lingua ſ3 ope ꝛ v̓itate. Bern̄. h De corde puro: vt puritas cordis in duobus cōſiſtat in querenda gloria dei: ꝛ vtilitate ꝓximi. De hac tanto puritatis bona gloriari nō pōt veraciter: niſi q̄ extrinſecus gloriā pfecte reſpuerit: nec eñ poteſt dei vel ꝓximi querere lucra q̄ ꝓpria nō cōtēpſerit. Sequit: i Et cōſciētia bona ꝛc̄. Duo ſūt q̄ faciūt cōſciētiā bonā. Cōmiſſa flere: flēda nō cōmittere. Horū neutrū ſolū ſufficit: ſequit: k Et fide nō ficta. Triplex eſt fidei diuiſio. Eſt eñ fides mortua: ficta/ probata. Mortua ē q̄ p dilectionē nō opat: quaſi carēs aia q̄ eſt aia. Ficta q̄ ē ex charitate moueri inchoat ad bene operādū: ſ3 nō pſeuerans deficit et morit tanq̄ abortiua. Et dicit ficta fides: eo ſenſu q̄ vaſa fictilia dicim᷒ nō inutilia: q2 nō ſunt inutilia q̄ͣdiu ſunt: ſ3 quaſi fragilia cum cito pereūt. De hac fide dicit: Luc. viij. b. Hi ſunt q̄ ad tēpus credunt. Probata eſt q̄ pſeuerat cū charitate. Mat. x. c. Qui pſeuerauerit vſq̄ in finē hic ſalu᷒ erit. Vel/ Nō ficta. i. nō erronea: quā ſibi fingit human᷒ anim᷒: ſicut hereticorum. Vel/ Non ficta. i. nō ſimulata: Aliter exponit ſm Aug. in Glo. h De puro corde. i. de puro intellectu: vt nihil niſi de᷒ diligat: i Et conſcientia bona. i. ſpe. Ille eñ ſperat q̄ bonā cōſciaꝫ gerit: q2 ſm ꝯſciaꝫ bonā mēſurat ſpes: ꝛ ſumit ꝯfidētia/ k Et fide n̄ ficta: vt dictū ē. i. nō ſimulata: vl' i. nō fragili. Vl' hec tria: Ex corde puro ꝛc̄. poſſūt referri ad illa tria: Diliges dn̄ꝫ deū tuū ex toto corde tuo ꝛ ex tota aia tua: ꝛ ex oī mēte tua. i. ex itellectu ſine errore: volūtate ſine ꝯdictiōe: memoria ſine obliuiōe. Siſr dr̄ hic: Ex toto corde. i. itellectu ſine errore/ Et cōſcia bona. i. ex volūtate ſine ꝯdictiōe: ꝯſcia eñ bona ē volūtas ſine culpa: Et fide nō ficta. i. fideliter ꝛ vere nō ficte: qd̓ q̄dē eſt qñ mēoria ē ſine obliuiōe. Omni eñ tpe diligit q̄ amic᷒ ē: vt dr̄ Prouer. xvij. c. l A q̄b᷒ q̄dā ꝛc̄. Oñdit q̄ doctria pſeudo erat nociua: q2 oberrat a charitate ꝛ excecat hoiem. Vñ/ A q̄bus/ p̄dict. i. fide/ ſpe ꝛ charitate. m Quidā aberrātes. Ex q̄ aliq̄s nō docet vel p̄dicat ꝓpt deū ꝛ vtilitatē ꝓximi: aberrat tāq̄ cec᷒. Nec miꝝ: q2 auertit ſe a luce ſpūali. i. a deo q̄ lux ē v̓itat. Ioh. xj. b. Qui ābulat i luce nō offēdit: q2 lucē hui᷒ mūdi videt. n Cōuerſi ſūt i vaniloquiū: de legalib᷒ p̄dicādis. Nota h̓ duas cāſ errōis. ſ. ꝯtēptū charitatſ: ꝛ appetitū dignitat. Propt h̓ duo veniūt hereſes. Primū tāgit ibi: A q̄b᷒ aberrātes. Secūdū: ibi: Volētes eē legi ꝛc̄. De p̄mo dic Chryſ. Nihil ita ledit gen᷒ hūanū vt ꝯtēnere amorē: ꝛ nō cū mīto diligere ſtudio: q̄ͣadmodū neq̄ dirigit/ vt pſeq̄ cū fratre eū. Et h̓ chriſt᷒ oñdēs dicebat: Si duo ꝯcordauerint i idē/ oē qd̓cūq̄ petēt accipiēt. Et rurſus Matth. xxiiij. b. Cū multiplicata fuerit iniq̄tas infrigidabit amor multoꝝ. Sed hereſes genuit oēs/ ex nō amādo frēs ſuos iuidebāt ꝓſpantib᷒/ ex iuidēdo diligebāt dignitatē: ex diligēdo dignitatē hereſes genuerūt. Itē Chryſ. Volētes aūt eē legi mgr̄i. Vides ꝛ aliā cām q̄ eſt amor dignitat: ꝓpterea ꝛ chriſt᷒ dicebat Mat. xxiij. a. Voſ aūt nolite vocari rabbi. Et rurſū: Nec ipſi legē cuſtodiūt: ſ3 vt in ſua carne glient: Gal. v. c. Dignitatē deſiderāt ait: ꝛ ꝓpterea ad v̓itatē n̄ reſpiciūt: Itē Iaco. iij. a. Nolite pluref mgr̄i fieri frēs chariſſimi: ſciētes q̄ mai᷒ inde iudiciū ſumit. ij. Timoth. iiij. a. Coaceruabūt ſibi mgr̄oſ pruriētes aurib᷒. Vl' ſic/ Aberrātes. Ecce auerſio a bono: Cōuerſi ſt. Ecce ꝯuerſio ad malū. o Nō itelligētes/ neq̄ q̄ loquūt. i. q̄ volūt ꝓbare. i. ſcp̄turas ꝛ teſtimōia ꝓphaꝝ/ q̄s adducūt ad ꝓbādū. Vl' ecōuerſo ſic: Q2 n̄ itelligūt dep̄uāt ſcp̄turas. Vñ. ij. Pet. vlt. d. In q̄b᷒ ſūt q̄dā difficilia itellectu: q̄ idocti ꝛ iſtabiles hoies dāpnāt ad ſuā ꝑditiōē. p Scim᷒ aūt. Ne credat q̄s q̄ apl's legē vituparet eo q̄ dixerat eoſ oberrare i lege/ addit h̓: q Bona ē lex. Ro. vij. c. Lex q̄dē bona ꝛ ſctā: et mādatū ſctm̄: Et h̓ ſi q̄s ea legitime vtat: alit nō ē bona. Vñ Ezech. xx. d. Dedi eis p̄cepta nō bona: iudicia in q̄b᷒ nō viuet. Chryſ. Sūt q̄ vtūt lege illegalit: ꝗ puta cōcomitant

Ro. 7. a.

Deut. 6.

Math.

puta cōcomitāt̄ p verba eā/p opa vero ꝑuaricāt̄ hb ē illegalit̄ vti. Vnt̄ quidā ſed nō in ꝓpriā vtilitatē. Hoc eſt quod dicit̄: Matth. xxiij. a. Dicūt et nō faciūt. Tales ſunt ſicut illi q̄ clamant bonū vinū ⁊ tamen parū guſtant de eo. Itē ſicut hiſtriones q̄ clamant torneamenta: ⁊ tn̄ nunquā ibi feriūt vnū ictū. Talib⁹ nō eſt lex bona quia nō in vſum ſui eā cōuertunt: Sicut nec vinū bonū ē dolio: nec granū horreo / ſed ſtomacho. Malach. ij. b. Labia ſacerdotis cuſtodiūt ſciaꝫ. Labia dicit nō venter. Item Chryſ. Eſt ⁊ aliud legaliter vti lege: puta ſi legaliter vteris / mittit te ad chriſtuꝫ. Cū eīn eius intentio ſit iuſtificare hominē: nō poteſt / aūt mittit ad eū qui poteſt: Bacul⁹ eīn miſſus p giezi. i. on⁹ legis datum per moyſen nō ſanauit puerū: ſed ipſemet heliſeus deſcē dit: ⁊ ſe puero coaptauit: qđ factū eſt qn̄ chriſtus naturā nr̄e infirmitatis aſſumpſit / vt a morte nos liberaret. iiij. Regū. iiij. e. Iteꝫ nota ꝙ legaliter vtit̄ lege: qui eam cōplet ex ſupabundātia amoris: nō ex ſpiritu ſeruitutis. Vnde Chryſ. Eſt autē et aliter legaliter vti lege: cū ex multa abundantia eā cuſtodit quis: quidā ex ſupabundantia ſicut freno: aut ordinate vtit̄ non qui ſaltat vt equus: neqꝫ qui mordet: ſed qui ſimpliciter ad circūinducti ſchematis grā ita et legaliter vtit̄: qui non ꝓpter neceſſitatē litterarū ſobrius eſt: ſed p amorē. Itē Chryſ. Quis aūt lege legaliter vtit̄: Qui nouit qm̄ nō indiget ea. Et ne videret̄ legē reducere p hoc qđ dicit eā bonā: Ideo ſubdit:

a ſciētes hoc / q̄ꝛ b iuſto lex nō ē poſita: c ſed iniuſtis d ⁊ nō ſubditis / e impijs f ⁊ pctōribus / g ſceleratis h ⁊ cōtaminatis / i patricidis et matricidis / k homicidis / l fornicarijs / m maſculoꝝ cōcubitorib⁹ / n †plagiarijs / o mēdacib⁹ p ⁊ periuris: q ⁊ ſi quid aliud ſane doctrine r aduerſat̄ s q̄ ē ſm̄ euāgeliū t glie btī dei v qđ creditū ē mihi. x Grās ago ei y q̄ me ꝯfortauit z in chriſto ieſu dn̄o nr̄o:

a Sciētes hoc q̄ꝛ iuſto lex nō eſt poſita. i. impoſita vt magis pmēs: quia duris data eſt in flagellū: rudib⁹ ⁊ ſeruis in pedagogā: pfectis et filijs in ſignū. Gal. v. c. Qđ ſi ſpiritu ducimini / nō eſtis ſub lege. Chryſ. Nō eſt op⁹ freno duro in bn̄ frenabilē equū: neqꝫ pedagogia ī eū q̄ nō indiget pedagogo. b Iuſto nō ē lex poſita. Notādū ꝙ eſt alia lex ꝓmulgata a ſpiritu ſeruitutis in timore: alia a ſpiritu libertatis data in ſuauitate: nec ſub illa cogunt̄ filij: nec ſine iſta patiunt̄ iniuſti. Vis audire ꝙ iuſt̄ nō eſt lex poſita: Non accepiſti / Ro. viij. c. ait: ſpiritum ſeruitutis in timore. Vis audire ꝙ nō ſine lege charitatis ſūt: Sed accepiſtis inq̄t ſpiritū adoptionis filioꝝ. Deniqꝫ vis audire iuſtū virū de ſe facientem: ⁊ ꝙ nō ſit ſub lege: nec tn̄ ſit ſine lege: Fact⁹ ſum inquit his qui ſub lege erant quaſi ſub lege eſſem. j. Corinth. ix. d. His qui ſine lege erant: factus ſum quaſi ſine lege eſſem: cū ſine lege chriſti nō eſſem. Vnde apte nō dicit̄: Iuſti nō habēt legē: aut iuſti ſunt ſine lege: ſed iuſtis nō eſt lex poſita: hoc eſt / nō tāqꝫ inuitis poſita: ſꝫ volūtarijs: eo liberaliter data: quo ſuauiter inſpirata. Vel / b Iuſto lex nō eſt poſita: vt p eam iuſtificet̄: q̄ꝛ nec ex ea iuſtus eſt: ſed ex fide. Abacuk. ij. a. Iuſtus autem ex fide viuit. Gen̄. xv. b. Credidit abraā deo ⁊ reputatū eſt ei ad iuſticiam. c Sed iniuſtis ⁊c̄. Gal. iij. c. Lex ꝓpter trāſgreſſionē poſita eſt. ſ. ne fieret vel vt puniret̄. Iniuſtis: quātū ad coequales. d Et nō ſubditis: q̄tū ad ſuperiores. e Impijs ꝯtra deū. f Et pctōrib⁹ / in ſe: et / g Sceleratis: qb⁹ ſcelus p ſe placet ſine emolimento alioꝝ exteriorū. h Et cōtaminatis: ex cōſortio alioꝝ: vt qn̄ fauore aliquo vel timore cōſentiunt peccato. Eccl̄i. xiij. a. Qui tangit picem inquinabit̄ ab ea: et q̄ cōicauerit ſuperbo induet ſupbiam. Glo. Verba et familiaritas malorum multos cōtaminant. j. Corinth. xv. d. Corrumpūt bonos mores eloquia praua. ij. Corinth. vij. c. In omnibus exhibuiſtis vos incōtaminatos eſſe negocio. i Patricidis ⁊ matricidis: qui patrē et matrē occidunt. Exo. xxi. b. Qui pcuſſerit patrē ſuū aut matrem: morte moriat̄: Vel neceſſaria ſubtrahūt. Marci. vij. b. Irritum feciſtis mādatū dei: vt traditionē veſtrā ſeruetis. Exo. xx. b. Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā: ⁊ qui maledixerit patri ⁊ matri morte moriat̄. Vos aūt dicitis: ſi dixerit hō patri aut matri corban qđ eſt donū qđcūqꝫ eſt ex me tibi ꝓfuerit et vltra nō dimittit̄ eū quicqꝫ facere patri ſuo: aut matri reſcindētes verbū dei ꝓpter traditionē veſtrā. Prouerb. xxviij. d. Qui ſubtrahit aliq̄d a patre ſuo vel a mr̄e: ⁊ dicit hoc non eē pctm̄: ꝑticeps homicide eſt. k Homicidis. Exo. xx. b. Non occides. Exo. xxj. b. Si q̄s per induſtriā occiderit ꝓximū ſuū ⁊ per inſidias ab altari meo euelles eū vt moriat̄. l Et fornicarijs. Exo. xx. b. Nō mechaberis: m Maſculorū ꝯcubitores: qđ ꝓhibet̄ Leuit̄. xviij. c. Cū maſculo nō cōmiſcearis coitu femineo: q̄ꝛ abominatio eſt. j. Cor̄. vj. b. Nolite errare: neqꝫ fornicarij: neqꝫ idolis ſeruiētes: neqꝫ adulteri neqꝫ molles: neqꝫ maſculoꝝ cōcubitores: neqꝫ fures: neqꝫ auari: neqꝫ ebrioſi: neqꝫ maledici: neqꝫ rapaces / regnū dei poſſidebūt. Ad deteſtationē hui⁹ vitij legit̄ Gen̄. xviij. c. deū dixiſſe: Deſcēdā et videbo vtrū ſermonē qui venit ad me opere cōpleuerint. Hoc eīn vitiū adeo deteſtabile ē: qđ nulla rōne credi debet niſi videat̄. Sodoma etiā interp̄tat̄ muta: ad notandū ꝙ de tali vitio aperte loqui etiā in ſermonib⁹ nō debemus niſi valde caute: ⁊ ideo muta interp̄tat̄: ad innuenduꝫ ꝙ tales peccatores inter alios hoīes loqui nō debēt / neqꝫ etiam mittere. Et nota ꝙ cantor pariſienſis dicebat ſe legiſſe in ſcripturis Hieronymi / ꝙ ea nocte qua natus ē ſaluator mortui ſunt omnes ſodomite vbicunqꝫ erant. Cui⁹ talem aſſignabat rationem beatus Hieronym⁹. Iuſtū erat vt actore nature naſcente morerent̄ hoſtes nature / nō valentes ſuſtinere aduentum et ſplendorem ipſius. Item dixerunt fide digni: ꝙ ſi hoc vitio aliquis laboret vſqꝫ ad etatem in quo chriſtus mortuus eſt: aut vix aut nunq̄ꝫ dimittit illud: ⁊ hoc ſatis inuenit̄ in confeſſionibus talium. Item dicit̄ ꝙ Aug⁹ dixerit: ꝙ ꝓpter huiuſmodi flagitium diſtulit dominus incarnationis beneficium: et pene dimiſit. Adeo enim fedata erat natura ꝙ auctor nature vix ei voluit federari. n Plagiarijs: qui plagas cuiuſlibet generis infert proximis. Vel plagiarij ſm̄ legiſtas ſunt qui furantur pueros: ⁊ eos deferunt de plaga in plagam vt poſſint vendere ipſos: et ſic dicit̄ hoc nomen a plaga. Vel poteſt dici a plagio qđ ē venditio liberi hominis: et ſic plagiarij dicuntur qui vendunt liberos homines. o Mendacibus. Apocal̄. vlt̄. c. Foris canes et venefici et impudici et homicide: et idolis ſeruientes: et omīs qui amat ⁊ facit mēdacium. p Et periuris. Exo. xx. b. Non aſſumes nomē dei tui in vanū. q Et ſi quid aliud ſane doctrine. i. lege naturali: vel iſtructiōe morali vel inſtitutiōe. r Aduerſat̄: ſic̄ doctrina pſeudo: q̄ ꝯtra ē euāgelio. Titū. ij. a. Loq̄re q̄ decēt ſanā doctrinā. Sꝫ ſic dicit̄. ij. Timoth. iiij. a. Erit eīn tēp⁹ cū ſanā doctrinā nō ſuſtinebūt. s Que ē ſm̄ euāgeliū. i. cōcordat euāgelio. Oīs eīn veritas cōcordat euāgelio. Dico / t Glie beati dei. i. qđ ꝑdicat vel dat gl̄iam dei. v Qđ / euāgeliū / creditū. i. cōmiſſū / ē mihi / tāqꝫ fideli diſpēſatori. j. Cor̄. iiij. a. Hic iam q̄rit̄ int̄ diſpenſatores: vt fidelis q̄s inueniat̄. x Gratias ago ⁊c̄. Alia lr̄a ſm̄ Chryſ. gratias habeo ſciſcitāti me: chriſto ieſu dn̄o noſtro: qm̄ fidelē me eſtimauit: ponēs in miniſtrū eū q̄ dn̄i fuit blaſphemus ⁊ pſecutor et cōuiciator: ſed miſertus eſt mei deus: quoniam ignorās feci ī infidelitate: Supabundauit autē gratia dn̄i noſtri ieſu chriſti cū fide ⁊ amore qui ē in noſtro ieſu. Gratias ago. Aliquis poſſet dicere: quomodo ſcis tu ꝙ vane ⁊ inutiliter nos docent iſti. Reſpondet: bene ſcio: quia aliquando fui de conſortio taliū: ſed cōuerſus ſū mō: Et hoc ē qđ dicit: Grās ⁊c̄. Vel ſic cōtinua. Creditū ē mihi euāgeliū / vn̄ grās ago. j. Timoth. ij. a. In oībus gratias agite. y Ei q̄ me cōfortauit. i. fortē fecit ⁊ cōſtātē. Phil̄. vlt̄. c. Oīa poſſū in eo q̄ me ꝯfortat. z In chriſto ieſu dn̄o nr̄o. i. ī his q̄ ſt̄ ieſu chriſti. ſ. ī fide ei⁹ ꝑdicāda ⁊ exēplis ei⁹ imitādis. Multi ſūt fortes ſic̄ aſin⁹ ī poſteriorib⁹. i. ī his q̄ mūdi ſt̄: nō ī his q̄ ieſu chriſti ſūt.

Al. †plagarijs

C

Aſinus fortis

Aſinus retro eſt fortis: ⁊ ante habet crucem: ſic multi ſunt ad malū fortes: ſed ad bonum agendū crucifixi ſunt .i. impotentes ⁊ infirmi: ſtatim dolent caput / vt dicunt / ſi ieiunant vel vigilant. Eſa. v. c. Ve qui potētes eſtis ad bibendū vinū: ⁊ viri fortes ad miſcēdā ebrietatē. Job. xxi. a. Quia impij viuūt ſub leuati ſunt / cōfortati q̄ ſūt diuitijs. Confortari in diuitijs eſt roborari in poſterioribus. Sed d̄ bonis dicit: Eſa. xl. g. Qui ſperāt in dn̄o mutabūt fortitudinem / ad bene operādū .ſ. aſſument pennas vt aquile / ad contemplandū .ſ. Hec duo ſūt neceſſaria doctori / operatio ⁊ contemplatio.

quiā fidelē me exiſtimāuit ponēns in miniſteriō. Qui prius fui blaſphemus ⁊ pſecutor et cōtumelioſus: ſed miſericordiā dei cōſecutus ſum: q2 ignōrans feci in incrēdulitate. Supabūdauit aūt gratia domini noſtri cū fidē ⁊ dilectione q̄ ēſt in chriſto ieſu. Fidēlis ſermō ⁊ omni āccēptiōe dignus: q2 chriſtūs ieſūs vēnit in hūc mūdū peccātores ſalūos facere: quōꝝ primūs ego ſum. Sed ideō miſericordiāꝫ cōſecutꝰ ſū: vt i mē primo oſtēdēret chriſtꝰ iēſus oēm patientiā ād informationē eoꝝ qui crediturī ſūt illi i vitā ęternā.

I. 4. c. Job. v. b. Homo naſcit ad laborandū ⁊ auis ad volandum. Et inde gratias ago: a Quia fidelem me / ſeruū / exiſtimauit .i. ꝓuidit ⁊ elegit. Prouerb. xx. a. Virū fidelē quis inueniet: Luc. xij. e. Quis putas ē fidelis ſeruꝰ ⁊ prudens quē cōſtituit dn̄s ſup familiā ſuā. b Exiſtimauit. Act. ix. c. Vas electionis eſt mihi iſte: vt portet nomē meū corā regibꝰ ⁊ gentibus ⁊ filijs iſrael. Chryſ. Sicut em̄ qui portant ſignū regale in ꝓlium multa indigent fortitudine et experiētia vt id non tradant hoſtibus: ita ⁊ qui nomen chriſti portant non tm̄ in ꝓlio: ſed et in pace multa indigent virtute. Vnde: c Ponens .i. firmans ⁊ ſtabiliens ſicut columnam. d In miniſterio: non dicit in dominio. Act. xiij. a. Segregate mihi ſaulum et barnabam in opus ad qd̄ eos aſſumpſi. In opus dixit / nō in ocium: in laborem / nō in honorē. e Qui prius fui blaſphemus: etiā dn̄i / ⁊ ita dignꝰ morte. Leuit. xxiiij. c. Educ blaſphemū extra caſtra ⁊ lapidet eū omnis populus. Itē in eodem. Qui blaſphemauerit nomē dn̄i morte moriat. f Et perſecutor: ſanctoꝝ facto. g Et cōtumelioſus verbo. j. Corinth. xv. b. Nō ſum dignus vocari apl̄us: qm̄ perſecutus ſum eccleſiā dei. Act. ix. a. Saulus adhuc ſpirās minarū ⁊ cędis i diſcipulos dn̄i ⁊c. Hec duo et apoſtoli ⁊ dominus apoſtoloꝝ paſſus eſt .ſ. verba et verbera. Sap. ij. d. Contumelia ⁊ tormento interrogemus eū. Verbo interrogat ſiue ꝓbat ſapiētia: tormento ꝓbat patientia. h Sed miſericordiam dei cōſecutus ſum .i. remiſſionē peccatorū: per cuiꝰ miſericordiā nō per merita mea. Thren. iij. c. Miſericordię dn̄i multę: quia non ſumus conſumpti. i Quia ignorans feci: id eſt facilius habui miſericordiam: q2 nō ex certa ſcientia peccaui. Vnde / li / q2 nō dicit cauſam ſed occaſionē: et hoc nō quantū ad deū: ſed q̄ntum ad ipſū. Credebat em̄ ſe p̄ſtare obſequiū deo pſequēdo ſanctos: ſicut dicit Joh. xvj. a. Et eſt argumētū q̄ ignorantia excuſat a tanto / etſi nō a toto. Leuit. v. d. Qui orabit p eo: q2 neſciēs fecerit ⁊ dimittet ei: q2 per errorem deliquit i dominū. Luc. xij. f. Seruus q̄ cognouit voluntatē dn̄i ſui ⁊ nō ſe p̄parauit: ⁊ nō fecit ſcd̄m voluntatem eius / plagis vapulabit mltis. Vel / Miſericordiā cōſecutus ſum de eo qd̄ ignorans feci: alia lr̄a. Ego dico degens k Incredulitate: ⁊ nō ſolū miſericordiam venię cōſecutus ſum: ſed et ſupabundantiam gratię. Vnde dicit: l Supabundauit autē gratia ⁊c. Roma. v. d. Vbi abūdauit delictum: ſupabūdauit et gratia. Gratia dn̄i donorum m Cum fide et dilectione: id eſt cum perfectione fidei et dilectiōis ⁊ fidei opantis p dilectionē. Gal. v. b. Fides que p dilectionē operat ⁊c. Vel / Cū fide ⁊ dilectione .i. in fide ⁊ dilectione. n Que eſt in chriſto ieſu: nō in lege. Q2 aūt in apoſtolis ſuperabundauit gratia / patet p diluuiū doctrinę eius. Vnde Ro. xv. d. In virtute ſignorū ⁊ ꝓdigiorū i virtute ſpiritusſancti: ita vt ab hierl̄m p circūitū vſq̄ ad illyricū re-

Ps. 45. pleuerim euangeliū chriſti. Ps. Dedit abyſſus vocem ſuā .i. paulus repletus dei gr̄a / ſicut abyſſus: aperuit os ad p̄dicandū .i. idē paulus ꝓfundꝰ in ſciētia / manꝰ ſuas leuauit ad orādū vl̄ opādū p cęleſtibꝰ. Gen. vij. b. Rupti ſūt oēs fontes abyſſi magnę: ⁊ cataractę cęli aptę ſūt: ⁊ facta ē pluuia ſup trā. Hoc factū ē: qn̄ dn̄s paulo ⁊ alijs apl̄is dedit plenā gr̄az et ſciētiā / vt totū mūdū inebriarēt. Et bn̄ dico q̄ ſupabūdauit gr̄a vbi abūdāt mala. Nec mir: r Quia chriſtꝰ ieſus: q̄ ē ingēs gratia: s Jeſus .i. ſaluās i gl̄a: t Venit i hūc mūdū .i. tā miſerū et inopem. Nota q̄s venerit .ſ. chriſtꝰ ieſus. Et q̄ .ſ. i vallē miſerię .ſ. in hūc mūdū. Et ad q̄d .ſ. v Pctōres .i. ſua pctā recognoſcētes. x Saluos facere. Glo. venit de cęlo magnꝰ medicꝰ: q2 magnꝰ p totū orbē iacebat ęgrotꝰ. Joh. iij. b. Sic deꝰ dilexit mūdū / vt filiū ſuum vnigenitū daret. Et in eodē ſubdit: Nō em̄ miſit deꝰ filiū ſuū i mūdū vt iudicet mūdū: ſꝫ vt ſaluet mūdꝰ p ip̄m. Mat. ix. b. Nō veni vocare iuſtos ſꝫ pctōres ad penitētiā. y Quorū .i. iter q̄s. z Primꝰ ego ſum .i. maximꝰ inter pctōres: q̄s tm̄ ad genꝰ peccati. Ecce hūilitas apl̄i: q̄ ſe reputauit inter pctōres maximū: nō ſolū fuiſſe ſꝫ eē: Nō em̄ dicit: quorū primus ego fui: ſꝫ ego ſuꝫ. Ad lr̄am etiā ē hodie q̄ illi q̄ primi ſūt in ſcia ⁊ dignitate: primi etiā ſūt in dn̄i pſecutione. Eccl. xij. d. Si incurrerint tibi mala: iuenies eū illuc priorē .i. p̄latū ducē ꝯuentus. Et iſte / p Sermo .ſ. q̄ chriſtꝰ ieſus venit ſaluare pctōres ē / o Fidelis .i. verꝰ. q Et oi acceptiōe dignꝰ .i. acceptabilis: q2 vtil. Et dic / omi: q2 etiā hic ⁊ i futuro vtilē corpi ⁊ aię. Vl / Fidelis .i. verꝰ ad credēdū: Et oi acceptione dignꝰ: ad opandū .i. vt manu opatiōis bonę cū chriſto opemur ſaluationē nr̄am: q̄ venit ſalutē pctōꝝ opari i medio terrę. Sermo debet accipi nō tm̄ audiri: ⁊ multi ſūt q̄ ſermonē libēter accipiūt: ſꝫ nō poſſūt: q2 nō ē incorpatꝰ p opationē in p̄dicatoribꝰ: ſꝫ tm̄ pſtrepit auribꝰ: ⁊ q2 audibile eſt tm̄ v̄bū nr̄m / nō viſibile vel tāgibile: iō nō capit. Exo. xx. c. Pp̄ls aūt videbat voces ⁊ lāpades: ⁊ ſonitū buccinę. Blaſphemꝰ ⁊ pſecutor erā vt dixi: a Sꝫ iō miſcdiā ꝯſecutꝰ ſū ⁊c. q. d. ad h̄ vocauit me .ſ. vt ſim exēplū miſcdię eiꝰ alijs oſtēdēdo: Et hē: b Vt i me pmo .i. maxio pctōre: Vl pmū q̄ſi maxie vel ań c Oſtēderet i me .ſ. pūſq̄ i alijs pſecutoribꝰ. d Chriſtꝰ ieſus oēꝫ patiaꝫ .i. pfectā ⁊ lōganimitatē: ſm̄ Chryſ. e Ad informationē eoꝝ: q̄ crediturī ſūt illi / mundātes / in vitā ęternā .ſ. vt oēs ſperent de venia: q̄tūcūq̄ deuiauerūt in culpa. Ideo pſalmi dauid ſūt i vſu vt euāgeliū matthei / marcię ⁊ epl̄ę pauli: ⁊ memoria magdalenę in euāgelio: vt pctōribus det ſpes venię. Oſee. ij. c. Dabo eis vinitores .i. p̄latos: .ſ. ⁊ petꝝ: ex eodē loco: primo de luto pctōꝝ aſſūptos / ſic nos ſumꝰ. Ideo em̄ dn̄s voluit hoīes iſtos p̄latos ⁊ ꝯfeſſores hominū vl pctōres p̄eſſe pctōribꝰ vt p̄lati ipi ſciāt cōpati: ⁊ ſubditi nō deſpent de venia pcti ⁊ nō erubeſcāt ꝯfiteri. Vn̄ beatꝰ Gregꝰ. dicit. Iō dn̄s pncipē apl̄oꝝ tēptari voluit: vt ex ſuo caſu diſceret q̄liter alijs cōpati deberet. Et h̄ ē qd̄ ſubdit i auctoritate Oſee p̄dicta. Et vallē achor ad apiēdā ſpem. Vallis achor / ē pctōr ꝓfūdꝰ i pctis: ſic magdalena / q̄ fuit vall p oiū ſordiū receptionē: ſꝫ achor fuit hec vallis p vehemētē dolorē ⁊ cōpūctionē. Achor em̄ interp̄tat turbatꝰ. Hec vallis apuit nob ſpem / ſic dicit Gregꝰ. Ipa lucet i firmamēto cęli .i. eccleſię: q̄s eni timet ſibi naufragiū tangēs h̄ ſignū. Ro. ix. c. Suſtinuit i multa patia vaſa irę apta i interitū: vt oſtēderet diuitias glīę ſuę i vaſa miſcdię q̄ p̄pauit in gl̄iam. Itē Ro. ij. a. An diuitias bonitat eiꝰ: ⁊ patię ⁊ lōganimitat ꝯtēnis: Ignoras qm̄ benignitas dei ad patiam te adducit: Eccl. v. a. Altiſſimꝰ patiens eſt redditor. Eſa. xlvj. a. Audite me domus iacob: et omne reſiduū domus iſrl: q̄ portamini a meo vtero: q̄ geſtamini a mea vulua: vſq̄ ad ſenectam ego ipſe: ⁊ vſq̄ ad canos ego portabo: ego feci ⁊ ego feram: ego portabo et ego ſaluabo. Regi autem

a b ℞egi autē ſeculorū/immorta
c d li/inuiſibili/ſoli deo/honor et
e f gloria/ in ſecula ſeculorum:
g h Amen. Hoc ꝑceptū cōmen/
i k do tibi fili timothee ſm ꝓcē/
dētes in te ꝓphetias: vt mili/
l m tēs i illis bonā militiā hābēs
n o fidē ꝛ bonā cōſcientiā. Quā
p q quidā repellētes circa fidem
r s naufragauerūt ex qbus ē hy/
t meneus ꝛ alexāder: quos tra
v didi ſathane/ut diſcant non
blaſphemare.

dabo. a Regi aūt ꝛc. q.d. miſericordiā cōſecutus ſum:ꝛ
ideo ago gratias regi ſeculoꝝ. Tob.xiij.b. Regē ſeculoꝝ ex/
altate in operib⁹ veſtris: non tm̄ in vocibus. j.Corinth.vj.d.
Glorificate et portate deū in corpore veſtro: nō in ore tm̄. Et
nota ꝙ bn̄ ponit deo regnū/imortalitatē ꝫ ſeruitutē/mortalita
tē/diuiſionē/impotētiā: et poſtea ſubdit:
honor ꝛ gloria contra miſeriam et confu/
ſionē ꝛ ignominiam. Dicit ergo: Regi
autē ſeculoꝝ: ad differētiā alioꝝ regū
qui terris imperant: nō ſeculis.ſ.tēpibus.
Apocal.xix.c. Rex regū ꝛ dñs dñantiū.
j.vi.c. Beat⁹ ꝛ ſol⁹ potēs rex regū ꝛ dñs
dominātiū: qui ſolus habet imortalitatē
et lucem habitat inacceſſibilē: b Im/
mortali.i.imutabili: rex tēpm eſt imuta/
bilis: quia ſup tempus eſt a quo eſt omis
mutatio. Reges aūt terrarū qui ſunt ſub
tēpe mortales ꝛ mutabiles. Eccl.x.b. Om
nis potentatus breuis vita. Et poſtea ſub
dit. Sic et rex hodie eſt ꝛ cras morietur.
Job.xxiiij.d. Eleuati ſt ad modicū ꝛ nō
ſubſiſtēt: ꝛ humiliabunt ſic oia.i.ſt cōia.q.
d. oēs potētes in maiorib⁹/i minorib⁹ et
cōib⁹ ſiue plebeis hoib⁹ ęqbunt i morte.
Jō dr Eccl.ix.d. Cōmunionē mort ſcito: qm̄ i medio laqoꝝ
igrederis. Si h reges tre attēderēt nō ita ſe extollerēt. Sic le/
git de nabuchodonoſor Judith.iij.d. Precęperat nabucho
donoſor: vt oēs deos trę exterminaret/vt ipe ſol⁹ de⁹ diceret. c
Inuiſibili: ad differētiā idoloꝝ viſibiliū. Eſa.xliiij.b. Quis
formauit deū ꝛ ſculptile ꝯflauit ad nihil vtile. d Soli deo:
Li/ſoli/adiectiuū ē de li/deo: q ſol⁹ ē de⁹: ad differētiā alicu⁹
creaturę q̄ iuiſibilis ē/nō tm̄ de⁹ ē. Et ſupponit li/deo/ꝓ tota
trinitate: Et ē h ꝯ manicheos q ponūt duo pncipia. Eſa.xlv.
a. Ego dñs ꝛ nō eſt ampli⁹: extra me nō ē de⁹. Itē in eodē.d.
Nunquid nō ego dñs: ꝛ nō eſt vltra de⁹ abſq me deus iuſt⁹:
ꝛ ſaluās nō eſt pter me. Item.xliij.b. Ante me nō eſt forma/
tus de⁹ ꝛ poſt me nō erit: ego ſū dñs ꝛ nō ē abſq me ſaluator.
e Honor ꝛ glia: ſit ei. Honor.i. reuereant omnes creatu/
rę. Gloria.i. iocunditas quā habet in ſe.q.d. recogſce ſoli ei
bonū qd habet. Vel/honor ſit ei/ſicut patri. Et/gloria ſic
regi ꝛ dño. Sed nōne multi honore digni ſūt pter deū. j.v.c.
Qui bene pſunt pſbyteri duplici honore digni habeant. Sol.
Honor ſit deo cū ſit hoi ꝓpt deū: Tn̄ hic loquit de honore
latrię: q ſoli deo debet: q ſolus de⁹ debet adorari: ꝛ ei ſoli de/
bet ſacrificiū offerri. Act.xij.d. Populus acclamauit voces
dei et nō hoīs. Dic ergo ꝙ ē honor ſiue glia latrię quā debet
hō deo: ꝛ ē honor ſiue gloria reuerētię quā debet homo ꝓxi/
mo. Vn̄ Roma.xij.c. Honore inuicē ꝓuenientes. Et eſt glo/
ria conſcientię quā debet hō ſibi. ij. Corinth.j.c. Gloria nr̄a
hęc eſt teſtimoniū cōſciētię noſtrę. Itē.j. Corinth.ix.c. Bo/
nū eſt mihi magis mori q̄ vt gloriā meā qs euacuet. De pri/
ma gloria loquit hic: et Phil.vlt.d. Deo et patri noſtro glo/
ria in ſecula ſeculoꝝ amē. Itē Eſa.xlij.b. Ego dñs: hoc eſt no
mē meū: ꝛ gloriā meā alteri nō dabo. f In ſecula ſeculo
rū.i.ſp/ g Amen.i.vere. Multi dāt gliā deo ꝛ honorē/ſed
nō vere: ſicut illi de qbus dicit dñs Eſa.xxix.d. Appropin/
quat populus iſte ori ſuo: et labijs ſuis glorificat me: cor autē
eius lōge eſt a me. Et Matth.xv.a. idē ſenſus eſt. h Hoc
eſt ꝑceptū. Demōſtrat bn̄ficijs dei et gratia erga pctōres:
oſtēdit quō doceat populū credentē/ꝛ excōicet rebelles pſeu/
do: ſicut ipſe aplus tales excōicabat. Dicit g: Hoc ꝑceptū
ſpirituale/cōmendo tibi fili timothee. Sed ſi ꝑceptū eſt
qualit nō ꝑcipit/ſed cōmendat? Reſpōdeo: Formā dedit ꝑ/
latis/vt qd ꝑcipiēdū erat cōmendabile: ꝛ ideo ſponte appeti/
bile oſtendāt. ij. Timoth.ij.a. Hęc cōmēda fidelib⁹ hoībus.
Cōmendo dico. k Scdm ꝓcedētes in te ꝓphetias.i.
ſm cōſciētiā ꝓphetaꝝ q̄ in te fuit anteq ordinat⁹ eſſes epūs:
q.d. nō alia ꝑcipio tibi niſi qd docēt lex ꝛ ꝓphetę. ij. Cor.j.
c. Non alia ſcribim⁹ vobis q̄ q legiſtis ꝛ cognouiſtis. j. Joh.ij.
a. Nō mādatū nouū ſcribo vob: ſz vet⁹ mādatū qd habuiſtis

ab initio. Et qd ē illd ꝑceptū: Hoc ē.ſ. l Ut milites ꝛc.
ſm ꝓcedētes ꝛc.i. ſm qd ſpūſſctūs oñdit mihi de te. For
te aliq bona ſigna habuerat apls d timotheo anteq ꝓmoueret
eū: ſicut legit de beato Bern. ꝙ cū cōcept⁹ fuiſſet/viſū ē ma/
tri ꝙ haberet catulū albū in ventre/habentē ſupra dorſū ma/
culā paruā: q̄ ſtupefacta nūciauit h cuidā
bono: q dixit ei ꝙ portabat in vtero vnū
optimū ꝑdicatorē: cū macla tm̄ originał
pcti naſcituꝝ. Vel ſic/ i Cōmēdo tibi
.i. depono apd te vel iniūgo tibi: l Ut
milites in illis: ꝓphetis exponēdis: ꝛ
ope iplēdis. m Bonā militiā.i. vtilē
milit: et h ſm ꝓcedētes i te ꝓpheti
as.i. ſic milites opādo ꝛ ꝑdicādo ſic edo/
ctus es qd ē ꝯ illos q mīta ſciūt et nō fa/
ciūt. j.iiij.b. Hęc ꝓponēs fratrib⁹ bon⁹
eris miſter ieſu chriſti: enutritus verb fi/
dei ꝛ bonę doctrinę quā aſſecut⁹ es. Et in
fra.d. Noli negligere gratiā dei q̄ data ē
tibi ꝑ ꝓpheriā. Et dic bonā militiā: q
eſt et mala: ſicut chriſto ꝛ mēbris ei⁹ illu/
dere ꝛ crucifigere: Joh.xix.c. Et milites 23.q.4.c.qui
hi fecerunt/ecōtra bonam militiam/dia/ peccat.et.c.qd
bolo animas auferre ꝛ deo lucrari. ij. Ti/ crudele.
moth.ij.a. Labora ſicut bon⁹ miles chriſti: nemo militās deo
implicat ſe ſeculарib⁹. Non enī eſt bonus miles q ſe armat ꝓ
muſca capienda: immo ignominioſus eſt. Et certe multi ſunt
hodie tales: qui induūt arma ſua.ſ. ſtudent in theologia ꝛ ha/
bitū honeſtū vt capiāt muſcā.i. ꝓbendulā aliquā. Tales mili/
tant in terrā: ſicut dicit de malo milite ꝛ pigro: iſte bn̄ militat
iuxta ignē. Sed iob dicit.vij.a. Militia eſt vita hoīs ſup ter/
rā.i. ꝓ ſuperioribus. Job.xxv.a. Nunqd eſt numerus militū
ei⁹. ij. Paral.xvij.a. Joſaphat poſuit militū numeros in cū/
ctis vrbib⁹ iuda. Mō ponūt i eccleſijs nō armati milites: ſed
paruuli vagiētes et milites abijciunt. Naū.ij.b. Templū ad
ſolū dirutū eſt: et miles captiuus deductus eſt. Hodie pauci
ſunt ioſaphat: pauci ſunt miniſtri militū. Chryſ. Bonus ma/
giſter militum niſi prius bonus miles fuerit nūq erit: Ita et
qui docet. Sequit. n Habens fidem ꝛc. qſi hoc facias
tu/dico/habens fidem: vt itellectus ſit ſine errore. o Et
bonam cōſcientiā: vt effectus ſiue voluntas ſit ſine torpo
re culpę. Vel/fidem: quę ē cognitio dei. Et bonā cōſciē
tiā.i. vtilē cognitionē tui: q cōſciētia eſt ꝓpria cordis ſciētia.
Hęc duo petit Aug⁹. Dñe nouerim me/nouerī te. Cognitio
ſui humiliat: cognitio dei ad amorem inflammat. Act.xxiij.a
Ego omni conſcientia bona conuerſatus ſum ante deum. j.
Corinth.iiij.a. Nihil mihi cōſcius ſum: p Quā.ſ. conſcien
tiā. Vel/quā fidē/ſm Chryſ. q Quidā repellētes. Cō/
ſciētia bona repellit ꝑ flagitia: fides repellit ꝑ argumēta. Un/
de Chryſ. A fide quidē reuertunt/qui argumētis oia qrunt.
r Naufragauerūt: etiā aliquos ſe inde mergētes: Fracta
enī naue ſubmergūt nautę ꝛ nauigātes. Chryſ. Nauis muni
ta eſt fides. Et nota ꝙ nauis frāgit: cū aqua doctrinę deficit:
ꝛ vēt⁹.i. interpratio nimis ipellit. Prouer.xxix.c. Cū ꝓphe/
tia defecerit/diſſipabit populus. Et notant dic: Quā qdā
ꝛc. q ſicut intellectus bon⁹ dat oibus facientibus eū: ita ſub Pš.100.
trahit nō faciētib⁹. Malā ergo cōſcientiā pctō maculatā ſeqt
naufragiū erroris circa fidē.i. circa credēda. s Ex qb⁹ eſt
hymene⁹ ꝛ alexāder. Noia ꝓpria ponit vt ambiguū tol/
lat. ij. Timoth.iiij.c. Alexāder erari⁹ multa mala oñdit mihi:
reddet illi dñs ſm opa ſua. t Quos tradidi ſathane.i.
eos excōicaui: ita eos ꝛ tu excōicato. Tantę autez ptātis erat
apls: vt prolata ſnīa in ipos diabolus eos vexaret. Hoc eſt
qd dicit: tradidi ſathane/vexandos. v Ut/ſic correpti/
diſcāt nō blaſphemare. Vides qm̄ blaſphemare ē qrere
ſyllogiſmis diuina. Sed quid eſt qd dicit: diſcant: g ne dia/
bolus magiſter eorum? Nō: ſed vexatio. Eſa.xxviij.c. Sola
vexatio dabit itellectū auditui. j. Cor.v.a. Cōgregatiſq vo/
bis ꝛ meo ſpū cū virtute dñi ieſu: tradere hmōi hoiem ſatha/
ne in interitū carnis: vt ſpūs ſaluus ſit in die domini.

¶ Obſecro ergo

O Bſecro ergo ⁊c̄. Hec eſt ſecũda ¶Expo. Ca. II pars epiſtole: in qua ſubdit apoſtolus: quomõ ſe de/beat habere timotheus/ad eos q̄ ſunt in eccleſia. Et primo quomodo ſe debeat habere circa ꝑncipale officiũ: qđ eſt orare pro populo: maxime in miſſa. Heb. viij. a. Omnis eñ pontifex ad offerẽda munera ⁊ hoſti/as cõſtituit. Et primo docet ritũ ⁊ modũ

A orãdi. ſ. obſecrando/ſimpliciꝭ orãdo/ po/ſtulãdo/grãs agẽdo: ⁊ ꝓ q̃bus orandũ. ſ. ꝓ oĩbus ⁊ ſpecialiter ꝓ regib⁹ et ꝑlatis. Secũdo fiduciã impetrãdi excitat/q̄ dñs noſter vult oẽs ſaluos fieri: et ipſe eſt me/diator nr̃e ſalutis: ⁊ etiã medi⁹ ꝑ quẽ orõ nes nr̃e patri offerunꝭ: ibi: Hoc eñ bo/

24. q. 3. c. nũ eſt et acceptũ ⁊c̄. Tertio docet q̄

corripianꝭ debeãt orare: ⁊ q̃ñ ⁊ vbi: q: nõ ſolũ epĩ et

J. 5. a. prelati debent orare: ſed etiã aliq̃: ſed dif/ferenter: q: viri ſuo modo: ſicut dicit: ibi: Volo ergo viros ⁊c̄. Et mulieres ſuo modo. ſ. in ſilentio: ſicut dicitur: ibi: Mulier in ſilentio ⁊c̄. Dicit ergo: a ¶Obſecro g̃/vel obſecra/ſiue exhor/tare/ b ¶Igiꝭ ꝑmũ oĩm fieri. i. añ oĩa: c ¶Obſecratiões ſcilicet ꝑdicationes. Alia lr̃a: Orõnes poſtulatiões/vel interpellatiões. Alia littera: gratiarũ actiões. Chryſ. ponit hũc textũ. Interceſſiões/orõnes/obſecrationes gratia/rũactiões. Et nota q̄ ꝑ hec quattuor/ quattuor ꝑtes in miſſa intelliguntꝭ. Diuidiꝭ eñ miſſa que celebraꝭ ĩ cõmemoratiõẽ

Chriſt⁹ q̃nq̃es ſanguinẽ ſuũ fudit

paſſionis chriſti in quinq̃ ꝑtes: quia quinquies ſanguinẽ ſuũ fudit. Primo in circũciſione: Luc. ij. c. Secũdo in oratione quãdo poſitus in agonia ꝓlixius orabat: Luc. xxij. e. Ter/tio in flagellatione: quãdo ſpinea corona capiti eius impoſita eſt: Matth. xxvij. d. Joh. xix. a. Quarto in ꝑforatiõe manu/um et pedũ in cruce. Quinto in apertione lateris poſtq̃ iam mortu⁹ erat: Joh. xix. f. Ideo prima pars miſſe eſt a/Te igiꝭ vſq̃ ad: Qui pridie q̃ pateretꝭ. Secũda a: Qui ꝑdie: vſq̃ ad memoriam. Tertia a memoria vſq̃/ad pater noſter. Quarta ẽ oratio q̃ dicitꝭ emboliſm⁹/inter pater noſter et dñs vobiſcũ. Et dicitꝭ emboliſmus: q̃ſi ſuperexreſcẽs: q: poſtea fuit ſupaddi/ta. Unde apoſtolus nõ tangit illã: ſed tm̃ alias quattuor. Qui/ta pars miſſe eſt poſt emboliſmũ vſq̃ ad finẽ miſſe. Sic ergo in his verbis apl̃i intelligitꝭ id qđ fit in canone miſſe. Et redde hec tria verba apoſtoli/quattuor ꝑdictis ꝑtib⁹ ꝑ ordinẽ ꝑter/miſſo emboliſmo. Vel aliter põt diſtingui: vt obſecratio dica/tur oratio facta deo ꝓ re difficili/vel ꝓ cõuerſione impĩj ⁊ ma/lis amouẽdis: oratio ꝓ agnitione: gratie iã habite: poſtulatio ꝓ collatione glĩe: gratiarũactio de omnibus. Et nota q̄ ſimi/liter quattuor modi orandi habenꝭ/ Phil. iiij. a. In omni ob/ſecratione ⁊ oratione cũ gratiarũactione petitiões veſtre in/noteſcãt apud deũ. Ibi require de hoc. Itẽ aliꝭ exponiꝭ ſm̃ beatũ Bern. Obſecro ⁊c̄. q̃s adhuc cõſciẽtia q: timent ꝑ ſe ipſos accedere/ſtudent ꝑ alios ſupplicare: vt/ Sctẽ petre ora ꝓ nob. Maxime aũt ꝑ obſecratones: vt/ Per paſſionẽ ⁊ cru/cem tuam libera nos domine. Sic orat fur dephenſus ⁊ vici/nus ſuſpendio: qui in ſe inuenit vnde moueat ad pietatẽ. Se/quiꝭ aũt: Orõnes iam accepta virtute continendi. Orõ quaſi oris ratio: q̃ñ ore ad os iam cũ dño loquiꝭ. Sequiꝭ: Poſtula/tiões: vt poſtq̃ in lamentis ꝑſeuerans fiduciã acceperit venie iam ſecurus ad poſtulatiões ꝓ ſocijs etiã accedit. Sed caueat ne poſtulet non poſtulanda. Itẽ poſtea dicit. Porro ad q̃rtũ genus oratiõis ꝑpaucos credimus ꝑuenire: q: charius ⁊ ꝑci/oſius eſt cum teſtimonium reddit ſpiritui ſancto: ſpiritũ que3 habet ex deo: q̃ñ exauditũ eſt deſideriũ cordis ei⁹: ita vt cer/tus iam non orare: ſed gratias agere poſſit: hoc eſt quartum qđ dicit apoſtol⁹. Gratiarũactiões. Vel/Obſecratio/nes: ꝓ fidelibus mortuis. Orõnes ꝓ peccatoribus viuis. Poſtulationes: ꝓ iuſtis viuis: Gratiarũactiões/ ꝓ ſanctis. Terminato modo orãdi/dicit ꝓ quibus. Primo. ſ. d Pro omnib⁹ hominib⁹. i. ꝓ vniuerſali eccleſia: ſic fit in parochijs in dominicis diebus: Primo fit ꝓ vniuerſali eccle/

a O Bſecro igiꝭ pri ¶Ca. II

b mũ oĩm fieri obſecratio

c nes/orõnes/poſtulatio

d nes/gratiarũactiões: ꝓ omni

e bus hoibus/ ꝓ regib⁹ ⁊ omni/

f bus q̄ in ſublimitate ſũt cõſti/

g tuti vt q̃etã et trãq̃llã vi/

h tã agam⁹ in omni pietate ⁊ cã/

i k ſtitate. Hoc eni bõnũ eſt ⁊ ac

l m ceptũ cõrã ſaluatore nr̃o deo

n o p q̄ oẽs hoies vult ſaluos fieri:

ſia: deinde ꝓ ꝑlatis eccl̃iaſticis ⁊ ſecularib⁹. Pro oĩb⁹ ſpecia/liter ad ſacerdotes ꝑtinet orare/ ꝓ oĩb⁹ etiã hoſtib⁹. Chryſ. Velut cõis orb vniuerſi ſacerdos eſt oĩm ꝓcurationẽ habẽs ſicut et de⁹. Vñ Deut. xxxiij. a. Ponent thymiama in furore tuo ⁊ holocauſtũ ſup altare tuũ. Sap. xviij. d. Properãs ho/mo ſine q̃rela depcari ꝓ populis ꝓferẽs ſeruitutis ſue ſcutũ orõnem/ꝑ incenſum deꝑcationem allegãs reſtitit ire: ⁊ finem impoſuit neceſſitati oſtendẽs q̄ tuus eſt famul⁹. Chryſ. Pro oĩb⁹ quõ orabit ꝓ affligentibus ⁊ calũniantib⁹: Sol. Quo/modo ſi portatus infans ꝑcutiat patris vultũ: nihil amoris ſuccidiꝭ: ita et nos ſi ꝑcutiamur ab his qui extrorſum ſunt: ni/hil debemus minuere bone voluntatis. e ¶Pro regib⁹. Chryſ. Ne videretur blandiri dicturus ꝓ regibus: ꝑmiſit pro regibus oĩbus. Itẽ Chryſ. Deus aduti/litatẽ cõtinuã principatũ conſtituit: qua/liter igiꝭ nõ incõueniẽs eſt illos ꝑ vobis militare: ⁊ nõ vos ꝓ eis nõ orare. Hiere. xxix. b. Querite pacẽ ciuitatis ad quam trãſmigrare vos feci: ⁊ orate ꝓ ea ad dñm: quia in pace illius erit pax veſtra. Baruch. j. b. Et orate ꝓ vita nabuchodono/ſor regis babylonis: ⁊ ꝓ vita balthaſar filij eius: vt ſint dies ipſoꝝ ſicut dies celi ſup terrã. Et poſtea ſubdit: Ut viuamus ſub vmbra eius ⁊ ſub vmbra balthaſar filij eius: et ſeruiamus eis multis diebus. f ¶Et omnib⁹ q̄ in ſublimitate ſũt cõſtituti: vt ducib⁹ ⁊ comitibus. Ideo ꝑceptũ eſt ĩ ſynodo: q̄ ſpecialis fiat oratio ꝓ principe terre. g ¶Ut quietã: a ꝑ/ſecutione, h ¶Et trãquillã vitã: ab omni inquietatione agamus. Chryſ. Si quis quiete exiſtẽte turbaꝭ/ valde mi/ſer eſt. i ¶In omni pietate: in cultu: in religione diuina. k ¶Et caſtitate. i. itegritate fidei. Hec duo ſũt neceſſaria: vt fides interior ſeruetꝭ incorrupta: ⁊ cult⁹ exterior diuinus in oĩ/bus teneaꝭ. Vel aliꝭ: Ut quietã ⁊c̄. Sic dicit Chryſ. Tri/plex eſt ꝑliũ. ſ. cõtra barbaros: aliud inuicẽ inter nos: tertium vniuſcuiuſq̃ ad ſeipſum: hoc eſt difficillimu3. De hoc loquiꝭ hic ſm̃ Chryſ. Cũ dicit: trãquillã ⁊c̄. Sed poteſt illđ tri/plex ꝑliũ referri ad ea q̃ hic dicunꝭ ſic. Quietã: a ꝑſecutiõe tyrãnoꝝ. Trãquillã/inter vos et in te. Deinde ſeq̃ de pa/ce intra vos: que eſt cũ anima bene ordinaꝭ interius ad deũ ꝑ pietatẽ: ideo dicit hic: in omni pietate: et exterius ad ꝑxi/mũ/ꝑ honeſtã cõuerſationẽ. Unde alia littera habet: Et ho/neſte: vbi nos habem⁹ caſtitate: Que lr̃a ſatis cõpetit huic expoſitioni. Caſtitas eñ corporis ſpeculũ eſt munde cõuerſa/tionis apud homĩes. l ¶Hoc eñ bonũ eſt. Hec eſt ſecũ/da ꝑs in qua excitat fiduciã impetrãdi: deo eñ placet vt ore/mus. Vñ dicit: hoc eñ. ſ. orare: ꝓ omnib⁹ et ꝓ regibus. m ¶Bonũ eſt. i. vtile eccl̃ie. n ¶Et acceptũ. i. gratũ. o ¶Co/ram deo ⁊ ſaluatore noſtro: ⁊ ideo poteſt dare: et ſuꝑq̄ deus: ⁊ vult/quia ſaluator: cui⁹ officiũ et vſus ẽ ſaluare. Unde ſubdit: p ¶Qui oẽs hoies vult ſaluos fieri. Chryſ. Si ipſe omnes hoies vult ſaluari/⁊ tu velis: ora g̃ pro oĩbus etiã ꝓ inimicis. Ezech. xviij. g. Nolo mortẽ morientis: ſed vt cõ/uertaꝭ et viuat. ij. Pet. iij. b. Nolẽs deus aliquos perire: ſed oẽs ad penitẽtiã reuerti. ij. Reg. xiiij. d. Nõ vult de⁹ perire aiaꝫ. Et nota q̄ multis modis exponiꝭ: Hoc eñ. i. fidelis ſer/mo ⁊ omni acceptione. Primo ſic: Vult oẽs ſaluos fieri ſupple ſi velint ſaluari cũ effectu. Al/ Vult oẽs ⁊c̄. i. null⁹ fit ſaluus niſi quẽ vult ſaluari. Joh. j. a. Illuminat oẽm hoiem venientẽ in hũc mũdũ. Et. j. Cor. xv. c. In chriſto oẽs viuifi/cabunꝭ. Et de beata virgine diciꝭ: Cũctas hereſes ſola intere/miſti. i. q̃cunq̃ interẽpte ſũt: ꝑ te ſunt interempte. Vel Vult oẽs hoies ⁊c̄. vt fiat diſtributio ꝓ generib⁹ ſingulorũ. i. de omni genere hoĩm vult aliq̃s ſaluos fieri: Vel/ Vult omnes hoies ſaluos fieri. i. facit oẽs velle. i. appetere ſalutẽ: oĩs eñ hõ naturaliter appetit beatitudinẽ ad quẽ creatus eſt: Vel Vult. i. conſulit hortaꝭ ⁊ iubet. Oẽs hoies ſaluos fieri: q: nõ id ẽ dat id ꝑ qđ ſalui fiãt. Chryſ. Salutẽ autẽ nõ habẽt: q: nõ

eſt ſalus: ſed nomen

ꝙ eſt ſaluꝰ:ſed nomē ſalutis vt nūcupatio ſolū. a ❡Et ad ag
nitionē veritatis venire.i.chriſti:qui eſt via in exemplo/
veritas in ꝓmiſſo/⁊ vita in premio. Joh.xiiij.a. Item Joh.
xvij.c. Sermo tuus veritas eſt. Et nota ꝙ ideo dñs voluit
veritatē euangelij tradere ꝑ nota exēpla ⁊ per parabolas:vt
oēs intelligāt. Mat.xj.d.Cōfiteor tibi pr̄
dñe celi ⁊ terre:q2 abſcōdiſti hec a ſapiēti
bꝰ ⁊ prudētibꝰ ⁊ reuelaſti ea puul'. Et ve
re vult oēs ſaluos facere:q2 ipe eſt media
tor ſaluſ.Et hē qd dic: b ❡Unꝰ enim
deus ⁊c.Sic ordina/ c ❡homo chri
ſtus ieſus mediator dei ⁊ hoim: et
ideo vult ſaluare hoies: eſt vnꝰ deus/
cū patre in eſſentia ⁊ poteſtate ⁊ ſapiētia.
Deut.vj.b.Audi iſrael/dominꝰ deus tu
us vnus eſt. Eph.iiij.b. Unus deus et
pater oim q ſup oēs ⁊ ꝑ oia ⁊ in oibꝰ no/
bis.Eſt aūt in chriſto duplex mediatio.
Una ſubſtantialis inquātū vtrāq3 habet
naturā.Alia accidentalis:quia iuſtꝰ quā/
tū ad deū:mortalis quo ad homies. De
iſto mediatore habet Gal.iij.c. Medi/
ator vnius non eſt: deus autem vnus
eſt.Heb.viij.b. Nunc autem melius ſor
titus ē miniſteriū:quanto ⁊ melioris teſtamenti mediator eſt.
Heb.ix.d. Noui teſtamenti mediator eſt. Heb.xij.f. Teſta/
mēti noui mediatorē ieſum. Deut.v.a. Ego ſequeſter ⁊ me/
dius fui inter deū ⁊ vos. Job.ix.d. Non eſt q vtrunq3 valeat
arguere ⁊ ponere manū in ambobꝰ. Tēpore eni iob nondum
erat mediator:et ideo petebat vtinam eſſet nobis arbit: Job
xxiij.ſubſtātialit. Nota ꝙ chriſtꝰ dicit pacificus: q2 pacē fe/
cit inter hoies:et duos parietes ꝯiūxit.ſ.iudeos ⁊ gētes. Di/
citur etiā mediator dei ⁊ hoim:quia pacem inter deū ⁊ hoiem
reformauit: Juſtus cū deo:quia peccare nō potuit:miſer cum
hoie miſeria pene.ſ.et ita directe fuit medium ꝯiungens duo
extrema. Hunc mediatorē intellexit Job.vj.a.cum ait: Uti/
nā appēderent pctā mea qbꝰ irā merui:⁊ calamitatſ quā pati/
or in ſtathera. In ſtathera eni.ſ.in chriſto poſita ſunt peccata
humani generis in lance vna:⁊ calamitas ipſius chriſti i lan/
ce alia:⁊ quia hec grauior fuit:ideo traxit ſurſum peccatores.
Appellat etiam iob chriſtum eqtatē. Job.xxiij.b. Nolo mul/
ta fortitudine ꝯtendat mecum/nec magnitudinis ſue mole me
premat:eqtatē ꝓponat ꝯtra me. Equitas ē inter ſtrictum ius:
et oimodam remiſſionē peccatoꝝ. Si eni chriſtꝰ diſtricte age
ret:neminē ſaluaret:ſi ſo ſine oi ſatiſfactiōe remitteret:nimis
eſſet remiſſus. Interuenit ergo eqtas:id eſt temperata iuſti/
cia:vt cū ſatiſfactiōe peccata remittant. Igitur chriſtꝰ cū eēt
mediator ⁊ arbiter ⁊ non diſtrictus iudex habuit familiarita/
tem per cōiūctionē:nec cum duobꝰ diſcordantibꝰ: Qd atten/
dens Oſee.vj.a.dixit Quaſi diluculū preparatꝰ eſt egreſſus
eiꝰ. Nox eſt pctōꝝ:deus ſo eſt dies plenus: chriſtus aūt me
diator fuit ſicut diluculū:quia diem diuinitatſ vniuit carni ha
benti ſimilitudinē peccati. Hinc eſt ꝙ ⁊ beata virgo dicit me
diatrix:quia aliqñ.ſ.āte ꝯceptionē peccare potuit:poſt ſo nō
potuit. Unde munda ⁊ fecunda virgo ⁊ mater. Sequitur:
d ❡Qui dedit redēptionē ſemetipſū pro oibꝰ: et ita
oēs vult ſaluos fieri: e ❡Semetipſū: gratſ dedit ⁊ ſpōte.
Job.x.c. Ego pono animā meā. Nō vendidit: q2 emi nō po
teſt. f ❡Pro omnibus: quantum ad ſufficientiam: etſi nō
quantum ad efficientiam. Gal.j.a. Qui dedit ſemetipſum ꝓ
peccatis noſtris. Gal.ij.d. Qui dilexit me ⁊ tradidit ſeipm ꝓ
me. Eph.v.e. Dilexit eccleſiam ⁊ tradidit ſemetipſum ꝓ ea.
g ❡Cuius/rei.ſ.redemptionis. h ❡Teſtimoniū/prophe/
tarum.ſ. i ❡Temporibus ſuis confirmatum eſt:id ē
temporibꝰ congruis impletū eſt id qd teſtificati ſunt ꝓphete
de chriſto. Gal.iiij.a. At vbi venit plenitudo tēpis miſit deꝰ
filium ſuum. Heb.j.a. Multifarie multiſq3 modis olim deus
loquens patribus in prophetis:nouiſſime diebus iſtis locutꝰ
eſt nobis in filio. Sic ergo per filium confirmatum eſt: qd a
prophetis fuit teſtificatum. Uel/ g ❡Cuius teſtimoniū:

a ēt ad agnitionem veritatꝭ ve/
b nire. Unūs eni deus: vnus ⁊
c mediator dei ⁊ hoim hōmo
d chriſtus ieſus: qūi dedit redē
e f ptionem ſēmetipſum prō om/
g h nibus. Cuiūs teſtimōniū tem
i k pōribus ſuis cōfirmātum eſt:
l m in qūo pōſitus ſum ego predi
n o cātor ⁊ apoſtolus. Uēritatem
p q dico nōn mētior: dōctor gen
r s tium in fidē et vēritate. Uolō
t ergo viros orare in omni lo/
v co/ lēuantes puras manus

qd teſtificati ſunt apl'i verbis. l ❡Tempibꝰ ſuis.i.ꝯgru
is. k ❡Confirmatū eſt/miracul' multiplicit i fine. Marc
vlt.d. At illi profecti predicauerunt vbiq3 dño cooperante et
ſermonē confirmante ſequentibus ſignis. De teſtibus habet
Act.j.a. Eritis mihi teſtes in iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſq3 ad vlti/
mum terre. Eſa.xliij.b. Uere vos teſtes
mei dicit dñs. Job.x.c. Inſtauras te/
ſtes tuos contra me. l ❡In quo: id eſt — B
in qua re predicāda. m Poſitus ſum — 10.diſ.c.qm̄.
a deo:non intruſus a meipſo. Heb.v.a. — 96.diſ.c.cū ad
Nec quiſq3 ſibi ſumit honorem: ſed qui — verū. De pe.diſ
a deo vocatus eſt tanq3 aaron. Uel/ Po — 1.c.multiplex
ſitus/i dignitate. Predicator eni nomē
eſt actus: apoſtolꝰ dignitatſ.ij.Timoth.
j.c. In quo poſitus ſum ego predi/
cator ⁊ apoſtolus ⁊ magiſter gentiū. Et/ — 2.Timo.1.c.
n ❡Predicator ⁊ apl's.ſ. ꝑdicator q2
miſſus. Roma.x.c. Quō predicabūt ni/
ſi mittantur. Hiere.xxiij.e. Ipſi curre/
bāt ⁊ ego non mittebam eos. o ❡Veri/ — C
tatem dico: teſtificādo h.ſ.quia chriſtꝰ
dedit ſe:⁊ qd ego ſū apoſtolꝰ:et/ p ❡Nō
mētior/i aliq parte. Ego dico/ q ❡Do
ctor gentiū: et ideo debetis mihi crede
re:quia eſtis de gentibꝰ. Eph.iij.b. Mihi aūt oim ſanctorū
mīmo data eſt hec gratia in gentibꝰ euāgeliçare inueſtigabi/
les diuitias chriſti. Roma.xj.b. Qr̄ diu quidem ego ſum gen/
tium apl's: miniſteriū meum honorificabo. r ❡In fide et
veritate.i.fideliter docens ⁊ prudenter. Luc.xij.e. Quis
putas eſt fidelis diſpenſator ⁊ prudens quē ꝯſtituit dñs ſuper
familiam ſuam. Uel/ In fide/quantū ad ea que credenda.
s ❡Et veritate: quantū ad mores ⁊ precepta. Ul'/ r ❡In fi
de ⁊ veritate.i.doceo fidē i via chriſto.ſ. ꝓpt quē habet ve
ritas plena i patria. t ❡Uolo ergo ⁊c. Docuit epiſcopos
orare:⁊ ne credat quis hoc tm̄ eſſe epoꝝ: ideo inuitat oēs fide
les dicens: Uolo ergo: quaſi q2 viros bonum eſt orare: vel
quia ſum doctor gentiū: ideo/ volo viros orare in omni
loco. Hic qrit. Chryſ. de hoc Matth.vj.a. Cū oratis non
fiatis vt hypocrite: qui diligent in ſynagogis ⁊ in angul' pla/
tearum ſtātes orare. Et ibidē. Intra in ꝓmptuarium tuū ⁊c.
Et ſoluit ſic: Uanāgloriā reſecans chriſtus docet occulte ora
tiones facere. Paulus ſo dicit in omni loco: ad diſtinctionē
iudaice oronis: quia hoc iudeis non licebat. Deut.xij.b. Ca/
ue ne offeras holocauſtū in omni loco quem videris. Sed vi
detur falſum qd dicit Chryſ. et qd dicit hic Glo. In omni
loco/ vbicunq3 ſint: non ſolū eccleſia imo videtur ꝙ non ois
locus ſit aptus ad orandū. Verbigratia: Chriſtiano nō licet
orare in ſynagoga iudeoꝝ: vel in ꝯuenticulis hereticoꝝ. Sol.
In omni loco congruo ſupple ⁊ non ſuſpecto. Uel ſi intelliga
tur de oratione mētali: qſi de cordis affectu ⁊ deuotiōe in de/
um: planū eſt ꝙ vbiq3 orandū eſt Malach.j.c. In omni loco
offertur noi meo oblatio mūda. Gregꝰ. Ueraciter orare eſt
amaros in compunctione gemitus/non verba compoſita re/
ſonare. Joh.iiij.c. Uenit hora ⁊ nunc eſt quando veri adora
tores adorabunt patrem in ſpiritu ⁊ veritate. Et nota vniuer
ſitatē orationis: quia pro omnibus/vt dictum eſt debet fieri
et vbiq3: Et dicit hic: et ab omnibus: quia a prelatis ⁊ ſubdi/
tis tam viris q3 mulieribus. Uel/ In omni loco: vbicunq3
erunt orent ſic.ſ. v ❡Leuantes puras manus. Chryſ.
Sanctas vel iuſtas: vt operatio ſit bona ⁊ ſurſum eleuata: id
eſt pro celeſtibus facta. Chryſ. Sancte manus ſunt que ele/
moſynas operantur. Thren.iij.e. Leuemus corda noſtra cū
manibus ad deum.ſ.affectiones ⁊ operationes ad ipſum re/
feramus. Ideo i prefatione miſſe: ſacerdos cū dicit: Surſum
corda/eleuat manus/vt innuat ꝙ ⁊ affectiones ſuas ⁊ opera/
tiones ad deum dirigat: Et hoc ſūme placet deo. Unde Ps. — Ps.140.
Eleuatio manuū mearum ſacrificium veſpertinum: qd erat
pinguius: ideo magis acceptum. Sz multū īpedit orationē
macula manꝰ.i.affectꝰ prauus. Eſa.j.d. Cū extēderitis manꝰ
veſtras non exaudiam; Manus eni veſtre plene ſūt ſanguine

a ſine ira ⁊ diſceptatione. Simi
b liter ⁊ mulieres in habitu or-
c nato cum verecūdia ⁊ ſobrie-
d tate ornantes ſe: non in tortis
e crinibus aut auro aut margari
f tis vel veſte p̄cioſa: ſed qḋ de
g cet mulieres promittētes pie-
h tatem per bona opera. Mu-
i lier i ſilentio diſcat cum omni
k ſubiectiōe. Docere aūt mulie
l ri nō pmitto / neq̄ dn̄ari i virū
m ſed eſſe i ſilētio. Adam eni pri
n mus format⁹ ē / deinde eua: Et
o adā nō ē seduct⁹: mulier aūt ſe
p ducta i p̄uaricatiōe fuit. Sal-
q uabit autē p filiox generatio-

a ¶Sine ira .i. odio alicui⁹. Jaco. j. c. Ira viri iuſticiā dei non opat. Talis nō exaudit: q2 nec orat ſicut debet: nec q̄lia debet petere petit: magis eni orat ꝫ p̄ximū q̄ꝫ p eo. Chryſ. Excogita quātum malū ſit orare aduerſus fratres. Vn̄ .ſ.a. habet. Gratiarū actiones pro oib⁹ hoib⁹ ⁊c. etiā pro hoſtib⁹. Ibi dicit Chryſ. Qui cogit grās agere pro p̄ximi bonis: cogit et p̄ximū dili- 1. Pet. 3. a.
gere. b ¶Et / diſceptatiōe. Chryſ. Sine excogitatione et dialogiſmo ⁊ heſitatiōe. Et diſtingue q̄ ira ē in p̄ximū: diſceptatio ſiue heſitatio in deū. Jaco. j. a B
Poſtulet aūt in fide .i. cū fiducia nihil heſitās. Luc. xj. b. Si vos cū ſitis mali noſtis bona data dare filijs: quāto magis pat vr̄ celeſtis dabit bonū petētib⁹ ſe. Et nota h̄ tria p̄paratoria ad orpoſitionē. Opa pura .i. ſine pctō quātū ad ſe: et pax quātū ad p̄ximū ⁊ fiducia i deū: vt nō ſit in diſceptatiōe .i. heſitatiōe: vel bona opatio in manu: pax i corde / ⁊ ſermo edificatiōis nō diſceptatiōis i ore Roma. xiiij. a. Infirmū i fide aſſumite: nō in diſceptatiōib⁹: q2 irā cordis ſequit diſceptatio ſmōis. Vtrūq̄ ḡ p̄hibet apoſtolus ibi ſicut hic / cum dicit: Sine ira ⁊ diſceptatione. c ¶Similit ⁊ mulieres / orēt ſicut dictū ē de viris. Ipſe dico exiſtētes: d ¶In habitu ornato .i. religioſe vt mulier ſit honeſte ⁊ religioſe ꝯuerſatiōis ⁊ i habitu ⁊ inceſſu. e ¶Cū verecūdia / vult⁹: ne ſit mulier effrons ſicut meretrix. Hiere. iij. b. Frōs mulieris meretricis facta ē tibi: noluiſti erubeſcere. f ¶Et ſobrietate. Ad lrām in cibo ⁊ potu: q2 ſobrietas mat eſt caſtitatis. Eccj. xxvj. c. Gr̄a ſuper grām mulier ſctā et pudorata: Sācta refert ad ſobrietatē: ⁊ pudor ad verecūdiā: qḋ idē eſt. Ecōtra valde indecēs eſt in mulierib⁹ inuerecūdia: et ingluuies q̄ ē mat imūdicie. Eccj. xxvj. b. Mulier ebrioſa ira magna: ⁊ ꝯtumelia ⁊ turpitudo illi⁹ nō teget. g ¶Ornātes ſe: non ſolū verecūdia ⁊ ſobrietate ſ3 alijs ꝟtutib⁹. Ecce ornat⁹ mulierū .ſ. religioſus habit⁹ / verecūdus vult⁹ / ſobri⁹ paſt⁹ / ⁊ aliarū virtutū ornat⁹. Iſtū ornatū primo commēdat apl's / q̄ inſit i muliere q̄ vult orare ⁊ impetrare aliquid a dn̄o. Aliū ornatū reprobat: de quo ſubdit: h ¶Nō in tortis crinib⁹ / ornātes ſe ſupple. Tortis .i. artificialiter criſpatis vel tricatis: ſi tortos crines p̄hibet: multo magis fucatos ⁊ tinctos ⁊ etiā vnctos. Hui⁹ pena ponit Eſa. iij. d. Et erit p criſpanti crine caluitiū ⁊ p faſcia pectorali cilitiū. Criſpi eni crines ſignū ſūt corpis diſſoluti. Bonū ē criſpari crinē mentis .i. cogitationem in ſe reflectere: Et nō ornātes ſe. i ¶Aut auro aut margaritis vel veſte p̄cioſa: vt .ſ. h̄ non habeant circa ſe: vl' indumētis p̄cioſitatē tā veſtiū q̄ꝫ auri ⁊ gēmarū: vl' ſic / Nō in tortis crinib⁹ aut auro aut margaritis: vt i crinib⁹: ſ3 intorta ſint. j. Pet. iij. a. Similit ⁊ mulieres ſubdite ſint viris ſuis: vt ſi q̄ nō credūt ꝟbo: p mulierū ꝯuerſatione ſalui fiāt: quarū ſit non extrinſecus capillatura aut circūdatio auri aut indumēti veſtimētox cult⁹: ſed q̄ eſt abſcōdit⁹ hō cordis i icorruptibilitate quieti ⁊ modeſti ſpūs q̄ ē in ꝯſpectu dei locuplex. Sic eni aliqn̄ ſancte mulieres ornabant ſe ſubiecte p̄prijs viris: ſicut ſara obediebat abrae: dn̄m eū vocans. Ibi Glo. Apud pythagorā ⁊c. Itē Cyprian⁹. Serico ⁊ purpura indute / chriſtū induere nō pn̄t: auro ⁊ margaritis ⁊ monilib⁹ ornate / ornamēta cordis ⁊ pectoris pdiderūt. Itē Chryſ. ſuper illū locū. Accedis obſecrās deum ⁊ circūinduis aurū: nū ſalutare nouiſti: nū nuptijs participatū: nū ad pompā .i. ſpectaculū acceſſiſti: qualiter potes gemere / q̄lit lachrymari tali ſchemate circūinduta: ⁊ ſi lachrymata fueris deriſio erit: vidētib⁹ hypocriſis ē: cū ab eadē mēte a q̄ tāta philochimia: id eſt amor honoris nata ē / lachryme effundant: aufer illā hypocriſim: deus eni nō irridet: Gal. vj. b. Itē Chryſ. Ne imiteris meretricātes: ſchema attrahit amatores: hinc multe ſuſpica-

tionē ſuſceperūt pnitioſam. Itē Chryſ. Si diuitiarū ꝯſtecturas abſtulit mulierib⁹ paulus / vt aurū margaritas ⁊c. multo magis ſupueniētia epichimata ſuſpitiōes oculox ꝯfractam inceſſionē cōquaſſatā vocē oculū humidū ⁊ oi fornicatiōe plenū. Et poſtea ſubdit: Si nuptis hoc p̄hibet vnde eſt paruū h̄ pctm̄: ſed vehemēter magnū ſufficiēs oēm laborē virginitatis ledere. Apoc. xvij. a. Et mlier erat circūdata purpura ⁊ coccino: ⁊ inaurata auro ⁊ lapide p̄cioſo et margaritis habens poculū aureū in manu ſua plenū abominatione ⁊ immundicia fornicationis ⁊c. 1. Cor. 14. Eccl. 14.
Chryſ. ſup Mattheū. Femina q̄ ſe ornat vt videat pocul' venenū porrexit aſpiciētib⁹: et ſi nullus inuēt⁹ ſit q̄ biberit: magna tyrānis ē hui⁹ vitij: qḋ patet i vetula iezabel. iiij. Reg. ix. f. que tpe mortis filij ſui depinxit oculos ſuos ⁊ ornauit caput ſuū ⁊ reſpexit p feneſtrā ⁊c. Si igit feminis decorationes p̄hibentur: quid fiat de viris calamiſtratis. Eccj. xix. d. Amict⁹ corpis ⁊ riſus dētiū ⁊ igreſſus hois annūciāt de illo. k ¶Mulier ⁊c. q. d. orare cū viris ē cōmune mulierib⁹: ſ3 nō loq̄ poti⁹. Mulier i ſilētio diſcat. Chryſ. Neq̄ de ſecularib⁹ neq̄ de ſpūalib⁹ loquit. l ¶Cū oi ſubiectiōe / ne eri gatur. j. Cor. xiiij. g. Mulieres i eccleſijs taceāt: non eni permittit eis loq̄: ſed ſubditas eſſe: ſic lex dicit: Si q̄d aūt volūt diſcere domi viros ſuos iterrogēt: turpe eni mulieri ē loq̄ in eccleſia. m ¶Docere aūt mulieri nō pmitto. Sz q̄re nō ne vtilit docere poſſet aliq̄ femina. Sol. Due rationes ſunt in textu q̄re nō docere nec dn̄ari debet mulier. Prima eſt pordinē creationis .ſ. q2 poſterior eſt facta. Scḋa ratio ē: q2 prior fuit i culpa ⁊ virū ſubuertit. Vn̄ Chryſ. Edocuit ſemel virum et oia ſubuerſa ſūt: Gen̄. iij. a. Tertia ratio ē. Chryſ. Propterea eni eam ſubiecerit: q2 p̄ncipatu male vteret: que paritate honoris male vſa ē. Itē quarta ratio ē Greg. Si eni loquit magis irritat ad luxuriā / et irritat: et ideo debet latere ⁊ ſilere. Vn̄. j. Cor. xj. b. Debet mulier velamē hr̄e ſuper caput ſuū p̄pt angelos. Quinta ratio ē Chryſ. q2 .ſ. nimis loquax ē hoc gen⁹. n ¶Neq̄ dn̄ari i virū / pmitto mulieri aliq̄ p̄latio ne ſpūali: et ſi in ſuo ſexu. o ¶Sed eſſe i ſilētio: ne loquēdo viros iflāmet. Eccj. ix. b. Eloquiū ei⁹ q̄ſi ignis exardeſcet. p ¶Adā eni. q. d. q̄ mulier viro ſubſit / ordo creatiōis oſtendit: q2 adā primo format⁹ ē. Vel ſm Chryſ. plaſmat⁹: deinde eua. j. Cor. xj. b. Nō eni vir ex muliere: ſed mulier ex viro. Eteni nō eſt creat⁹ vir p̄pt mulierē: ſed mulier p̄pt virum. Deinde ſubdit aliā cauſā: q̄re debet eē ſubiecta. q ¶Et adā nō eſt ſeduct⁹ / p̄or .ſ. in eo in q̄ mulier ē ſeducta: q2 nō credidit ſe futurū deū. Itē ſm Chryſ. ad cōpatione mulieris aut eū nō decipi: illa eni a ſeruo ſerpente: hic aūt a libera. Itē illa eſt ſeducta a ſeductore: hic aūt a muliere: q̄ eū decipe nō intendit. Et h̄ ē qḋ ſequit: r ¶Mulier aūt ſeducta / a ſeductore cui credidit ſuadenti: Eritis ſicut dij. s ¶Fuit / viro in p̄uaricatiōe. Chryſ. In trāſgreſſiōe .i. fecit eū p̄uaricari: Sed et iō dn̄ari viro nō debet: q2 ſi dn̄aret / facili⁹ ſeduceret. Sed q̄rit Chryſ. Quid vult dicere: q2 eua ſcḋo plaſmata ē: iō reliquū gen⁹ i trāſgreſſiōe. Nota habet h̄ rōnē: nā primū a dei donatione factū eſt totū: ſecūdū a pctō ade. Itē Chryſ. Quid ad reliquas feminas ſi eua hec paſſa ē valde: de natura eni feminea diſputat. Nō eni dicit eua ſeducta ē: ſed mulier. Et poſtea ſubdit: Ois natura mulierū in trāſgreſſiōe facta ē p illā. Sicut ꝺ adā legit Roma. v. c. In ſimilitudine trāſgreſſionis ade: q̄ eſt typus futuri. t ¶Saluabit aūt: que etſi fuerit mulier cauſa peccati: tn̄ / ſaluabit p filiox generatio / vel / generatione: ſm Chryſ. q. d. ne anxiemini mulieres q̄m generi vr̄o detrahit: dedit vobis de⁹ aliā occaſionē ſalutis .ſ. filiox educatio Gen. 3.

nem: non tam

p nem: non tam corpalē q̄ ſpūalē: Unde ſubdit: a ¶Si pmā
ſerit in fide ⁊c̄. i. ſi ad h̄ vt pmaneant laborauerit pro poſ
ſe. Sed querit Chryſ. Quid igit ad ṽgines: q̄d ad ſteriles:
quid ad viduas que anteq̄ parerēt viros amiſerūt. Et ſoluit
q̄ h̄ nō dicit ð filijſ nature ſolū ſ ð filijs gr̄e: qñ. ſ. athlete chri

a nem ſi pmanſerit in fide et
b dilectiõe ⁊ ſanctificatiõe cum
c ſobrietate. Fidelis ſermo.

ſti nutriunt vel cor
poraliter vel cū puer
[illegible] tunt per inſtructionē
bonā. Ul' p filiorū
generationē. i. per
bonorū operū multi
plicationē. Ad lram
ãit magna merces eſt parentib⁹ carnalib⁹/ ſi generatos carne
inſtruant in fide chriſti pmanere. b ¶Et dilectiõe. i. in fide
opante p dilectionē: vel in fide cōtra errorem intellectus. Uel
dilectione/ contra corruptionē affectus. c ¶Et ſctifica
tione/ vel ſctimonia: vt nō vadant ad lupanaria ⁊ ad alia lo
ca imūda. d ¶Cū ſobrietate: vt nō vadant ad tabernas ⁊
ad ꝯuiuia mala. In his pctis maxime laborāt iuuenes/ in lu
xuria ⁊ gula. Chryſ. Audite pr̄es ⁊ matres q̄ nō ſine merce
de vobis erit filioꝝ educatio. j. v. b. Habens teſtimonium in
opibus bonis: ſi filios enutriuerit: Si bonū fundamētū hn̄t
pueri merces magna ē parētib⁹. Ideo heli perijt: q2 filios nō
correxit. j. Regl. iiij. c. Item Chryſ. Et nimirū admonebat
ſ nō vt debuit correxit. j. Regl. ij. e. ſ nolēs eos cōtriſtare et
eos et ſeipſum pdidit. Et poſtea ſubdit: Quēadmodū fera in
domita: talis ē iuuent⁹. Si igit ex p̄ma etate terminos eis fixi
mus bonos/ non indigebim⁹ multl' poſt hoc laborib⁹: ſ cōſue
tudo lex erit ð reliquo. In ſobrietate ꝯſeruem⁹ eos. Uinū eñ
eos maxime in iuuētute ledit. Cito eis demus vxores/ ⁊ pura
coꝝ ⁊ intacta corpa ſuſcipiāt ſponſam: hi amores calidiores.
Et poſtea ſubdit: Uillas bonis cuſtodibus ⁊ aſinas ⁊ mulas
dam⁹: pcioſiſſimos aūt filioſ nō curam⁹. Alie expoſitiões pa
tēt in Glo. e ¶Fidelis ſermo. Glo. Uer⁹ ē ſermo iſte quē
dixi: quem etiam dicturus ſum: Dicit Chryſ. Fidelis ſer
mo. i. credibilis ad hoc qð p̄cedit dictū eſt/ non ad h̄ qð ſequi
tur. ſ. Si quis epatū deſiderat. Eteni h̄ dubitatum erat. ſ. de
muliere. Ideo dicit: Fidelis ſermo. Et nota q̄ in aliqb⁹ li
bris habet lra ſequēs. Et oī acceptiõe plen⁹. De q̄ nec
Glo. nec Chryſ. faciūt mētionē. Et forte ſumit ab alio loco.
ĩ. j. c. Fidelis ſermo ⁊ oī acceptiõe dign⁹.

Si q̄s epatū ⁊c̄. In h̄ caplo ¶Expoſi. Capl. III.
primo inſtruit eum quales debeat pmouere/ tam epi
ſcopos q̄ ſacerdotes. Scd̄o q̄les diaconos: ibi: Dia
conos ſimiliter. Tertio q̄les debeāt eſſe vxores eoꝝ: ibi:
Mulieres ſimilit pudicas. Quarto determinat q̄re ſcri
bat ei de hmōi: ⁊ interſerit de aduētu ſuo ⁊ de cōmēdatiõe ec
cleſie: in q̄ ſapient eſſe ꝯuerſandū oſtēdit. Determinās ḡ p̄mo
q̄lis debeat eſſe ep̄s: Primo tāgit q̄li intētione intrare debet.
ibi: Si q̄s epatū ⁊c̄. Scd̄o q̄lit viuat: ibi: Oportet au
tem ⁊c̄. Tertio q̄lit regat: ibi: Habētē filios ſubditos
⁊c̄. Quarto vt ſupbiā caueat ⁊ malā famā: ibi: Nō neophy
tū ⁊c̄. Dicit ḡ: f ¶Si q̄s epatū: put debet deſiderare/ bo
nū op⁹ deſiderat. q. d. q̄ recte vult appetere epatū/ appetat
opus vere nō dignitatē: laborē nō delitias: nō creſcere faſti
gio/ ſed humilitate decreſcere: vt fiat ſeru⁹ ⁊ miniſter hominū
pp̄t chriſtū. Mat. xx. d. Fili⁹ hoīs nō venit miſtrari ſed mini
ſtrare. Et nota q̄ multi male intrāt in epatus ⁊ p̄latiões: ⁊ ma Multi male ap petūt epatus et plationes
le deſiderāt eas multis de cauſis. Prima ē corruptio inten
tionis: non eni pdeſſe appetūt: ſed preeſſe: honorē querūt nō
onus: quietē nō opus: cōmodū pprīū nō ſalutē aiarū: quos in
troducit nō chriſti charitas ſed pp̄ria cupiditas. Talib⁹ dicit
dn̄s Math. xxij. b. Amice quō huc intraſti nō habēs veſtem
nuptialem. Et btūs Bern. exponit: id eſt quē introduxit pro
pria cupiditas: non vera charitas. Iſti non habent veſtem. ſ.
charitatē: que operit multitudinē pctōꝝ vt dicit. j. Pet. iiij. b.
Et Prouerb. x. b. Uniuerſa delicta operit charitas. Et ideo
feditates talium prelatoꝝ p totā eccleſiā apparent. Anon eni
rex filioꝝ āmon barbas eoꝝ raſit: ⁊ veſtes eoꝝ p̄cidit vſq3 ad
nates. ij. Regl. x. a. Sunt eni diſcooptis natib⁹: quia turpes
ſunt in oplb⁹ ſuis: ⁊ habēt barbas raſas: q2 ſūt feminei ⁊ mol
les in alienis ſceleribus corrigēdis: Et ideo duplici ꝯfuſione di
gni ſunt: q2 etiā in ſe ⁊ i alijs delinquūt. Sicut ecōuerſo dicit
de bonis prelatis Qui bn̄ p̄ſunt p̄ſbyteri duplici honore dig
ni habeant. j. v. c. Sed notabile ē q̄ nō totā barbā ſed dimidi
am ptē barbe raſit.

¶Capitulū III

f Si quis epiſcopatū de
ſiderat/ bonū op⁹ deſi

Fortes eni ſūt p̄lati
in vna parte. ſ. in tpa
lib⁹ ꝯſeruādis: No
lūt eñ aliq̄ mō pati
q̄ aliq̄d decidat tēpe
ſuo: ſed de aiab⁹ ſal A
uādis nō curāt: ibi nō ſt fortes. Qualit ḡ viuāt i p̄latiõe q̄ cor
rupta ītētiõe itrāt: dicit Ioh. x. b. Fur nō venit niſi vt furet ⁊
mactet ⁊ pdat. Bern. Qui īfidelit intrāt: q̄d niſi īfidelit agāt:
Eſa. xxj. a. Uiſio dura nūciata ē mihi. Preſciuit eni pp̄heta
tempa in q̄bus ſum⁹ modo: et quid viderit ſubdit: Qui incre
dulus ē infidelit agit: ⁊ qui depopulator eſt vaſtat. Et nota q̄
dicit hic Chryſ. Oſtēdit inq̄t q̄lis debet eſſe ep̄s: nō ad timo
theū ſolū: ſ oib⁹ loquēs p illū oēs rithmicās. i. dirigēs. Nō
accuſo ait/ ſi quis non p̄ncipatū nō dn̄ationē ſed p̄ſiſtentiā cō
cupiſcit: bonam inq̄t operam deſiderat: q2 moyſes hāc deſi
derauit/ ſed non ptātem/ laborē non ociū: et ita deſiderauit vt
audiret: q̄s te ꝯſtituit principem ⁊ iudicē ſuper nos. Noſtri au Exo. 2. c.
tem theologi qñ habēt epatus dicūt: Amodo debeo quieſce
re: q2 diu laboraui in ſtudio: vnde non pp̄ter laborē opis deſi
derant epatū: ſed pp̄t quietē dicētes cū diabolo: Eſa. xiiij. d.
Aſcendā in celū ſup aſtra celi exaltabo ſoliū meū. Et ſubditur
pp̄ter q̄d: Sedebo in monte teſtamēti: in quo notat appetitus Dañ. 7. b.
quietis ⁊ dignitatis. Sed dicit btūs Bern. O impudicus et
impudens: milia miliū miſtrabāt ei: ⁊ decies centena milia aſ
ſiſtebāt ei: et alijs ſtantibus ſolus ſedere preſumis. Iob. ix. b.
Sub quo curuant qui portāt orbē. i. eccleſiā. In ſūma nota
q̄ hodie intrāt eccleſiā ſicut ribaldus i furnū: leccator i tabernā:
canis in eccleſiā/ lupus in ouile/ fur in domū/ vulpes in tugu
riū gallinarū vt comedat eas. Sic ḡ patet q̄ corrupta ē inten
tio oīm. Act. xx. f. Attēdite vobis ⁊ vniuerſo gregi: in quo
vos ſpūſſctūs poſuit ep̄os: et regere eccleſiā dei: quā acq̄ſiuit
ſāguine ſuo. Ego ſcio q̄ itrabūt poſt diſceſſionē meā lupi ra
paces in vos nō parcētes gregi. Secūdū malū ē ꝯſciētia pec
cati ⁊ male ꝯuerſationis: Sciunt ſe eni eſſe in pctō ⁊ fuiſſe ⁊ tñ
audent aſſumere officiū emendādi alios: cūm dicat Greg⁹:
Qui premit pp̄rijs/ peccata non demit aliena. Chryſ. Si q̄s
conſcius eſt ſibi alioꝝ peccatoꝝ/ non bene facit rem ꝯcupiſcēs
a qua per opera ſe abiecit. Et poſtea ſubdit: Si dixerit ſagū:
volo eſſe cortina: ridet pilus caprarum. Item ſi pes volu
erit eſſe oculus q̄s non rideat. Tertium malum eſt inexperi
mentū ſue virtutis. Fatuus eni eſt qui ſine aliquo experimen
to viriū ſuarū p̄ſumit tātū aſſumere periculū. Eccl. xxxiiij. b
Qui non eſt expertus qualia ſcit: Item Eccl. vij. a. Noli q̄
rere fieri iudex niſi valeas virtute irrūpere iniq̄tates: ne forte
extimeſcas faciē potētl' ⁊ ponas ſcādalū i agilitate tua. Quar
tū malum eſt inconſideratio oneris: ⁊ tante perfectionis que
in prelato exigitur. Unde ep̄s dicit ſupintendens: quia ſuper
omnes debet intendere: pro omnib⁹ ſollicit⁹ eſſe: omnis vita
et doctrina tranſcendere ſicut ſaul qui excedebat omnes ab 1. Regl. 9. a.
humero ⁊ ſurſum. Chryſ. Epiſcopat⁹ dictus eſt ab epiſcopā
do. i. intuendo omnes. Item Chryſ. Principantē omnibus
claris clariorem eſſe oportet. Bern. Onus eſt ⁊ angelicis hu
meris formidādū. Ezech. iij. d. Fili hominis ſpeculatorē de
di te domui iſrael: id ſuperintendentem. ij. Cor. xj. f. Preter
illa que extrinſecus ſunt: inſtantia mea quotidiana: ſollicitudo
omniū eccleſiarum. Sic ergo vt dictum eſt contingit male cō
ſiderare epiſcopatum ⁊ fruſtra. Etiā aliqui ambitioſi ſibi ap
plaudunt de hac auctoritate apoſtoli: Qui epiſcopatū deſi
derant bonū opus deſiderant. Dicit eni Greg⁹ in paſtorali.
Notandū q̄ illo tēpore hoc dictū eſt: Si quis epiſcopa
tū ⁊c̄/ quo qui plebibus quiſquis preerat primus ad mar
tyrū tormentum ducebat: Tunc eni laudabile erat epiſcopa
tum querere quando per hunc quem dubiū non erat ad ſup

 plicia grauiora

plicia grauiora ꝓuenire. Ex hoc patet ꝙ rarus aut nullus eſt
q̃ bñ deſiderat epatũ: qꝛ ſi offeraẽ epat⁹ vbi ſit ꝑſecutio: ſicut
vltra mare ⁊ inẽ paganos nullus eſt qui velit accipe: Oportet
ergo eum qui bonum opus deſiderat: ꝙ bene operetur. Et h̃
eſt qđ dic: a Oportet eni epm irreprehẽſibilẽ eſſe:
.i. ſine pctõ notabili.

2.q.7.c.ſi. 26.diſ.c.deinde 55.diſ.§.1.47. diſ.§.1.82.diſ. c.Poſuiſti

Unde Leuit. .xxi.c. Locutus eſt dñs ad aaron: homo de ſe‐mine tuo q̃ habuerit maculã non offeret panẽ deo ſuo. Et po‐ſtea numerat unde‐cim maculas ꝓpter

a derat. Oportet eni epiſcopũ
b irreprehenſibilem eſſe: vnius
c vxoris virum / ſobrium / prudẽ
e tem / ornatum / pudicum / ho‐
h ſpitalem / doctorem: non vino
k lentum / non percuſſorem: ſed
m modeſtum / non litigioſũ / non
o cupidum: ſed ſuẽ domui bene
p prepoſitum / filios habentem
q ſubditos cum omni caſtitate.

quas quilibet debet remoueri a ſacerdotio: multo magis re‐pelli debet q̃ oẽs illas habet. Titũ. j. b. Oportet epm ſine cri‐mine eſſe. Col. j. c. Exhibete vos ſanctos ⁊ imaculatos ⁊ ir‐rephenſibiles corã ipſo. Glo. ſine pctõ. Sed h̃ ita iuſſit intel‐ligi: b Irreprehẽſibilẽ .i. nõ obnoxiũ rephenſioni vt ta‐lis eligaẽ: cui⁹ cõparatiõe ceteri grex dicanẽ. c Uni⁹ vxo‐ris virũ .i. monogamũ: Tũc licebat ſacerdotes hr̃e vxores: nec licebat hr̃e plures q̃ vnã: qꝛ ſic eẽt bigam⁹. Sꝫ hodie mul‐ti ſũt: nõ viri ſed fornicatores decẽ vel viginti meretricũ. Un‐de tales repelli debẽt multo magis ab ordinib⁹: niſi ꝓus de h̃ pœnituerint. Deuẽ. xvij. d. dicẽ de rege: Nõ multiplicabit ſi‐bi vxores. Qua frõte ḡ multiplicat ſibi ſacerdos meretrices: vel ad lr̃am vel ꝓbendas multas. Sꝫ querẽ ſi ille qui ꝯtrahit mr̃imoniũ cũ multꝭ ſit irregularis nec põt ordinari in ſacerdo‐tẽ: q̃re ſimiliẽ nõ repelliẽ ab ordib⁹ q̃ diuiſit carnẽ ſuã cũ mul‐tis meretricib⁹: qꝛ adeo diuidit carnẽ ſuã ibi: ⁊ q̃ncꝫ magis q̃ cũ ꝓpria vxore. Sol. Bigam⁹ nõ ordinaẽ in ſacerdotẽ: qꝛ ibi eſt defect⁹ ſacramẽti. Un̄ ad innuẽdũ ꝙ nõ ſit niſi vnic⁹ ſpon‐ſus eccleſiẽ: oportet ꝙ ſacerdos ñ ſit vl̃ fuerit vir niſi vni⁹ vxo‐ris: ſi autẽ ꝓpẽ diuiſionẽ carnis ſuẽ cũ meretricib⁹ fieret irre‐gularis / videreẽ ꝙ eccleſia illã diuiſionẽ approbaret. Et nota ꝙ ſacerdos tpe vicis ſuẽ nõ cohabitabat cũ vxore ſua: ſic tãgiẽ in ꝑncipio Luce. Et dicẽ ꝙ oza a dño ꝑcuſſ⁹ fuit cũ tetigit ar‐cã: qꝛ nocte illa dormierat cũ vxore ſua: Quid ḡ de nr̃is ſacer‐dotib⁹ q̃ dormiũt cũ fornicarijs ſuis ⁊ i craſtino celebrãt: d Sobriũ. Un̄ ꝑcepit lex ꝙ tpe vicꝭ ſuẽ ñ biberẽt aliq̃d qđ poſ‐ſet eos iebriare. Lucꝭ. xxj. g. Attẽdite vob̃ ne grauẽẽ corda vr̃a crapula ⁊ ebrietate. Prouerb. xxxj. a. Noli regib⁹ o ſamuel noli regib⁹ dare vinũ: qꝛ nullũ ſecretũ eſt vbi regnat ebrietas. e Prudẽtẽ / in oib⁹ agẽdis. Glo. Hoc dicit ꝯ eos q̃ ſub no‐mine ſimplicitatꝭ excuſãt ſtulticiã ſacerdotum. Chryſ. habet vigilẽ .i. circũſpectũ .i. mille habentẽ oculos ⁊ acute vidẽtem. Multa eni offendunt mẽtis oculũ: deſideria ⁊ ſollicitudines et rerum turba. Uigilare autẽ oportet nõ ſolũ pro ſe: ſed ⁊ pro alijs: ſicut ducẽ exercit⁹ die ac nocte circũire. Prouerb. vj. a. Diſcurre feſtina: ſuſcita amicũ tuũ: ne dederis ſomnũ oculis tuis: necꝫ dormitent palpebrẽ tuẽ. Apoc. iiij. b. Animalia plena oculis añ ⁊ retro. f Ornatum .i. honeſtũ. Scdm Chryſ. Ornatu duplici interiori quantũ ad virtutes: ⁊ exte‐riori quãtũ ad bonoſ mores. Aug⁹. In icẽſſu / ſtatu / habitu / in omnib⁹ motib⁹ vr̃is nihil fiat qđ cuiuſdã offendat aſpectum. Eccl. xix. d. Amict⁹ corpis ⁊ riſus dentium annũciant de illo. Exõ. xxviij. b. Inſuphumerali ſacerdotis erãt duodecim la‐pides: in q̃bus erant ſculpta duodecim noĩa filioꝝ iſrael: quia quicq̃d boni ẽ in quolibet ꝓ poſſe ſuo debet ſacerdos imitari. Sap. xviij. d. In veſte eni poderis quã habebat: totus erat orbis terrarũ: ⁊ parẽtũ magnalia in quattuor ordinib⁹ lapidũ erant ſculpta: ⁊ magnificẽtia tua in diademate capitis illi⁹ ſcri‐pta erat. g Pudicũ .i. verecũdũ. Uerecũdia eni ſignũ eſt pudicitiẽ. Eccl. xxxij. b. Ante verecũdiã ꝓibit gr̃a: ⁊ pro re‐uerẽtia accedet tibi gr̃a bona. Itẽ Eccl. vij. b. Gr̃a verecun‐diẽ illi⁹ ſup aurũ. Titũ. ij. a. Senes vt philoxenũ .i. amatorẽ extraneoꝝ. Deuẽ. x. d. Deus veſter amat ꝑegrinũ: ⁊ dat ei vi‐ctũ ⁊ veſtitũ. Et vos ḡ amate ꝑegrinos: qꝛ ⁊ ipſi fuiſtꝭ aduenẽ in tr̃a egypti. Bern. Epiſcop⁹ ſi nõ omnẽ recipit inhuman⁹ ẽ. Roma. xij. c. Hoſpitalitatẽ ſectantes: non ſolum ſuſtinentes ſed ſectantes. Heb. xiij. a. Hoſpitalitatẽ nolite obliuiſci: per hanc q̃dam placuerũt angelis hoſpitio receptꝭ vt loth: Geñ. xix. a. j. Pet. iiij. c. Hoſpitales inuicem ſine murmuratione. h Doctorem. Chryſ. doctũ: Scdm Glo. q̃ habeat grati‐am docẽdi. Hiero⁹. Sancta ruſticitas ſolũ ſibi ꝓdeſt: ⁊ quan‐tum ẽdificat ex vitẽ merito eccleſiã chri‐ſti: tantũ nocet ſi de‐ſtruẽtib⁹ nõ reſiſtat. Aggei. ij. b. Inter‐roga ſacerdotes le‐gem. Deuẽ. xvij. d. Accipiens exẽplar a ſacerdotib⁹ leuitarũ. Malach. ij. b. Lex veritatis in ore ei⁹: Nõ dicit vanitatꝭ. Et poſtea ſubdiẽ: Labia ſacerdotꝭ cuſtodiũt ſciaꝫ ⁊ legẽ req̃rẽt d̃ ore ei⁹: ſic aliqđ de ſuo publico requiriẽ. Ibi Hiero⁹. Sacer‐dos ſi de lege ĩterrogeẽ / doceat: reſiſtentes ꝯuincat: alioq̃n ſi‐bi fruſtra iactat dignitatẽ: cui⁹ nõ exhibet opationẽ. Chryſ. Cetera quẽ hic ꝓmiſſa ſũt: oportet etiã hr̃e ſubiectos alio ꝓn‐cipãti. ij. Timoth. ij. a. Hec cõmẽda fidelib⁹ hoib⁹ q̃ idonei erunt ⁊ alios docere. Ibi Glo. Idoneis vita ⁊ ſcientia ⁊ ſtu‐dia. i Nõ vinolẽtũ: qui hoc .ſ. frequenẽ agat Hiero⁹. in Glo. qꝛ venter ẽſtuans mero cito deſpumat in libidinẽ. Noe ebrietate nudauit femora ſua: Geñ. ix. c. Loth quẽ ſodoma ñ vicit vina vicerũt. Geñ. xix. g. Prouerb. xx. a. Luxurioſa res eſt vinũ: ⁊ tumultuoſa ebrietas. Eph. v. d. Nolite inebriari vino in quo ẽ luxuria. Tñ h̃ exponit aliẽ Chryſ. Dicit enim: Nõ vinolentũ: nõ ebrioſũ h̃ ait: ſed ꝯuiciatorẽ cõtumacẽ. k Nõ ꝑcuſſorẽ. Chryſ. Nõ eũ qui maculas ꝑcutit turb: ſed fouentẽ ꝯſciẽtias. j. Corꝭ. viij. d. Sic peccãtes in fratres et ꝑcutiẽtes ꝯſciẽtiaꝫ eoꝝ infirmã in chriſto peccatis. Uel ſm Glo. Nõ ꝑcuſſorẽ: ad lr̃am. Debet eni eſſe patiẽſ vt ſequa‐tur eum qui poſuit dorſum ſuum ad flagella ⁊ genas ſuas ad alapas. Pſ. Bñ patientes erũt vt annũcient. l Sed mo‐deſtũ: qui modũ animi ſeruet vel in verbis modeſtis ſic ⁊ ge‐ſtis. Phil. iiij. a. Modeſtia vr̃a nota ſit oib⁹ hoib⁹. Prouer. xxij. a. Finis modeſtiẽ timor dñi. Chryſ. Ubi nos habemus modeſtũ: habet / mãſuetũ nõ bellicoſũ. m Nõ litigioſũ .i. litigijs aſſuetũ. ij. Timoth. ij. d. Seruũ dñi nõ oportet litiga‐re: ſed mãſuetũ eſſe ad oẽs. j. Corꝭ. xj. d. Si quis videẽ con‐tẽtioſus eſſe: nos talẽ ꝯſuetudinẽ nõ habem⁹ nec eccleſia dei. n Nõ cupidũ. Chryſ. Nõ amatorẽ pecuniaꝝ. Eccl. xiiij. a. Uiro cupido ⁊ tenaci ſine ratiõe ẽ ſubſtãtia. Glo. Morbo cupiditatis omnes pene laborant. Ideo pcipit epiſcopum non eſſe cupidum: quia facile a iuſto deuiaret. Hiere. vj. c. A minore vſcꝫ ad maiorem omnes auariciẽ ſtudent: ⁊ a prophe‐ta vſcꝫ ad ſacerdotem: cuncti faciunt dolũ. Exo. xxiij. a. Non accipies munera quẽ etiam excẽcãt prudẽtes ⁊ ſubuertũt ver‐ba iuſtorum. Deuẽ. xvj. d. Non accipias perſonam nec mu‐nera: quia munera excẽcant oculos ſapientum ⁊ mutant ver‐ba iuſtorum. Pſ. In quorum manib⁹ iniquitates ſunt dexte‐ra eorum repleta eſt muneribus. Job. xv. d. Ignis deuora‐bit tabernacula eorum qui libenẽ munera accipiunt. Eſa. j. f. Principes tui infideles: ſocij furum: omnes diligũt munera: ſequunẽ retributiones. Man⁹ eni ſacerdotum modo iunctẽ ſunt pice cupiditatis ad retinendũ: q̃ deberent eſſe inũctẽ vn‐ctione charitatis ad largiendum. Amos. ix. a. Percute cardi‐nem ⁊ cõmoueanẽ ſuperliminaria: auaricia eni in capite om‐niũ. Caput omniũ ẽ romana curia: ſed forte de ea non dicitur hoc. o Suẽ domui: id ẽ familiẽ / bene prepoſitũ. Glo. Non vt opes augeat / vel huiuſmodi alia faciat: ſed vt qđ po‐pulis pcepturus eſt / pri⁹ a domeſticꝭ exigat. Chryſ. Quis crederet quoniam alienũ ſubijciat / qui filios nõ ſubiecit: Itẽ Chryſ. Foris etiam annuit qui ẽconom⁹ eſt: id eſt domui ſuẽ diſpenſatiu⁹ politicus: id eſt vrban⁹ cito fiet. Quomodo au‐tem pẽeſſe debeat familiẽ ſubdit / ſic: p Filios habentẽ ſubditos: id eſt humiles ⁊ obediẽtes. q Cum omni ca‐ſtitate: ne imitentur filios heli: de q̃b⁹. j. Reg. ij. c. Chryſ. Filios habentẽ in ſubiectione ⁊ cum omni honeſtate .i. obe‐dientes in ꝑceptis

2.Regl.6.b. — Leuitꝭ.10.b. — Pſ. — Pſ.

dientes in ꝓceptis: ⁊ honeſtos in morib⁹. a Si ꝗs autē domui ſue preeſſe neſcit .i. familie ſue / ad lrām: vel ꝯpriē ꝯſcientie: b Quō eccleſie dei diligentiā habebit. q. d. quō in magno erit diligēs: qui in pūo erit negligens: Quō aliena curabit ꝗ ſua negligit: Luc. xvj. c. Qui fidelis ē i minimo: ⁊ i in maiore fidelis ē: et qui in modico iniqu⁹ ē. et in maiori iniqu⁹ ē. Cant. j. b. Poſuerūt me cuſtodem in vineis: vineam meam non cuſtodiui .i. animam meam vel eccleſiam meā. Et mirū eſt ꝙ tales ꝓficiunt pluribus eccleſijs: qui nec vni ſufficiūt: nec ꝓpriā vineā .i. aīam cuſtodiūt. Bern. Miror audaciā plurimorū ꝙ videm⁹ ꝗ ſuis vineis nō colligere niſi ſpinas ⁊ tribulos: vineis tñ aliēis etiā ſe ingerere: vere tales fures ſunt ⁊ latrones nō cuſtodes.

a Si quis autem domui ſue ꝑ-
b eſſe neſcit: quomodo eccleſie
c dei diligētiam habebit: Non
d neophytum: nē in ſuperbiam
elatus in iudiciū incidat dia-
e boli. Oportet autem ⁊ illum

c Nō neophytū .i. rudem nouit renatū / nouit ꝯuerſū / Chryſ. Nō iuniorē dicit: qz .j. iiij. c. dicit: Nemo adoleſcētiā tuā ꝯtēnet: ſed neophytū .i. nup cathecuminū: qz ſi nunꝗ fuit diſcipulus / ſi mgr̄ fact⁹ fuerit / cito i elationē eleuabit: ſed ſi anteꝗ diſcat ſubijci ꝓncipet inflat: Ideo ſequitur: Ut non fumigatus in iudicium incidat diaboli: id ē in ꝯdēnationē eādē quā ille ab elatiōe ſuſtinuit. Et h̄ ē qd̄ littera nr̄a habet: d Nei ſupbiā elat⁹ in iudiciū incidat diaboli. Fumigare eni eſt efferri i ſupbiā: qz ſupbia fum⁹ ē. Uñ ſolet dici ꝙ tria expellūt hoīem de domo .i. deū a corde hoīs. Fum⁹. Prouerb. xxvij. c. Fum⁹ ſupbie: ſtillicidiū auaricie: mala vxor .i. carnalis ꝯcupiſcētia. Uel iſta expellūt hominē de domo: qz iſta impediūt hoīem ne i eccleſia dn̄i debeat ꝓmoueri / ſi talis ſit. e Oportet aūt ⁊ illū teſtimoniū hr̄e bonū. q. d. nō oportet ſolū ꝙ bon⁹ ſit in ſe: ſed ad alios: non ſolū fideles ſed infideles. Et h̄ eſt: f Ab his ꝗ foris ſūt .i. ab infidelib⁹. Hoc ē qd̄. ſ. dictū eſt. a. Oportet aūt epm̄ irrephenſibilē eſſe. j. Theſſal. iiij. c. Honeſte ambuletis ad eos ꝗ foris ſūt. j. Pet. ij. c. Cōuerſationē vr̄am inter gentes habētes bonā: vt in eo qd̄ detractāt ꝺ vobis tanꝗ de malefactorib⁹ ex bonis opib⁹ vos ꝯſiderātes glorificēt deum. Itē ibidem. Sic ē volūtas dei: vt bn̄facietes obmuteſcere faciatis impudentiū hoīm ignorātiā. Sed Chryſ. opponit contra id qd̄ dicit hic: Teſtimoniū bonū ⁊c. qd̄ dicit. ij. Cor. vj. b. Per infamiā ⁊ bonā famā. Sol. Nō vitā rephendebāt ſ ꝓdicationē: null⁹ dixit ꝺ aplīs ꝙ eſſēt fornicatores ꝙ auari ⁊c. Itē Chryſ. Difficile ē hic rectam opinionē habere ab inimicis: ſed qd̄ ſi maledixerint inuidētes: nō eſt h̄ vitam irreprehenſibilē habētes: et illi reuerent vitas inimici obſtruit ora. Itē Chryſ. Luceat lux veſtra corā hoīb⁹: Matth. v. b. Sz quid ſi detrahit: luceant opera nequaꝗ quis ſolem dixerit tenebroſum: neqz ipſe cecus verecundat eum opinioni oīm obuiare. Ab his ꝗ foris ſt̄. Chryſ. Si teſtimoniū oportet ab inimicis hr̄e: multo magis ab amicis. Ideo aūt Exo. xxx. c. ex ſpecieb⁹ aromaticis fiebat oleum ad inūgendos ſacerdotes: et modo etiam inūgunt oleo cum balſamo: vt ſignificet bona eorum ꝯſciētia ⁊ fama: Sed in plurib⁹ falſa ſunt hec ſigna: et ideo verſi ſunt in opprobriū ⁊ deriſum. Sūt autem non ſolum mali in ſe: ſ infames apud alios. Malach. ij. b. Irritū feciſtis pactū leui dicit dn̄s exercituum: propter qd̄ ⁊ ego dedi vos ꝯtemptibiles et humiles oībus populis. Pactum illud fuit Exo. xxxij. f. ꝙ patrem ⁊ matrem ⁊ vxorem ⁊ filios interficerent propter traſgreſſionē mādatoꝝ dei. Unde Deut. xxxiij. a. hi ſūt ꝗ dixerūt patri ⁊ matri neſcio vos: ⁊ fratrib⁹ ignoro illos. j. Reg. ij. f. Quicūꝗ honorificauerit me glorificabo eū: qui autem ꝯtemnūt me erunt ignobiles. Qualis ꝑo deſcript⁹ eſt oportet eſſe epꝯ. g Ut nō in opprobriū incidat: id eſt in ꝯtemptū apud infideles: vl̄ etiā fideles: et ſic / h In cidat in laqueū diaboli .i. in odiū eoꝝ qui eū ꝯtēnūt: ⁊ i alios laqueos diaboli. Et nota ꝙ malus ꝓlatus incidit in opprobriū apud hoīes: ⁊ in laqueū apud demones. Diabolus eni habet eos cōpeditos. Eſa. xxiiij. c. Formido ⁊ fouea et laqueus ſuper te: qui habitator es terre: et erit qui fugerit a facie formidinis cadet in foueā: et qui ſe explicuerit de fouea tenebit laqueo. Job. xviij. b. Tenebit planta eius laqueo .i. affectio amore terrenoꝝ que ſūt laqueus. Unde Prouerb. xxj. a. Qui ꝯgregat theſauros lingua mēdacij: vanus ⁊ excors eſt ⁊ impiguet ad laqueos mort. Sap. xiiij. b. Creature dei i odium facte ſunt: ⁊ in temptationē aīe hoīm: et i muſcipulā pedibus inſipientiū. Et nota ꝙ non ſolū illaqueati ſunt a diabolo ſed laque⁹ diaboli facti ſūt ꝑ quos alios capit. Oſee. v. a. Laque⁹ facti eſtis ſpeculatiōi ⁊ ſicut rete expanſū ſubter thabor. Eſa. xlij. d. Laqueus iuuenū oēs .ſ. epi: ergo epi habeāt bonū teſtimoniū / ne incidant in opprobriū hoīm ⁊ in laqueū demonū. Et hoc ē: Ut nō in opprobriū incidat. Chryſ. Ita viuamus vt non blaſphemet nomen dei. Roma. ij. d. Propter vos nomē dei blaſphemat inter gentes. Item Chryſ. Non opus eſſet magiſtris: ſi opera miniſtrarem⁹: nullus itaqz eſſet bellim .i. infidelis: ſi nos eſſem⁹ chriſtiāi / vt epꝯ. Et ne / incidat in laqueum diaboli / tripliciter .i. nō ſit illaqueat⁹ a diabolo vl̄ perplexitate pctōꝝ vel amore tpaliū. Uel ſm Chryſ. i. in eiſdē pctīs in qb⁹ ille .i. diabolus incidit. Uel alit. Ne / incidat i laqueum diaboli .i. ne incidat in apertum peccatum per qd̄ fit laqueus diaboli alios trahēdo malo exemplo ſuo.

f teſtimonium habere bonū ab
g his qui foris ſunt / vt nōn i op
h probrium incidāt ⁊ in laqueū
i diaboli. Diacones ſimiliter
k pūdicos / nōn bilingues / non
l m n mūlto vino deditos / nōn tur-

i Diacones ſimilit ⁊c. Scd̄a pars. Hic trāſit de preſbyteris: qz de illis ſatis actu⁹ ē. j. v. c. Qui bn̄ ꝓſunt preſbyteri ⁊c. Uel alia ratione ſm Chryſ. qui dicit: Ordinē preſbyteroꝝ dimittēs ad diacones trāſiuit: qz de epīs dixit hic ⁊ de preſbyteris: intronizatiōe eni ſola eos ſupaſcendūt. Dicit ꝗ: Diacones ſimilit pudicos / oportet eſſe .ſ. Sed qd̄ ē qd̄ dic ſimilit: Chryſ. Diaconos eadē hr̄e ſimilit iubet ꝗ epos. Eccl. x. a. Scd̄m iudicē populi ſic ⁊ miniſtri ei⁹. Qualis ꝗ epꝯ: talis diacon⁹ ei⁹ ꝗ interꝑtat miſter. Seneca. Cōpoſit⁹ miles cōpoſitā debet hr̄e familiā. Eccl. xlv. b. dicit de aaron. Induit eū ſtola glorie ⁊ coronauit eū in vaſis virtutis: circūpedes ⁊ femoralia ⁊ humerale poſuit ei: ⁊ circūcinxit eum tintinnabulis aureis plurimis in gyro. Item Eccl. l. b. Ipſe ſtans iuxta arā: circa illū corona fratrū quaſi plantatio cedri in monte libani: ſic circa illū ſteterūt ꝗſi rami palme ⁊ oēs filij aaron i gloria ſua. k Pudicos: ſic. ſ. eodē: de epo. Chryſ. Honeſtos pudici aūt dicūt eē renib⁹ ocul ⁊ corde. Eſa. lij. d. Mūdamini ꝗ fertis vaſa dn̄i. Luc. xij. e. Sint lūbi veſtri ꝓcincti. Numeri. xv. d. Ne ſequant cogitatiōes ſuas: ⁊ oculos ꝑ res varias forn cātes. Ezech. vj. b. Contriui cor eoꝝ fornicās ⁊ recedēs a me ⁊ oculos eoꝝ fornicātes. ij. Pet. ij. c. Oculos habētes plenos adulterij ⁊ iceſſabilis delicti. l Nō biligues: vt qui ſeminant inter fratres diſcordiā: Prouer. vj. c. Chryſ. Non diliges: id eſt bilingues. Hoc eſt: non epulos: id eſt doloſos: neqz callidos: Nil ita iutile in eccleſia vt callidū. Eccl. xxviij. b. Suſurro ⁊ bilinguis maledict⁹: multos eni turbauit pacem habentes. Item Eccl. v. d. Deuoratio peſſima ſuper bilinguem: ſuſurrōi autē odium ⁊ inimicicia. Prouerb. xviij. b. Uerba bilinguis ꝗſi ſupplicia: ⁊ ipſa peruenerūt vſꝗ ad interiora ventris. Dicitur Leuit. xix. c. Non eris criminator: nec ſuſurro in populis. Prouerb. viij. b. Arrogantiā ⁊ ſuperbiā ⁊ viā prauā ⁊ os bilingue deteſtor. Qd̄ ꝗ de trilingui vl̄ tetralingui. Eccl. xxviij. b. Tertia lingua multos cōmouit. Ad minus tres linguas habent. Detractoriā boni / denigrationē veri / mali defamationē / falſi mali impoſitionē. Hi ſunt tres ordines dentiū in ore beſtie. Daniel. vij. b. m Nō multo vino deditos .i. ebrioſos. Glo. Eccl. xxxj. d. Uinū multū potatū irritationē ⁊ iram ⁊ ruinas multas facit. n Nō turpe lucrū ſectantes. Chryſ. Non vino multū attendētes aut turpiter lucrantes. Prohibet ergo gulam ⁊ auariciam. Glo.

 ꝗ Turpe lucrum

a pe lucrum ſectātes: hābentes
b myſterium fidei in cōnſcien/
c d tia pura. Et hi āutem prōben
e f tur primū/ ét ſic miniſtrēt núl/
C g lum crimen habentes. Mū/
h lieres ſimiliter pŭdicas: nōn
i k l detrahentes/ ſōbrias/ fidéles
m in oibꝰ. Diācones ſint vnius
n vxoris viri: qui filijs ſuis be/
o ne pręſint: ⁊ ſuiſ domibꝰ. Qui
p q ēni bene miniſtrauerint/ grá/
r dū ſibi bonū acquirent: ⁊ múl
s tam fiduciam in fidē que eſt i
t v chriſtō ieſu. Hēc tibi ſcribo fi
li timothee: ſperans me veni/
x re ad te cito. Si āutem tarda/
y z uero/ vt ſciās quōmodo opor B
a teat te in domo dēi conuerſa/
b ri que eſt eccleſia dei viui: cō/
lumna ⁊ firmamē tum verita/

☞ Turpe lucrum eſt emere vt pluris vendere: Turpe ē enī huic profeſſioni queſtibus ſtudere. Et dicit/ ſectantes: Et notat frequentiā. Eccl.xxvj.d. Difficile exuitur negocians a negligentia. Item in eodē.xxvij.a. Sicut in medio cōpaginis lapidum palus figitur: ſic ⁊ inter medium venditiōis ⁊ emptiōis anguſtiabit peccatis. Vel/ Non turpe lucrum ſectātes: id eſt lucrum in docendo querentes/ vel cordis vel oris vel manus. Titum.j.c. Docentes que non oportet turpis lucri gratia. j.Pet.v.a. Neqꝫ turpis lucri gratia: ſed voluntarie. Jude.e. Mirantes perſonas queſtꝰ cauſa. a Habētes myſterium fidei.ſ. Glo. Ut ſciāt qd ō fide alijs eſt occultum. j.Pet.iij.c. Parati ad ſatiſfactionem omni poſcenti vos rationem de ea que in vobis eſt fide ⁊ ſpe. Ad qd ſignificandum/ moyſes intrabat tabernaculū: per qd ſacra ſcriptura intelligit: quando oriebat queſtio in populo. Deut.xvij.b. Si difficile ⁊ ambiguum apud te iudicium eſſe perſpexeris inter ſanguinem ⁊ ſanguinē/ cauſam ⁊ cauſam/ lepram ⁊ lepram ⁊c. venies ad ſacerdotes leuitici generiſ: ⁊ ad iudicem qui fuerit illo tempore: q̄reſqꝫ ab eis q̄ īdicabūt tibi iudicij veritatē. b In conſcientia pura/ manentes.ſ. Hec puritas conſiſtit in innocentia: ꝙ.ſ. non ſit ſibi conſcius malorum: vel cum ſcit ſe penitentiā egiſſe. Sicut apl's qui dicit.j.Coriſ.iiij.a. Nihil mihi conſcius ſum: et tamen ipſe dicit alibi.ſ.j.c. Blaſphemꝰ fui et perſecutor ⁊ ꝯtumelioſus: Et.j.Coriſ.xv.b.idē. Bern. Duo ſt q̄ faciūt purā ꝯſciētiā. Cōmiſſa flere ⁊ flēda nō cōmittere. c Et hi autem.ſ. diacones ſicut ⁊ epiſcopi: d Probent primū/ in conſciētia ⁊ vita. Chryſ. Hoc ē qd ſupra dicit de epo: Nō neophytū.ſ.eodē.b. Et nota ꝙ hinc incipit probatio ordinādoꝝ. Propt hoc etiā ſolet dici: ꝙ domus epiſcopoꝝ erant probatoria clericorū. iiij. Reg.vltī.e. Sopher ꝑncipem exercitus qui ꝓbabat tyrones de populo terre ⁊c.q.d. nobiles non probant: ita fit ⁊ nunc de clericis. e Et ſic miniſtrent.i. tales inuenti.ſ. f Nullū crimē habentes. Et dicit/ habētes: non q̄ non habuerint. Item nota ꝙ Canon dic: ꝙ quia ſemel peccauit mortalit poſt baptiſmū/ ſine diſpenſatione nō debet ꝓmoueri ⁊c. Sed intelligit de diſpenſatiōe dei vl' cuiuſlibet ſacerdotis. g Mulieres ſimiliter pudicas. Mulieres.ſ. ordinādorū. h Pudicas/ aſpectu vel oculo. Augꝰ. Impudicus oculus impudici cordis eſt nuncius. Prouerb.iij.d.ſcōm aliam litterā. Abominatio dn̄i defigens oculū. Itē pudicas ſermone. Eccl.ix.b Colloquiū eius quaſi ignis exardeſcit. Item pudicas digito pede/ corde/ veſte. De his habetur Prouerb.vj.b. Graditur ore peruerſo: oculis annuit/ pede terit/ digito loquitur/ prauo corde machinat malum. i Non detrahentes. Hoc addit: q2 ſiqdem raro accidit ꝙ caſte ſint: ⁊ vix eſt q̄n detrahant alijs. Prouerb.xxiiij.a. Abomiatio dn̄i oīs detractor. Eccl.xxv.c. Non eſt caput nequius ſuper caput colubri: ⁊ non eſt ira ſuper iram mulieris. k Sobrias: quia valde indecēs eſt ebrietas in mulieribus. Eccl.xxvj.b. Mulier ebrioſa: ira magna ⁊ contumelia: ⁊ turpitudo illius non teget. l Fideles in omnibꝰ/ dictis eius ⁊ etiā in factis. m Diacones ſint vnius vxoris viri. Sicut.ſ. eodē de epiſcopo. Un/ de Leuiti.xxj.b. de ſacerdote dicit: Scortū ⁊ vile proſtibulū non ducet vxorem: nec eam que repudiata eſt a marito: q2 cōſecratꝰ ē deo ſuo: ⁊ panes ꝓpoſitionis offert. Ecce q̄modo noſtri ſacerdotes tenent fornicarias ſuas. Vel/ Uniꝰ vxoris: id ē eccleſie vl' prebende: quia vna diaconia aſſignat vni diacono cardinali: ſicut vnus titulus ſacerdoti: quia in ordinibuſ non videmus ꝙ aliqs ad duos titulos ordinet. Similit vnus

epiſcopus habet vnū epiſcopatū: Mirum eſt ergo q̄uomodo minores habean t pluralitatē beneficioꝝ. n Qui filijs ſuis bene pręſin t. Filijs ad litterā. o Et ſuis domibus: id eſt familijs: aliter non bene pręerūt alienis. Sic ergo bn̄ miniſtrēt vt dictum ē: nec videatur graue: p Qui eni bene miniſtrauerint/ in minoribꝰ ordinibꝰ q Gradum ſibi bonū acqrēt vt ſint vel fiant ſacerdotes vel epiſcopi i bonū ⁊ vtilitatē tam ſui q̄ aliorū. Et nota ꝙ dicit/ miniſtrauerint/ non imperauerit. Ezech.xxxiiij.a. Cū auſteritate imperabatis eis ⁊ cum potentia. Mat.xx.d. Filius hominis ſi venit miniſtrari ſed miniſtrare. Gradū. In hoc notatur profectus ⁊ ordo. Et eſt h̄ ꝯtra illos qui ſubito aſcendūt in p̄latiōes: cum tn̄ per gradus meritoꝝ ad eas aſcendendū ſit. Abacuk.ij.a. Figurā gradū ſup munitionē neceſſariā. Unde ſtetit eſdras ſcriba ſup gradū ligneū quē fecit. De his habet. Neemie.viij.a. Et Ezech.xlj.d. Tn̄ ꝯriū videt Exo.xx.d. Non aſcendes ſup gradꝰ ad altare meū. Sed ſoluit per hoc qd ſubditur: Ne reueletur turpitudo tua. Per gradū ergo turpitudinis.i. per gradus ꝯſanguinitatiſ nō eſt aſcendendū: ſed ꝑ gradus meritoꝝ. r Et multam fiduciā/ eterne glorie acquirent.ſ. Et hoc/ s In fide/ per fidem/ t Que ē in chriſto ieſu. Eph.iij.c. In quo habemꝰ fiduciā ⁊ acceſſū in cōfidentia per fidē eius: vel fiduciā predicādi. Act.iiij.f. Da ſeruis tuis cum oi fiducia loqui verbū tuū. v Hec tibi ſcribo fili timothee: ſperans me venire ad te cito.q.d. licet ſperem venire: tn̄ h̄ ſcribo que ſunt neceſſaria: plura tn̄ ſcriberem: ſi non ſperarē me cito venturū. Simile.ij.Joh.vlt.d. Plura habens vobis ſcribere nolui per chartā ⁊ atramentū: Spero eni me futurū ad vos: ⁊ os ad os loq. Et nota ꝙ dicit ſperans: non eni erat certus. Chryſ. Ne mireris ſi ignorat qui ſpiritu dei ducebat. x Si aūt tardauero: ſcribo hec: y Ut ſcias ⁊c. Hoc dicit: quia poterat impediri. j.Theſſal.ij.d. Voluimꝰ venire ad vos: ego qdem ⁊ ſemel et iterum: ſed impediuit nos ſathanas. z Quō/ q̄ fideliter ⁊ prudenter: oporteat te in domo dei ꝯuerſari que eſt eccleſia dei viui. De hac domo dicitur Eſa.lvj.c. Domus mea domus orationis vocabitur. Heb.iij.b. Moyſes qdē fidelis erat in tota domo eiꝰ tāq̄ famulꝰ i teſtimoniū eoꝝ q̄ dicēda erāt. Chriſtꝰ ṽo tanq̄ filius i domo ſua: que domus ſumꝰ nos: ſi fiduciā ⁊ gloriā dei vſqꝫ ad finē firmā teneamus. a Dei viui: q2 ipſe vita ē i ſe viuēs ⁊ oia viuificās. j.Theſſal.j.d. Cōuerſi eſtis ad deum a ſimulacris ſeruire deo viuo ⁊ vero: qui ē vita ⁊ veritas: Joh.xiiij.a. b Colūna et firmamētū veritatiſ. Eccleſia dicit domꝰ dei quātum ad ſubditos bonos: qui familiarꝰ in ꝯtēplatione deū tenent ⁊ amplectunt. Et dicit colūna ⁊ firmamentū veritatis: quantū ad prelatos ⁊ doctores: qui eam fulciūt ⁊ roborant verbo ⁊ exēplo. Primi ſunt ꝯtemplatiui: alij ſunt actiui. Iſti aūt.ſ. prelati ⁊ doctores ſunt columna veritatis per doctrinā ⁊ firmamētum per vitam: aliter veritas perit vbi alterum deficit. Prouerb.xij.c. Labium veritatis firmū erit in perpetuū.i. doctrina veritatis firmabit per exemplū bone operationis. Marci.vltī.d. Profecti p̄dicauerūt vbiqꝫ dn̄o coopāte ⁊ ſmonē cōfirmante ſequentibꝰ ſignis.i. bonis operibꝰ. Sed hodie dicunt laici: Signa vr̄a non vidimꝰ: iam non eſt ꝓpheta niſi forte ꝓpheta baal: ⁊ nos non cognoſcet ampliꝰ. Ideo dicit Eſa.lix.c. Corruit veritas in platea ⁊ equitas nō potuit ingredi.q.d. cecidit columna eccleſie que ē veritas in docēdo: et ſimilit firmamentū cecidit/ qd eſt eqtas in operando. Firmamentū enim impugnat columnā.i. vita doctrinā. Et ideo corruit edificiū. Pſ.ij.

☞ Titū.j.d. Confitent

Titū.j.d. Confitent̄ ſe noſſe deū: factis aūt negant. a Et manifeſte magnū eſt pietatꝭ ſacramētū / in eccleſia.q. d. ideo caute in eccleſia ē ꝯuerſandū ⁊ agēdū: qꝛ domꝰ dei eſt et colūna ⁊ firmamētū veritatis. Et qꝛ in ea eſt / c Sacra/mentū.i.chriſtꝰ ſm diuinitatē occultꝰ: vel qꝛ aut ignorabat̄. Eſa.xlv.c. Uere tu es deꝰ abſconditus. Eſa.liij.a. Quaſi abſconditꝰ vultus eiꝰ ⁊ deſpectꝰ: vn̄ nec reputauimꝰ eū. Sacramē tū dico / b Pietatis.i. qḋ eſt cauſa pietatis.i. theoſebię. a Manifeſte magnū: qꝛ chriſtꝰ magnitudinē ſuam ⁊ miracula manifeſtauit. Et h̄ ē qḋ ſubdit: d Qꝛ manifeſtatum eſt in carne. Chryſ. Uiſus ē in carne. Baruch.iij.d. Poſt h̄ in terris viſus ē ⁊ cū hoībꝰ con/uerſatꝰ eſt. e Iuſtificatū eſt i ſpiri/tu. Chryſ. Iuſtificatꝰ eſt.i. ſctūs ⁊ iuſtꝰ oſtenſus: qꝛ de ſpūſctō ꝯceptꝰ. Mat.j.d. Qḋ eni in ea natū eſt / de ſpūſctō eſt. Uel ꝑ oſtenſionē ſpūſancti i baptiſmo. Luc. iij.d. Deſcēdit ſpūſſctūs corꝑali ſpecie ſi cut colūba i ipſum. f Apparuit an/gelis / in aſcēſione. Eſa.lxiij.a. Quis eſt iſte q̄ venit de edom ⁊c̄. Per ꝓdicationē aplor̄ eis innotuit aliq̄d d̄ chriſto. Eph. iij.c. Ut inoteſcat ꝑncipatibꝰ ⁊ ꝑtātibꝰ ꝑ eccleſiam multiformis ſapia dei. Chryſ. Angeli nobiſcū cū viderint filiū dei paꝛꝰ nō vidētes g Pre/dicatū eſt gētibꝰ / ab aplis. j.Cor.j.d. Predicamꝰ chriſtū ieſum crucifixū ⁊c̄. h Creditū eſt in mūdo.i. cōmiſſum eſt h̄ ſacramētū hoībꝰ q̄ erāt in mūdo: vel creditum eſt ab his q̄ ſūt i mūdo: qḋ mirū ē cū chriſtꝰ doceat ꝯtraria eor̄ q̄ que/rit mūdꝰ.ſ. aduerſa pati / ſpernere gloriā ⁊ pecuniā mūdi. Ul̄ Creditū eſt i mūdo.i. dū māſit in mūdo crediderūt ea diſ/cipuli eius. i Aſſumptū eſt. Chryſ. Aſſumptꝰ ē de hac mortalitate ad gloriā / vt ſit ſuꝑ omnē creaturam. Phil.ij.b. Propt̄ qḋ ⁊ deꝰ exaltauit illū ⁊c̄. Marci.vlt.d. Aſſumptꝰ ē in celū ⁊ ſedet a dextris dei. Act.j.a. Uidētibꝰ illis eleuatꝰ ē et nubes ſuſcepit eū. Uel aſſumptꝰ in mēte fideliū. k In gloria.i. glorioſe: qꝛ ignominia paſſionis chriſti ē eis gloria. Et nota ꝙ ſupra dicit: Creditū: hic dic̄: Aſſumptū. De/bemus eni nō tm̄ credere ꝑ fidē ſed aſſumere ꝑ amorē vel per bonā oꝑationē: ſicut ſimeon i vlnis: Luc.ij.d. Quia fides ſi/ne opibꝰ mortua ē: Iaco.ij.d. Roma.xj.b. Que aſſūptio ni/ſi vita ex mortuis.

ad os loquar ei ⁊ palā: nō ꝑ enigmata ⁊ figuras deum videt. o Qꝛ i nouiſſimis tpibꝰ diſcedēt q̄dā a fide.i. in iſtis tpibꝰ q̄ nouiſſima ſūt.q.d. modo inſtat tp̄s hereticor̄. j.Ioh. ij.c. Nūc ātichriſti multi facti ſūt: vn̄ ſcimꝰ qꝛ nouiſſima hora. j.Cor.x.b. Scripta ſunt ad correptionem nr̄am in q̄s fines ſeculor̄ deuenerūt. Quidā ſ. notabiles. Chryſ. vt manicheꝰ.ſ. ⁊ marcioniſta. p Diſcedēt.q.d. nō videt̄ eē nobiſcū i fide. Ex nobis ꝓdierūt: ſ nō erāt ex nob. Eſa.xlix.c. Deſtruētes te ⁊ diſſipantes a te exibūt. ij.Pet.ij.a. Fuerunt pſeudo ꝓphe i ꝓplo: ſicut ⁊ in vobis erunt mgr̄i mendaces q̄ introducēt ſectas ꝑditionis. Naū.j.c. Ex te exibit cogitās ꝯ dn̄m maliciā. Act.xx.f. Intrabunt poſt diſceſſionē meam lupi rapaces i vos: nō parcētes gregi: ⁊ ex vobiſipſis exurgēt viri loquē/tes ꝑuerſa vt abducāt diſcipulos poſt ſe. Uel / In nouiſſimis tpibꝰ / cum tpe.ſ. ātichriſti: marie diſcedūt. Un̄.ij.Teſſa.ij.a. Niſi venerit diſceſſio ꝑmū: ⁊ reuelatꝰ fuerit hō pcti filꝰ ꝑditiōis. q Attēdē/tes ſpiritibꝰ error̄.i. ſpiritibꝰ demonū i q̄bus demones loquūt̄. ij.Theſſal.iij.c. Iō mittet illis deꝰ oꝑationē erroris vt credāt mēdacio: vt iudicent̄ oēs q̄ nō cre/diderunt veritati: ſ ꝯſenſerunt iniquitati. †1.Ioh.2.c. A 2.Timo.3.a. 2.Pet.3.a. Iude.f. 1.q.7.c.didici

a tis. Et mānifeſte magnum eſt
b piētatis ſācramētū qḋ mani/
c d e fēſtatum eſt in carne: iuſtifica/
f tum eſt i ſpiritu: āpparuit an/
g gelis: prędicātum eſt gentibꝰ:
h crēditum eſt in mundo: āſſum
i k ptum eſt in glōria. Ca. IIII.
l m n o Spiritūs autēm mani/feſte dicit: quiā in no/uiſſimis temporibꝰ diſ/
p q cēdent quidam a fide / āttēn/
r dentes ſpiritibꝰ erroris ⁊ dō/
s t ctrinis dęmōnior̄ in hypōcri/ſi / loquentium mendacium et
v cāuteriatam habētium ſuam ꝯſcientiā / ꝓhibentiū nubere:

Expoſitio Capituli. IIII.

Spiritꝰ aūt ⁊c̄. In p̄cedēti caplō inſtruit eū quō ⁊ q̄les epi debeāt ordinari: modo inſtruit eum in officio epāli. Eſt aūt p̄cipuū ⁊ ꝑncipale officium epi / ſincere docere. Sinceritas aūt doctrine ꝯſiſtit i duobꝰ. In deſtruc/tione error̄: qḋ notat̄ ibi: Attēdētes ſpiritibꝰ erroris: Et i edificatiōe ſubditor̄: qḋ notat̄ ibi: Hec ꝓponēs fra/tribꝰ ⁊c̄. Sed qꝛ doctrinā debet comitari vita: ideo ſecūdo dicit ꝙ in opibꝰ pietatis ſe exerceat: ibi: Exerce aūt teipſū ⁊c̄. Tertio aūt inuitat eū ad h̄ exēplo ſui: ibi: Fidelis ſer/mo ⁊c̄. Quarto ad maturitatē eū inuitat: ibi: Nemo ado/leſcētiā. Quinto vt ſctō ſtudio intēdat: ibi: Dum venio. Sexto quō vnūquēq̄ ſm modū ⁊ ſtatū ⁊ ꝑtātē ꝑſonę debeat exhortari determiat: ibi: Seniorē ne increpaueris ⁊c̄. Dicit ḡ: l Spūs aūt.q.d. bn̄ dico ꝙ hęc tibi ſcribo vt ſci/as quō te oporteat ꝯuerſari. Et h̄ neceſſariū eſt. m Aūt: id eſt: qꝛ / Spūs ⁊c̄. Uel aliter ꝯtinua ſic. Ita digna eſt do/mus dei ſic dictū eſt: ſed multi erūt corruptores eiꝰ: Et h̄ ē qḋ dic̄ / m Aūt / ꝑ ſ. l Spūs / ſctūs: n Manifeſte dic̄ in corde meo: vel ꝑ ora ꝓpharū. Act.xx.c. Spūſſctūs ꝑ oēs ciuitates ꝓteſtat̄ mihi dicens: qm̄ vincula ⁊ tribulatiōes hie/roſolymis me manēt. Manifeſte: qꝛ familiarꝰ ⁊ aptꝰ reue/labat dn̄s ſecreta ſua aplō q̄ȝ aliis ꝓphis. Et iō dic̄ / manife/ſte: nō ꝑ ſomnia vt olim. Numeri.xij.b. Si q̄s fuerit int̄ vos ꝓpha dn̄i / in viſiōe apparebo ei: vel ꝑ ſomnia loquar ad illū: at nō tal̄ ſeruꝰ meꝰ moyſes: q̄ i oī domo mea fideliſſimꝰ ē: ore eīm

r Et doctrinis demoniorum.i. hominum demonia habētiū. Chryſ. Ab illis eni energumini.i. inſtructi h̄ locuti ſūt. Ul̄ / s Demonior̄.i. malicioſor̄ hoīm ⁊ nequā vt de/mones. t In hypocriſi loquētiū mēdaciū. Chryſ. Pſeudologor̄.i. ideo ſimulata religiōe: vt magꝭ decipiant. Fere eni oīs hereticꝰ ē hypocrita. Col.ij.d. Nemo vos ſedu/cat volēs i humilitate ⁊ religiōe angelor̄ q̄ n̄ vidit: ābulās fru/ſtra ⁊c̄. Prouerb.xxvj.d. Qn̄ ſubmiſerit vocē ſuā ne credas ei: qm̄ ſeptē neqtię ſūt i corde illꝰ. Itē Eccl.xij.c. Etſi hu/miliatus incedat curuus abijce animū tuum ⁊ cuſtodi te ab illo. v Et cauteriatā habētiū ſuā ꝯſciētiā.i. remordētē.q.d. multi falſa loquunt̄ ⁊ fingūt ⁊ in hypocriſi ea loquunt̄: ſ cō/ſciētia eos interiꝰ accuſat. Prouerb.xij.c. Eſt q̄ ꝓmittit.i. ꝓ/dicat: ⁊ q̄ſi gladio pūgit̄ ꝯſciētię.ſ. qꝛ ſcit ſe mētiri. Ul̄ / Caute/riatā.i. mutilatā vl̄ aduſtā ferro vl̄ charactere diaboli.q.d. ex/teriꝰ hn̄t ſimilitudinē dei: qꝛ hypocritę ſūt: ſ interiꝰ hn̄t cauteriū diaboli. Titū.j.d. Coinq̄nate ſūt eor̄ ⁊ mēs ⁊ ꝯſcia. Nota ꝙ dn̄s ſignat ſuos ⁊ diabolꝰ ſimilit̄ ſuos. Dn̄s igne tribulatiōis adurit ſuos ⁊ amicos: ⁊ memoria ſuę paſſiōis ſculpit eos: et cauteriū facit eis ad purgandos malos humores.i. malos mores. Bern̄. Animi mali humores / mali mores. Ideo dicit apl̄s Gal.vlt.d. Stigmata dn̄i ieſu chriſti i corꝑe meo por/to. Diabolꝰ ecōtrario ſuis ſuppꝛimit characterē ſuū et ſignum ⁊ cauteriçat eos igne ꝯcupiſcētię / ferro obſtinatiōis ⁊ duricię: et hoc facit ad euacuādos bonos humores.i. bonos mores. Apoc.xiij.d. Faciet oēs puſillos ⁊ magnos diuites ⁊ pau/peres / liberos ⁊ ſeruos hr̄e characterē i manu ſua dextra: aut in frontibꝰ ſuis: ⁊ ne q̄s poſſit emere vel vendere: niſi qui ha/beat characterē nois beſtię: aut nomē aut numerū nois eius. Item nota ꝙ latronibꝰ ſolet fieri cauteriū vt caueant̄: ſic ta/les cauēdi ne credat̄ eis: quia fures ſūt ⁊ latrones: Ioh.x.b. Fur nō venit niſi vt furet̄ ⁊ mactet ⁊ ꝑdat. Et vt de multꝭ mē/dacijs q̄ hypocritę loquūt̄ aliq̄ exēpli cauſa ponāt̄ ſubdit: x Prohibētiū nubere: id ē nuptias celebrare. Cōtra quos loquit̄ Matth.xix.a. Qḋ deꝰ coniūxit / hō nō ſeꝑet. Ergo nu/bere nō ē pctm̄: qꝛ deꝰ ꝯiūxit nubētes. Et p̄terea ſi eēt pecca/tum: et deus vult ⁊ pꝛecipit ꝙ non ſeꝑent̄: ḡ cogit manere in peccato: qḋ falſum eſt. Preterea mr̄imoniū fuit factum ante peccatū ⁊ comeſtionē pomi: qḋ patet per illud Gen̄.iij.c. Mulier quam dediſti mihi ⁊c̄. Si ergo matrimoniū eſſet pec/catum / homo peccaſſet anteq̄ȝ pomū ꝯcupiſſet. Item dn̄s in/terfuit nuptijs: Ioh.ij.a. et eas miraculo honorauit. Item de nupta natus eſt. Itē Heb.xiij.a. Honorabile ꝯnubium in

G omnib⁹: ⁊ thorus imaculat⁹. Et p̄cipientiū/ a Abſtine/
re a cibis: quos imūdos dicūt ⁊ a p̄ncipe tenebrarum crea/
tos: qḋ falſū eſt. Vn̄ ſubdit: b Quos de⁹ creauit: non
diabolus. c Ad pcipiēdū cū grarūactiōe. In p̄nci/
pio eni mēſe facieda ē bn̄dictio: ⁊ in fine grarūactio vt ſit diffe
rentia int̄ comeſtionē chriſtiani ⁊ canis.
†Pſ.21. Pſ. Edent paup̄es ⁊ ſaturabunt ⁊ lau/
dabūt dn̄m ⁊c̄. Sed nōne lex p̄hibet ab/
ſtinere a cibis: Leuit. xj.a. Et Deut.
xiiij.a. Et Act. xv.d. Prohibit⁹ ē eſus
ſanguis ⁊ ſuffocati ⁊ idolis imolati. Itē
Eccl.39.c. ieiuniū cōmēdat ⁊ abſtinētia carniū in re
ligioſis. Sol. In lege p̄hibita ſūt q̄dam
aialia p̄pt̄ ſignificationē. Porcus eni ſig
nificat luxuriā: et ſimilit̄ de alijs. Similit̄
B p̄pt̄ penitētiā: q̄r. ſ. in aialib⁹ peccauerant
colēdo ea: ideo ⁊ in aialib⁹ puniti ſūt ab/
ſtinēdo ab eis. Sap. xj.c. Per q̄ peccat
q̄s/ p̄ hec ⁊ torquet. Itē in on⁹ p̄cepit eis
dn̄s diſcretionē ciboꝝ: vt talib⁹ p̄ceptis
intenti: et preſſi onere obſeruationum
nō attēderēt cultui idoloꝝ. Itē q̄r volup/
2.Timoth.2.d tuoſi erāt ⁊ guloſi: ſicut dicit Numeri.
xj.a. Populus flagrauit deſiderio carni/
um ſedēs ⁊ flens ⁊c̄. Itē p̄hibita ſunt eis
aliq̄ cibaria: nō q̄r imūda/ ſed q̄r materia

a b abſtinere a cibis quos deus
c creauit ad percipiendū cum
d gratiarūactione fidelibus: et
his qui cognouerūt veritatē:
e f Quia omnis creatura dei bo
g h na eſt et nihil reijciendum qḋ
cum gratiarūactione percipi/
i k tur. Sanctificatur eni p̄ ver/
l m bum dei ⁊ orationē. Hec pro
n o pōnens fratribus bonus eris
p q miniſter chriſti ieſu enutritus
r s verbis fidei ⁊ bone doctrine
t v quam aſſecutus es. Ineptas
x y autē et aniles fabulas deuita:
z a Exerce aūt teipſū ad pietatē.

k Per verbum: id eſt euāgeliū. Unde alicubi legitur euā/
gelium in diebus dn̄icis ſuper panem. Vel/ Verbum/ poteſt
dici benedictio in p̄ncipio: oratio autē gratiarūactio in fine:
et ſic cibus ſanctificat̄. i. ſancte ſumitur. Et notandū q̄ dicit:
Chryſ. Sanctificat̄ ⁊c̄. Ergo ne imūdū fuit? Nō: ſed duo
dicit. ſ. q̄ nihil eſt cōmune. i. immūdū: qḋ
etſi eſſet/ habet medelam. ſ. ſanctificatio/
nem: hic. ſ. ꝯſigna/ gratias age/ glorifica
deū ⁊ omnis imūdicia deſiſtit: Quocir/
ca ⁊ idolothitū poſſum⁹ ita purgare: ſi n̄
ſciueris q̄ idolothitū eſt: ſi v̄o ſciueris et
aſſumas: immūdus eris: non quia idolo/
thitū. ſed quia iuſſus non cōmunicare de
monib⁹ cōmunicaſti: Per illud. j. Cor.
x.e. Nō poteſtis mēſe dn̄i participes eſſe
⁊ menſe demonioꝝ. m Hec/ que dixi
de creaturis ⁊ de nuptijs: quoꝝ vnū ſpe/
ctat ad nutritiuā. ſ. cibi: alterum ad gene/
ratiuā. ſ. nubere. n Proponēs. i. an/
te ponens. Vel/ Proponēs. i. publice
ponens. o Fratribus/ non canibus.
Mat. vij.a. Nolite ſanctū dare canib⁹.
p Bonus eris miniſter / non dn̄s.
j. Pet. v.a. Non dn̄antes i clero: ſed for
ma facti gregis ex animo. q Chriſti
ieſu. i. a ieſu chriſto i miniſteriū ꝯſtitut⁹.

voluptatis ⁊ temptationis cupide vtentib⁹ eis. Et eadem ra/
tio ē: quia religioſi abſtinent a carnib⁹: In p̄mitiua eccleſia p̄/
hibuerūt apoſtoli comedere ſanguinē ⁊ ſuffocatū: quia genti/
les proni erant ad homicidiū: quia cōmeſtio ſanguis eos de/
lectabat: maxime ſanguinis humani: q̄ delectabilior ē/ vt dici
tur. Idolothitū autē p̄hibuerūt p̄pt̄ fornicationē ⁊ p̄pter ido
latriam: quia libentius idolatrarēt ſi eſſet eis licitum comede/
re idolothitū. Et preterea quia iudei iſirmi maxie in iſtis ſcan
dalizabant: quia iſta magis erant in lege p̄hibita: quia ⁊ ante
legem fuit p̄hibit⁹ eius ſanguis: Gen̄. ix.a. Ideo q̄ ſpecialit̄
iſta ſunt gentib⁹ prohibita: procedēte aūt tempore illud mā/
datū reuocatū eſt ab ap̄lis: et illam reuocationē p̄mulgat h̄
apoſtolus et Titum. j.d. et. j. Cor. x.f. Dicit ergo: Quos
deus creauit ad percipiendū cum grarūactione:
vel/ percipiendū/ dico/ fidelibus/ vel/ quos creauit.
fidelibus. i. his qui bene credunt de cibis. d Et his
qui cognouerūt veritatē. i. qḋ credunt intelligūt: q̄ſi tali
bus licet edere qui credūt per fidem: ⁊ intelligūt p̄ rationes q̄
deus eſt auctor oim ⁊ qḋ oia bona facta ſūt ab eo. Titū. j.d.
Omnia mūda mūdis: coinq̄natis autem ⁊ infidelib⁹ nihil eſt
mundū. Roma. xiiij.c. Ei q̄ exiſtimat q̄d eſſe cōmune illi cō/
mūe ē. j. Cor. viij.b. Quidā aūt cū ꝯſciētia idoli vſq̄ nūc: q̄
ſi idolothitū māducāt: et ꝯſcientia ipſoꝝ cum ſit infirma pol/
luitur. Subdit aūt de veritate quam nouerūt fideles hanc. ſ.
e Quia ois creatura dei bona eſt/ in ſui natura: ſ; vo/
luptas eſt p̄hibita ⁊ mala. Vn̄ Chryſ. Nonne p̄hibita vo/
luptas vehement̄. f Creatura. Chryſ. Euellit hereſim
eorum qui hylem ingenitā dirimit. g Bona. Gen̄. j.d.
Vidit deus omnia que fecerat ⁊ erāt valde bona. h Et ni/
hil reijciendū qḋ cū grarūactione percipit̄. i. ſolet
percipi. j. Cor. x.f. Omne qḋ in macello venit manducate:
Pſ.23. nihil interrogātes p̄pter ꝯſcientiā. Pſ. Dn̄i ē terra ⁊ plenitu/
do eius. Mat. xv.b. Nihil qḋ intrat in os coinq̄nat animā.
Titum. j.d. Omnia mūda mūdis. Et vere nihil reijciendū ē.
i Sanctificat̄ eni/ cibus. Glo. Ne diabolus per eū noce/
at. i. ſanctus ſit cibus ⁊ ſalubris: nō noxius anime vel corpori.
k Per verbum dei. i. per filiū p̄ quē creauit pat̄. Ioh. v.
c. Pater meus vſq̄ modo operat̄ ⁊ ego operor. Propt̄ h̄ ha.
Ioh.1.b. beut antiqui in ꝯſuetudine dicere in p̄ncipio comeſtiōis: Ver/
Gen̄.1.d. bum caro eſt ⁊c̄. Alij dicunt: Vidit deus cūcta que fecerat ⁊c̄.
l Et orōnē ⁊c̄. Verbum eni ſanctificat / oratio impetrat:
diabolus v̄o per cibum temptat: ſicut piſcator qui vult cape/
re piſcem ⁊ hamū tegit ſub pane: ſic diabolus pretēdit homi
neceſſitatē: ⁊ occultat ſub pallio neceſſitatis voluptatē. Vel/

Heb. v.a. Nemo aſſumit ſibi honorē: ſed qui a deo vocatur
tanq̄ aaron. Vel/ Ieſu chriſti. i. ieſu chriſto miniſtrans qḋ
magnū habet premiū. Ioh. xij.d. Si q̄s mihi miniſtrauerit:
honorificabit eū pater meus. Et hoc potes facere. ſ. p̄ponere
predicta fratribus: quia es/ r Enutritus verbis fi/
dei/ quātū ad credēda. s Et bone doctrine/ quātū ad agē
da. Hec eni duo ſunt neceſſaria: recta fides ⁊ boni mores: Ta
lis doctrina cib⁹ ē: ⁊ nutrit comedētes ſumētes p̄ intelligētiā:
maſticātes p̄ meditationē: decoquētes p̄ amorē: et i oia mem
bra traſeūtes p̄ opationē: Alit̄ cib⁹ nō nutrit: frumētū eni nō
paſcit nec ꝯfortat horreū ſed ſtomachū: nō ſaccū itellect⁹ ſ; af/
fectum. Sed multi ſunt q̄ habent hunc cibum in ore: ſicut leo
mortuus habebat fauū in ore: ⁊ tū nō comedebat ſed reſerua
bat ſanſoni: ſicut dicit̄ Iudic. xiiij.b. Sed canis viu⁹ q̄n dat̄
ei panis/ ſtati comedit. Sic bon⁹ p̄dicator debet habere cibū
in ore: primo ad nutriendū ſe: non ſicut leo mortuus ad dan/
dum alij. Eccs. ix.b. Melior ē canis viuus leone mortuo. De
hoc cibo habet̄ Mat. iiij.a. Et Deut. viij.a. Nō in ſolo pane
viuit homo: ſed in oi verbo qḋ p̄cedit ab ore dei. Sap. xvj.
d. Non natiuitatis fruct⁹ paſcunt hoies: ſed tuus dn̄e ſermo.
t Quā aſſecutus es/ ſtudio. q.d. non ſolū eruditus es a
doctore in verbis fidei ⁊ morum: ſed etiā bonam doctrinam
p̄prio ſtudio es adept⁹. Et nota q̄ plurimi ſunt qui ſequuntur
et non aſſequunt̄: q̄r fugit ab eis. Sap. j.a. In maliuolā ani/
mam non intrabit ſapiētia: nec habitabit in corpe ſubdito pec
catis. v Ineptas aūt. i. irrationabiles in q̄bus etiā apti/
tudo non ē. x Et aniles fabulas. i. infructuoſas. q.d. ſi
ne ratiōe ſunt ad credendū: ⁊ ſine fructu ad amādū. Vel/ Ani
les. Chryſ. Vetulinas. i. quas ſolent anus narrare iuuēcu/
lis. y Deuita/ oino. Chryſ. Nō dixit abſtine: ſed deuita.
Itē Chryſ. Aniles obſeruantias fabulas ait: qḋ enim in tp̄e
vtile ē: hoc in tp̄e inutile ē ⁊ nociuū: ſicut ſi homo viginti an/
norum adhuc ſugit vbera: deriſibilis fit. G. j.a. Neq̄ in/
tendent fabulis et genealogijs interminatis. j. iiij.a. A veri/
tate quidem auditū auertent: ad fabulas autem ꝯuertentur.
Iob. xiij.a. Nunquid indiget deus veſtro mendacio: vt pro
eo loquamini dolos. z Exerce autem teipſum ad pie
tatem. q.d. non ſolum predicta p̄pone verbo: vel non ſolum
p̄dictas fabulas deuita: ſ; exēplo doce: ⁊ i opib⁹ pietatꝭ te exer
ce. Et h̄ ē qḋ dic̄ a Ad pietatē. i. ad opa miſcdie ⁊ theoſe/
bie q̄ eſt cult⁹ dei. Chryſ. Ad pietatē. i. ad fidē purā ⁊ vita
rectam. Hec eni
Aliter Scdm Chryſ. aliter exponitur hoc. z Exerce teipſum
ad pietatem: id eſt ad fidem puram et vitam rectam.
Hec eni ē pietas.

a Nam corporalis exercitatio
b ad modicum vtilis eſt. Pie
tas autem ad omnia vtilis ẽ:
promiſſionem habens vite q̃
c nũc eſt ⁊ future. Fidelis ſer
d mo ⁊ omni acceptione dign⁹.
e
f
g In hoc eni laboramus ⁊ ma
h lẽdicimur quia ſperamus in
i
k
l deum viuum qui eſt ſaluator
m omniũ hoim: maxime fideliũ.
n Precipe hec ⁊ doce. Nemo
o
p adoleſcentiam tuam contem
q nat: ſed exẽplũ eſto fidelium:

rem rectam. Hec eni eſt pietas. a Nam corporalis ex
ercitatio ⁊c. Iſte iuuenis erat: et iuuenũ conſuetudo ẽ ma
cerare carnem ſuam: quando conuertunt̃ ad dñm. Sed quia
hoc modicũ eſt vtile in reſpectu aliorum operum: ideo monet
cum vt exerceat ſe ad pietatẽ. q. d. tu es epiſcopus: et ideo nõ
tibi ſoli debes eſſe vtilis: ſed aliis per pie
tatis opera. Et hoc eſt qđ dicit: Nam
exercitatio corporaliſ ad modicũ
vtilis eſt: id eſt niſi addatur pietaſ. q. d.
carnem domat aliquantulũ. b Pie
tas autem ad omnia vtilis eſt: q
pietas ſaluti omniũ ſtudet. Preterea pie
tas eſt quaſi vita omniũ actionũ. Unde
magiſter Hugo de ſancto victore. Uiſi
bilis actio quaſi corpus eſt: deuotio qua
ſi ſpiritus: deuotio actionem viuificat: q̃
ſi anima corpus: omnis actio que ſine de
uotione eſt mortua eſt. Et poſtea dicit:
Qđ viuit morit̃: ſed nõ vita: actio trãſit:
pietas actionis inchoat in tempore: ſed ñ
finitur cum tempore. Item nota q̃ exer
citatio eſt ſicut cortex: pietas autem eſt
ſicut medulla. Exercitatio ẽ ſicut i Glo.
dicitur: in vigiliis ⁊ ieiuniis ⁊ labore ornã
di: in quibus timotheus intentus: ſed non adeo intentus ope
ribus pietatis. Notandum ergo q̃ multipliciẽ dicitur pietas.
Dicit̃ eni pietas naturalis cõpaſſio. Iob. xxxi. b. Ab in fãtia
mea creuit mecũ miſeratio. Itẽ theoſebia: vt Titũ. ii. a. So
brie ⁊ pie ⁊ iuſte viuamus. Item. ȷ̃. ii. b. Quietam ⁊ tranquil
lam vitam agamus in omni pietate ⁊ caſtitate. Item honora
tio parẽtum. Exo. xx. b. Honora patrem tuũ ⁊ matrẽ ⁊c. Itẽ
pietas dicitur affectus compaſſionis et opera miſericordie
ad proximũ: vt hic dicit Glo. Item. ȷ̃. ii. c. Oſtendentes pie
tatem per opera bona. Dicitur ergo: Pietas aũt ad om
nia vtilis ẽ: promiſſionẽ habẽs: id eſt quia habet pro
miſſionem. c Uite que nũc eſt: vt hic abũdet boniſ gra
tie: et etiam bonis temporalib⁹. d Et future: vt in futuro
abũdet bonis glorie. q. d. pietas habet benedictionẽ ſiniſtre ⁊
dextre. Cant. ii. b. et. viii. a. Leua eius ſub capite meo ⁊c.
Prouerb. iii. b. In dextera eius anni vite: ⁊ in ſiniſtra ei⁹ di
uitie ⁊ honor: alia littera. Marc. x. d. Amen dico vobis ne
mo eſt qui reliquerit domũ / aut fratres / aut ſorores / aut patrẽ
aut matrẽ / aut filios aut agros propter me: et ꝓpt̃ euãgeliũ q̃
non accipiet cẽties tãtũ nũc in tempe hoc: domos ⁊ fratres et
ſorores ⁊ matres ⁊ filios ⁊ agros cum ꝑſecutionib⁹ in ſeculo
futuro vitam eternam.
Hec enĩ ẽ pietas. a Nã corpalis exercitatio ad mo
dicũ ẽ vtil: Quidã de ieiunio hoc aiunt eſſe dictum: Abſit:
nõ eni ẽ corporalis exercitatio: ſed ſpũalis. Si enĩ corporalis
eſſet / corpus nutriret: ſi ṽo eliquat ⁊ ſubtiliat / non eſt corpora
lis. b Pietas ad oĩa vtilis eſt / ãnũciationẽ habẽs
vite ⁊c. Qui eſt ſibi conſcius mali: qui multa facit bona etiã
hoc letatur quemadmodũ econtrario. Malus etiam hic cru
ciatur cum timore viuens continuo: an non taleſ auari ⁊ fures
et adulteri ⁊ homicide: nonne difficillimã viuunt vitam. Seq
tur: e Fidelis ſermo: id eſt verax ſermo. ſ. dictus de pie
tate. f Et omni acceptione dign⁹: quia vtilis eſt: fi
delis eſt vt credatur: et acceptione dignus: vt ope adimplea
tur: Dinus eni accipit. ȷ̃. iii. a. Uel ſm Bern. dicit̃ idẽ ſm q̃
habent quidam libri. Prouerb. xv. c. Sermo oportunus op
timus eſt. Or autem iſte ſermo ſit fidelis ⁊ verus ⁊ acceptio
ne dignus: oſtendo in me. g In hoc enim. ſ. in ſpe hui⁹
rei predicte. ſ. in ſpe promiſſionis vite. h Laboramus
operando bona. i Et maledicimur: id eſt opprobria pa
timur. Ecce vita ſanctorꝫ eſt bona agere ⁊ mala pati. j. Cor.
iiii. c. Laboramus operantes manib⁹ noſtris: maledicimur ⁊
benedicimus: perſecutionẽ patimur ⁊ ſuſtinemus: blaſphema
mur ⁊ obſecramus. Item. j. Cor. xv. b. Plus omnibus labo
raui. Item. ii. Cor. iiii. b. In omnibus tribulationẽ patimur

ſed non anguſtiamur ⁊c. Itẽ. ii. Cor. xi. f. In laborib⁹ pluri
mis ⁊c. Et Act. xxi. f. ii. Pet. j. d. Qui cum malediceret̃ non
maledicebat: cum pateretur non cõminabat̃. Sed quia conſi
deratio premii minuit flagella / apl's ſubdit in qua ſpe labo
rat. ſ. k Quia ſperam⁹ in deũ viuũ: qui dat vitã gra
tie in p̃ſenti ⁊ glorie in futuro. j. Theſſal.
j. d. Seruire deo viuo ⁊ vero. i. qui ẽ veri
tas in intellectu: et vita in affectu: via aũt
eſt in ducatu. Chryſ. Cui⁹ gratie interdi
cimus nos ſi futura non aſpectamus. Et
poſtea dic: Paulus: laborat ⁊ tu volup
tuari vis: l Qui ẽ ſaluator omniũ
hoim / in malorꝫ ſalute tempali quã ⁊ im ȷ̃. i. c.
meritis cõmunicat. Iuxta illud: Homi † Pſ. 35.
nes ⁊ iumẽta ſaluabis dñe. Matth. v. g.
Solem ſuũ facit oriri ſuper bonos ⁊ ma
los. Chryſ. Si infideles ſaluat hic / mul
to magis fideles illic. Et h̃ eſt qđ ſubdit:
m Maxime fideliũ / eſt. ſ. ſaluator: ſi
eni tollerat ⁊ ſaluat infideles: multo ma
gis fideles. Eccl's. viii. c. Peccator ex eo q̃
centies facit malũ: et per patientiã ſuſtẽ
tatur: ego cognoui qđ erit bonũ timẽtib⁹
deũ qui verent̃ faciẽ ei⁹. Saluat aũt dñs
hic ⁊ in futuro fideles ſm corpus ⁊ ſm animã. Chryſ. Quo
modo ſaluat hic fideles. Sol. Niſi ſaluator eſſet niſi ꝓhibuiſ
ſet ab omnib⁹ impugnatos eſſe olim eẽ corruptos. Et poſtea
ſubdit. Hic incitat eum a periculo. Uel / Maxime fideliũ:
id eſt maxima ſalute ſaluat fideles: malos eni non ſaluat / niſi
miſericordia ſaluet. i. ſalute iumentorꝫ. Eſa. xlv. d. Deus iu
ſtus ⁊ ſaluans non eſt preter me. n Precipe / quaſi fabu
las deuita: et exerce te ad pietatem. Et / precipe / ſcientib⁹ h̃
. ſ. deuitare fabulas: et vt ſe exerceant ad pietatem o Et do
ce / neſcientes. Chryſ. Cum per ignorantiã peccat̃ opus ẽ do
ctrina: cum vero ſcienter p̃cepto. Chryſ. Precipe ⁊c. Tex
tum ponit ſic. Annũcia h̃ ⁊ doce: nullus tuam iuuẽtutem con
temnat: ſed typus ſit fideliũ in ſermone / in conuerſatione / in
amore: donec veniam attende locutionẽ paradiſi. i. conſola
tionem doctrine: vt non negligas chariſma: id eſt gratiam q̃
in te eſt: que data eſt tibi per prophetiam cũ impoſitione ma
nuum preſbyteri. Uel / Precipe / precepta. Doce / conſilia.
Titum. ii. d. Hec loquere ⁊ exhortare ⁊ argue cum omni im
perio. Chryſ. Quedam preceptis indigent: quedam doctri
na: ſi ergo inflixeris vbi docere oportet vel econuerſo / deriſi
bilis eris. Et poſtea dicit: Nõ eſſe pernitioſum / nõ iudaizare
in vnctione: ſed dare ſua ⁊ virginitatem ſeruare ⁊c. Hec do
ctrina opus eſt. Et poſtea dicit: Uides qđ iniũgere vel preci
pere opus ẽ ſacerdotũ ⁊ auctori: ⁊ habili⁹ diſputare. p Ne
mo adoleſcẽtiam tuam contemnat. Inſtruit eum ad
maturitatẽ qua indigebat: quia cum iam eſſet epiſcopus / nõ
dum tñ habebat vigintitres annos. Et eſt argumentũ q̃ dñs
papa poteſt diſpenſare cum aliquo minoris etatis ſi ſit vtilis
ad epiſcopatũ. Dicit ergo: Nemo adoleſcẽtiã tuam cõ
temnat. i. ita maturus ſis in moribus ⁊ doctrina: ⁊ nõ ſis cõ
temptibilis pro adoleſcentia. Talis erat tobias: de quo dici
tur Tob. j. a. Cumq; eſſet iunior omnibus in tribu neptalim:
nihil tñ puerile geſſit in opere. Sap. iiii. b. Senectus venera
bilis eſt: non diuturna neq; numero annorum computata: ca
ni ſũt ſenſus hois ⁊ etas ſenect⁹ prolixior vita imaculata: Se
necta vita hominis ſe habet vt fabula nunq; longa: ſed q̃lis
ſit attendatur. Unde dicit beatus Amb. de beata agnete. Cõ
putabatur in annis infantia: ſed erat aſpectu mentis in men
ſa. Eccl. xxv. a. Corona ſenum in multa peritia ⁊ gloria eorũ
timor dñi. Chryſ. Contemptibilis res iuuentus a cõmuni ꝓ
ſumptiõe facta ẽ. Et poſtea dic: Oportet incõrẽptibilẽ eẽ do
ctorẽ. Sꝫ dic: Ubi ẽ humilitas vel mãſuetudo ſi nõ ꝯtemnit̃:
Sol. In his que ꝑtinent ad ipſum contẽnat̃ et ferat et oſten
dat longanimitatẽ: in his ṽo q̃ ad alios non adhuc: Hec eni
non eſt mãſuetudo ſed ſtoliditas. q Sed exemplũ eſto
fidelium. Prelati

a b c d e f g h i k l m
in vĕrbo/ī ꝯuerſatiõe/ī chări/
tate/ī fidĕ/ī căſtitate. Dũm ve
nio ăttēde lĕctioni/ĕxhortatio
ni ⁊ dŏctrinę. Nŏli negligere
grām quę ī te ē: q̄ dăta eſt tibi

☙ fidelium. Prelati boni ſunt fidelibus in exemplum: ſed
malis ſunt in deriſum. Job.xvij.b. Poſuit me quaſi in pro/
verbium vulgi. Similiter quantum ad malos. ſ. et exem/
plum ſuum coram eis quantum ad bonos. ſ. Joh. xiij .b.
Exēplū eñ dedi vob: vt quēadmodū ego feci vob/ita ⁊ vos
faciatis. Chryſ. Typus ſis fideliū ⁊c. Archetypos.i. exēplar
vitę ⁊ imago ipſis preiacet: vt lex animata/vt regula/vt ẽmin⁹
bonę vitę: magiſtrū eni talem eſſe oportet. Nota quilibet prę
latus debet eſſe liber ſubditorum p vitam ⁊ doctrinam. Un/
de in rationali qd̄ habebat ſacerdos i pe/
ctore duo deſcripta ſunt vel erāt: iudiciū
B ⁊ veritas: Exo.xxviij.e. Judicium.ſ. diſ/
cretionis quantum ad doctrinam: ⁊ veri/
tas vitę. Sed econtra exemplar ſunt ho/
die omniū monſtrorū ⁊ abominationū.
Eſa.xxxiiij.d. Requirite diligenter in li/
bro dñi: id eſt in clericis et prelatis: vnū
ex eis non defuit: id eſt de monſtris vitio
rum: de quibus ibi loquitur. Qui extendit cęlum ſicut pellē:
Pſ.103. Ipſi ſunt cęlū reſpectu ſubditoꝝ: quia ſicut motus cęli eſt re/
gula omniū motuū inferioꝝ: ita opera prelatorum debēt eſſe
regula ſubditorum. Sed dicitur Hiere.iiij .f. Aſpexi cęlos ⁊
non erat lux in eis. Subditur autem in quibus debet eſſe exē/
plar.ſ. a In verbo: vt.ſ. tuo exēplo caute loquant. Pro/
verb.xvij. d. Qui moderatur ſermones ſuos doctus ⁊ pru/
dens eſt. Eccl.xxi.d. Verba prudentū ſtathera pōderabunt.
Et.xxviij.d. Verbis tuis facito ſtatheram ⁊ frenos ori tuo re
ctos: et attende ne forte labaris in lingua. b In conuer/
ſatione/honeſta: vt inceſſu/habitu/ſtatu: et i oibus motib⁹
ſis honeſtus: vt quilibet te reſpiciēs reſpectu tui ſibi vileſcat.
Scdm illud Job.xxxiij.d. Reſpiciet homines ⁊ dicet: pecca
ui ⁊ vere deliqui: homines: id eſt prelatos rationabilit inuen/
tos. Ezech.xliij.c. Fili hominis: oſtēde domui iſrael templū
et confundantur ab iniquitatib⁹ ſuis. Job.xxix.b. Videbant
me iuuenes ⁊ abſcondebant: ⁊ ſenes aſſurgentes ſtabāt. Et
quia modeſtia verbi ⁊ honeſtas conuerſationis exterius de/
bent eſſe vera non ſimulata: ideo ſubdit: c In charita/
te/dei ⁊ proximi: quantum ad affectum/vt ſalus intendatur
animarū/non lucrum temporaliū Et in fide ſana ⁊ recta quan
tum ad intellectum. e In caſtitate/ mentis ⁊ corporis.
Sic ḡ debent eſſe iſta qnq; in exemplari. Verba/conuerſatio/
charitas/fides/caſtitas: vt ſit in verbis modeſtus/ in conuer/
ſatione honeſtus: et hęc ſunt exterius. Item per charitatē fer
uidus: per fidem illuminatus: et hęc duo ſunt interius. Item
per caſtitatem mūdus/tā mente q̄ȝ corpore: Illud vltimū ad
vtrūq; ptinet.ſ. ad interiora ⁊ exteriora. Dicit ergo: a In
verbo: vt non ſuperfluus ſit in loquendo/ nec obſcurus/ nec
nullius qd̄ eſt contra elingues canes. Eſa.lvi.d. Vniuerſi ca/
nes muti non valentes latrare. Chryſ. In verbo: vt cū fa/
cilitate loquatur. Prouerb.xiiij.a. Doctrina prudentum faci
lis. b In cōuerſatione: Contra peruertentes exemplo
qd̄ oſtendunt. Titū.ij.d. Confitent ſe noſſe deū factis aūt ne
gant. c In charitate: Contra inaffectuoſos quātum ad
animas: ſed cupidos quantum ad pecunias. Phil.ij.c. Om/
nes quę ſua ſūt quęrūt: nō quę ieſu chriſti. d In fide. Cō
tra infideles qui adulterant ſcripturas. Eſa. i. f. Principes
tui infideles ſocij furum. e In caſtitate. Contra luxurio
ſos. Malach.ij.c. Cōtaminauit iudas ſanctificationem dñi
quā dilexit: ⁊ habuit filiā dei alieni: diſpdet dñs virū qui fece
rit hoc: magiſtrum ⁊ diſcipulum de tabernaculo iacob .i. v.
d. Teipſum caſtum cuſtodi. f Dum venio attende le/
ctioni: ſacrę ſcripturę q̄ſi in ſpeculo inſpicere poteris qualem
te debes exhibere ⁊ qualit debeas docere. Et ponitur li/dū
incluſiue et ſuppletur/ Dum venio: id eſt vſq; dum veniam
incluſiue: et maxie vſq; tunc ſtudeas per te: quia quando vene
ro tunc docebo te egoipſe. Chryſ. Donec veniā: Quid cū
venerit: nunquid tunc ceſſabit. Sol. Simile Matth.i.d. Nō
cognouit eum donec peperit filium ſuū primogenitū g At
tende lectioni/diuinarum ſcripturarum. Chryſ. Diſcam⁹
non negligere mediatorem diuinarum ſcripturarū. Hoc eſt ȝ

negligentes ſcholares. h Lectioni: vt contemplans: vel
diſcipulos excitās vt p̄dicator ⁊ doce vt doctor. Et poſtq̄ȝ ſtu
dueris ⁊ didiceris. Attende/ i Exhortationi: quantū ad
ſcientes. k Et doctrinę: quantum ad neſcientes: Vt no/
tatur hic ſtatus ſcholarium ſiue contemplatiuorum qui de/
bent attendere lectioni: ⁊ predicatorū qui attendere debēt ex/
hortationi ⁊ doctorum: quorum officium eſt docere: et eſt pri
us doceri q̄ȝ docere. Eccl.xviij.c. Ante iudicium interroga
teipſum: et anteq̄ȝ loquaris diſce. Et notandum eſt q̄ prius
inſtruxit timotheum in vita: ibi: Eſto ex
emplum ⁊c. hic inſtruit eum in doctri/
na: ibi: Attende lectioni. Iſte ordo ſi
gnificatus ē Exo.xxix.a. Et Leuit.viij.
a. vbi dicitur q̄ ſacerdos prius indueba/
tur ſuperhumerali: deinde logion: id eſt
rationali. Per ſuperhumerale intelligi/
tur labor operū: per logion doctrina. Pſ.
Beati immaculati in via: qui ambulant i †Pſ.
lege dñi. Et poſtea ſubdit: Beati qui ſcrutant teſtimonia e⁹
⁊c. Itē Matth.v.b. dicit: Vos eſtis ſal terrę. Deinde. Vos
eſtis lux mundi. ij. Reg. xxiij. a. Spiritus domini locu/
tus eſt per me: id eſt per vitam meam: et ſermo eius per lin/
guam meam. i. Machab.xxiij.b. Iuuenes induebāt ſe glo/
riam ⁊ ſtolas belli: ecce vita: ⁊ ciuitatibus tribuebat alimoni/
as: ecce doctrina. Job.xxxix.c. Nūqd prebebis equo fortitu/
dinem aut circūdabis collo eius hinitū. Judic.iiij.a. Delbo/
ra erat vxor lapidoth. Delbora interpretat apis: Lapidoth
coruſcatio: quia melliflua doctrina chriſti debet coniūgi inſe/
parabiliter quaſi per matrimoniū vitę coruſcanti: id eſt vitę
bonę quę alios illuminat per bonum exemplum. Ezech.xvi.
b. Dedi armillam in manib⁹ tuis ⁊ torquē collo tuo. l No
li negligere ⁊c. Hic oſtendit q̄ ſicut predictum eſt: ſic de/
bet facere: quia tenetur facere ex officio. Et hoc eſt: Noli ne
gligere gratiam. Multi negligunt gratiam ſibi a deo da/
tam: qui.ſ. non vtuntur ea: ſiue gratia predicandi ſiue orandi:
ſiue bene operandi: quia diuiſiones gratiarum ſunt: vt dicit
i. Cor.xij.a. Eccl.xx.d. Sapientia abſcondita ⁊ theſaurus
inuiſus quę vtilitas in vtriſq;: In multis autem moritur gra/
tia ſibi data: qd̄ patet: quia nihil mouent in opus membroꝝ:
et qd̄ non mouetur mortuum eſt. ij. Timoth. i.b. Reſuſci/
tes gratiam dei quę in te eſt per impoſitionem manuum mea
rum. In alijs vacua manet: quia non fecundatur: qd̄ tñ petit
.ſ. vt fecundetur. Eſa.iiij. a. Apprehendent ſeptem mulieres
virum vnum in die illa/dicentes: Panem noſtrum comede/
mus: ⁊ veſtimentis noſtris operiemur: tm̄modo vocetur no/
men tuum ſuper nos: aufer opprobrium noſtrum. i. Cor.xv.
b. Gratia dei ī me vacua nō fuit: ſed abūdātius illis omnibus
laboraui: Fructus autem quem parit gratia homini qui vti
tur ea: ſunt bonę cogitationes et affectiones ſanctę ſiue de/
ſideria ſancta: locutiones vtiles ⁊ operationes. De quib⁹ di
citur Eccl.xxiiij.c. Tranſite ad me omnes qui concupiſcitis
me: ⁊ a generationibus meis adimplemini. Alij autem non ſo
lum non vtuntur gratia ſicut debent: ſed abutuntur ea: qui eā
in luxuriam ſufferunt. Eccl.xx.b. Gratię fatuorum effundun/
tur. Jude.i.a. Dei noſtri gratiā trāſferētes in luxuriā. Sic er/
go in quibuſdam gratia moritur: ſed in quibuſdam mortaliter
procurantibus in alijs vacua manet: ſed in negligentib⁹ trāſ/
fertur aut in abutentibus ſpecialiter: aut h̄ loquitur de gratia
epiſcopatus quę non eſt negligenda. Prelatus eni diligens
debet eſſe in officio ſibi cōmiſſo. Prouerb.xxvij.d. Diligen/
ter agnoſce vultum pecoris tui: tuos gregeſq; conſidera. ij.
Cor.xi.g. Preter illa quę extrinſecus ſūt inſtantia mea quo
tidiana: ſollicitudo omniū eccleſiarum: quis infirmatur ⁊ ego
nō infirmor ⁊c. Eccs.vij.c. Qui timet deū nihil negligit. Itē
Eccl.xviij.d. Homo ſapiens in omnib⁹ meruit ⁊ in dieb⁹ de
lictoꝝ attēdet ab inertia. Neemie.vi.a. Opus grāde ego fa/
cio ⁊ nō poſſum deſcendere: ne forte negligat cū venero. Di/
cit ergo: Noli negligere gratiam quę in te eſt: id eſt
officium epiſcopatus. m Quę data eſt tibi: id eſt non
vendita pce vel pcio: vel p violētā appellationē vſurpata. Sȝ
☙ quomodo data eſt

a pēr prophetiam cūm impoſi-
tione manuū m preſbyteri.
c Hēc mēditare in his ēſto: vt
d e f g profectus tuuſ mānifeſtus ſit
h omnibus. Attēnde tibi et
i k doctrinę: inſtā in illis. Hōc
enī faciens: ⁊ teipſum ſaluum
l facies ⁊ eōs qui te audiunt.
m Sēniorem ne increpaueris:
n ſēd obſecra vt patrem. Iūue-
o p q nes vt frātres: ānus vt ma-
r tres iūuenculas vt ſorores in
s ōmni caſtitate.

ꝗ quō data ē et a qbꝰ ſubdit: a Per prophetiā .i. per ſcītoꝝ
electionem: qui ex hoc ipſo ꝙ elegerunt te vident dicere ꝙ fu-
turus eſſes bonus. Modo nō ꝓphetę dñi: ſed ꝓphetę baal eli-
gunt prelatos ⁊ epōs. Scōm ꝗ ꝓphetiā baal eligunt. Daniel
xiiij. a. Quare nō adoras bel. Et poſt ſubdit: Nonne tibi vi-
detur bel eſſe viuens deus: an non vides
quāta comedat ⁊ bibat quotidie. Vel per
ꝓphetiā .i. ſm̄ ſigna meritoꝝ que ꝑceſ-
ſerunt in te oſtendētia ꝙ eſſes futurꝰ ido-
neus prelatus. Vñ. ꝗ. j. d. Scōm ꝑceden-
tes in te ꝓphetias: ſed non ſicut Iudic. ix.
b. dicit ꝙ ligna regiōis elegeīt ſibi rhamnum in regem .i. aliquem ſpinoſum diui-
tijs ⁊ cupidū. Vel Per prophetiam:
id eſt per inſpirationē ſpūſſancti ꝑ quem
ꝯuenit iſtum eſſe dignū epiſcopali hono-
re. Data ē dico per prophetiā: b Cū
impoſitione manuū preſbyteri:
ſingulare pro plurali: id ē preſbyteroꝝ:
quia ad minus tres oportet eē in cōſecra-
tiōe epiſcopi. Vel preſbyteri dicit: id eſt
archiepiſcopi ſiue maioris inter illos qui
ſolus imponit manus ceteris ꝯſentienti-
bus: quia preſbyter fuit ipſe paulus vide-
tur per illud. ij. Timoth. j. b. Reſuſcites gratiam dei que in
te eſt per impoſitionē manuū meaꝝ. Deut. vlt. c. Ioſue ſo
filius nun repletus eſt ſpiritu ſapiētię: quia moyſes poſuit ſu-
per eum manus ſuas. Act. viij. c. Tunc imponebāt manꝰ ſu-
per illos ⁊ accipiebāt ſpiritūſanctū. Scōm aūt Chryſ. non
eſt preſbyteri i littera: quia nō preſbyteri epm̄ itronięabāt
ſed epiſcopi: ſed preſbyterij: quia .ſ. preſbyterium eſt
cauſa cur manus imponāt: vel quia manuū impoſitio dat pſ-
byteriū ordinato. c Hęc predicta .ſ. d Meditare: id
eſt verſa in corde per iugē memoriā. e In his eſto ꝑ ope-
ris executionē. Hęc duo neceſſaria ſunt plato. Meditatio et
actio: vt habeat vtranqꝫ ſponſam: ſic iacob rachel ⁊ liam. In
meditatione notat ſibi vt accendit affectus ſuus ⁊ illuminat
Ps. 38. intellectus. Ps. In meditatione mea exardeſcet ignis. Eſa.
lix. c. Quaſi colūbę meditātes gememꝰ. In opatione aūt ali-
os ędificat ⁊ accēdit per exēplū. Vel In his eſto vel ſta ſm̄
Chryſ. ꝑ ꝑſeuerātiā. Caſſi. Eadē ſepe dic ōndēs: qꝛ i his ma-
xime oportet ſtudere mgr̄m. f Vt profectꝰ tuꝰ manife-
ſtꝰ ſit oībꝰ .i. nullꝰ ignoret te oībꝰ ꝓficere. Patet ꝙ ꝑlati nec
ſibi nec alijs ꝓficiūt niſi forte i peiꝰ. ij. Timoth. iij. d. Mali
aūt hoīes ⁊ ſeductores ꝓficiūt i peiꝰ. g Manifeſtꝰ. Mat.
v. b. Nemo accēdit lucernam ⁊ ponit eam ſub modio: ſed ſup
cādelabrū vt luceat oībꝰ hoībꝰ ꝗ in domo ſunt. Phil. iiij. a.
Modeſtia veſtra nota ſit: vt poſſit ꝓficere alijs. h Atten-
de: ꝑmo tibi ⁊ poſtea doctrinę. Glo. i. primo qualiter viuas:
deinde qualiter doceas: vt ꝑus induas ſuphumerale: deinde
rationale: Leuit. viij. a. Vt prius ſit ſal terrę de mari pęnitē-
tię ſumptum: poſtea lux mūdi: Matth. v. b. Act. j. a. Cępit
ieſus facere ⁊ docere. Ioh. v. f. Erat iohānes lucerna ardēs
et lucens. j. Eſdre. vij. b. Parauit eſdras cor ſuū vt inueſtiga-
ret legē dñi ⁊ faceret vt doceret in iſrael pręceptū ⁊ iudicium.
Luc. vlt. c. Potens in opere ⁊ ſermone. Roma. ij. c. Qui
alium doces teipſum non doces: qui prędicas non furandum
furaris. Dicit ergo: Attende tibi ⁊ doctrinę: qꝛ ſi ſe per-
dit ſicut dicitur vulgariter: de altero non gaudet. Mirum eſt
de multis quō audent dicere dño illud Hiere. xviij. d. Atten-
de dñe ad me: ⁊ non ipſi attendūt ſibimet. Et illud Daniel. ix
c. Exaudi dñe placare dñe attēde et fac. Sequit: i Inſta
in illis .i. in vita ⁊ doctrina. Vel In illis .i. in prędictis quę
pertinent ad officiū epiſcopale. ij. Timoth. iiij. a. Inſta opor-
tune importune. Subdit autē de fructu duplici: vt ſic magis
inuitet ad laborem. k Hoc enī faciēs: ⁊ teipſū ſaluū
facies: Ecce primus fructus. Chryſ. Qui in ſermonibꝰ do-
ctrinę nutritus eſt: prior ipſe fructificat. In admonēdo enim
alios: et ſeipſum compungit. l Et eos qui a te audiūt.
Chryſ. Hoc eſt qō ait: Tuus inquit profectꝰ manifeſtus ſit
in omnibus. Pingula pecora ſignum ſūt boni paſtoris: diſci-
plinata familia boni patriſfamilias. Prouerb. xiiij. a. Vbi nō
ſunt boues preſepe vacuum eſt: vbi autem apparent plures ſe-
getes: ibi manifeſta eſt fortitudo bouis. Vel Teipſum
ſaluum fac: attendēdo tibi vt eos qui te audiunt attenden-
do doctrinę. Iaco. v. d. Qui conuerti fe-
cerit peccatorē ab errore vię ſuę ſaluabit
animam eius a morte: ⁊ operit multitudi-
nem peccatorū. m Seniorē ⁊c. Hic
docet qualiter diuerſimode diuerſas per-
ſonas debet inſtruere ⁊ exhortari. q. d. et
ſi inſtandum ſit: tm̄ cum diſcretione ⁊ mo-
deramine ſic Seniorem ne increpa-
ueris. Seniorem .ſ. vel ętate vel moribꝰ.
n Sed obſecra vt patrem: vt faci-
lius ſuſcipiat admonitionē. Poteſt enim
cōmonitus vereri ne poſtea corripiat qō 2.q.7.c. paulus
turpe eſt ſenioribꝰ. Senior ſtultus vt ait dicit
beatus Gregꝰ. vehementer eſt increpan-
dus. Vnde Eccl. xxv. a. Tres ſpecies odi-
uit anima mea ⁊ aggrauor valde animę il-
lorum: pauperem ſuperbum ⁊ diuitē mē-
dacem ⁊ ſenem fatuū ⁊ inſenſatum. Sta-
biles ergo ſenes obſecrandi: ſed rebelles
et mali ſunt increpandi. Sicut fecit Daniel. xiij. f. Inuetera-
te dierum malorum nūc venerūt peccata tua quę operabaris
prius iudicans iudicia iniuſta: ⁊ innocentes opprimens ⁊ di-
mittens noxios: Bonos autem obſecrat petrus. j. Pet. v. a.
Seniores qui in vobis ſunt obſecro conſenior: ⁊ teſtis chriſti
paſſionum. Chryſ. Mitigat correctionem modus ⁊ manſue-
tudo increpantis. Horacius. Vt cuiqꝫ eſt ętas: ſicqꝫ qꝛ face-
tus adopta. Philemonē. b. Multā fiduciā hñtes in chriſto
ieſu imperandi tibi qō ad rem pertinet ꝓpter charitatem ma-
gis obſecro: cum ſit talis vt paulus ſenex. o Iuuenes
obſecra vt fratres: id ē affectuoſe ⁊ charitatiue. Eſa. xi. a.
Egredietur virga de radice ieſſe: ⁊ flos de radice eius aſcen-
det. Talem enī virgam: id eſt talem correctionem ſequit ſpes
fructus. Vel p Vt fratres: id eſt vt coęq̄les obſecra eos:
non vt ſeruos increpa. Ezech. xxxiiij. a. Cum auſteritate im-
perabatis eis ⁊ cum potentia. q Anus vt matres: id ē
cum honore. j. v. a. Viduas honora: quę vere viduę ſunt.
r Iuuenculas vt ſorores: id eſt cū benignitate: Sed pe-
riculoſa eſt familiaritas nimia cum iuuenculis: ideo ſubdit:
s In omni caſtitate: id eſt in oīmoda caſtitate mentis et
in omnibus ſignis corporis. Glo. Vt nec nutus circa eas fiat
in alloquio iuuencularū recte iuuenis de caſtitate mouetur.
Eccl. ix. b. Eloquiū eius quaſi ignis exardeſcit. Chryſ. Ne
mihi commixtionem: id eſt coitum ſolum dicas: ſed ⁊ ſuſpicio-
nem caue. Collocutiones enī ad iuniores difficile effugiunt
ſuſpitiones. Et infra dicit: Quid dicis paule timotheo: hīn-
ſūgis vtiqꝫ ait et per ipſum orbi terrarū. Excogitet ergo qli-
bet vt neqꝫ ſuſpitionem neqꝫ occaſionem det detrahentibꝰ.
Iob. xxxi. a. Pepigi fędus cum oculis meis: vt nec quidem
cogitarem ꝺ virgine. Eccl. ix. a. Virginem ne conſpicias ne
forte ſcandaliʒeris in decore eius. Eccl. xlij. c. In medio mu-
lierum noli cōmorari: de veſtimentis enī procedit tinea: ⁊ a
muliere iniqtas viri. j. v. b. Adoleſcētiores viduas deuita. Et
nota ꝙ in hoc loco ponit apoſtolus modū admonendi diuer-
ſimode ſm̄ diuerſas perſonas. Sic. j. Ioh. ij. b. Scribo vo-
bis adoleſcentes quoniā viciſtis malignum: Scribo vobis in-
fantes: quoniā cognouiſtis patrē ⁊c. Sed hic querit Chryſ.
quare iohannes non loquitur ibi de mulieribꝰ admonendis.
Vnde dicit ſic. Et iohannes non ſcribit ſacris mulieribꝰ ⁊ vir-
ginibus cum alijs qnqꝫ diſtinctionibus hominū. Sol. Vni
viduę ſcribit in epiſtola ſecūda quę doctrix erat aliarum. Itē
quęritur cur hic non dicit pueros vel filios. j. Ioh. ij. b. Scri-
bo vob adoleſcētes. Et ibidē. b. Scribo vob infantes: et pa-
rum infra dic: Scribo vobis filioli.

Viduas honora ⁊c.

a Viduas ho (Capi.V.
b noꝛa / q̄ꝰ vere vidue
c ſūt. Si q̄ua autem vi/
dua filios aut nepotes habet:
d diſcāt primū domū ſuam re/
e gere: ⁊ mūtuam vicem redde/
f re parentibus. Hoc enim ac/
g ceptum eſt coꝛam deo. Q̄ue
h autem vere vidua eſt ⁊ deſo/
i k lata / ſpēret in deū ⁊ inſtēt ob/
l m ſecrationibus ⁊ oꝛationibus
n o nocte ac die. Nam que in deli
p tijs eſt viuēs moꝛtua ē. Et h
p̄cipe vt irrep̄heſibiles ſint

V Viduas honoꝛa ⁊c̄. Su/ (Expoſitio Capi.V. pꝛa docuit eū de ep̄ali officio q̄ ad viros: et ĩ vniuerſali q̄ ad mulieres: hic q̄ ad mulieres ſp̄ealit̄ et maxie q̄ ad viduas. Vl' alit̄ cōtinua. Supꝛa docuit ap̄ls timotheū quō debuit ſubditos paſcere pabulo exēpli ⁊ pabulo v̄bi: Hic au tē docet q̄liter debet

A paſcere ſubſidio t̄pali. Ter eñ dictū ē petro

1.q.2.c. viduas honoꝛa Paſce: Joh. vlt'.c. In p̄ma āt p̄te capl'i oñdit quō debet pa/ ſcere viduas tempo/ rali bñficio. In ſecū da autē parte docet

3.1.a. qualiter paſcēde ſūt et honoꝛāde eccleſiaſtice pſone: ⁊ maxime ſacerdotes ⁊ p̄dicatoꝛes. Pꝛimo ḡ docet veras viduas ſuſtentari de bonis eccleſie. Et diuidit̄ hec pars in duas partes. In pꝛima deſcribit veram viduam per multa. In ſecūda oſtendit que ⁊ q̄t deſtruūt veram viduitatē. Pꝛimū ḡ qd̄ exigitur ad veram viduitatem eſt religioſoꝛum filioꝝ ⁊ familie educatio ⁊ inſtructio: qd̄ notat̄: ibi: Si q̄ aūt ⁊c̄. Secundū eſt parentibꝰ mutue vicis redditio: ibi: Mutuā vicē ⁊c̄. Tertiū inſtātia obſecrationū ⁊ oꝛonū: ibi: Inſtet obſecrationibꝰ. In ſecūda parte huiꝰ pꝛime partis que eſt de viduis: enumerat veram viduitatē deſtructia. Pꝛimū viuere delitioſe: ibi: Nā q̄ in delitijs. Scd̄a eſt vita mobilis ⁊ rep̄hēſibil': ibi: Et hoc pꝛecipe vt rep̄hēſibiles ſint. Tertiū ē negligētia ſeruoꝝ: ibi: Si q̄s aūt ſeruoꝝ. Quartū eſt minoꝛ etas ⁊ minꝰ exercitiū in bonis opibꝰ: ibi: Vidua eligatur. Quintū lubꝛicitas vel p̄nitas ad luxuriā: ibi: Adoleſcētioꝛes. Sextū ocioſitas ſiue v̄tuoſitas: ibi: Simul aūt et ocioſe. Septimū q̄d ſecuriꝰ eſt oſtendit. ſ. taleſ nubere potius q̄ȝ viduas manere: ibi: Volo ergo. Octauo oſtēdit q̄ vere vidue debēt ſuſtētari de bonis eccleſie: quādo nō ē alius q̄ ſuſtētet eas: ibi: Si q̄s x̄o fidelis ⁊c̄. In ſcd̄a aūt p̄te capituli in quo loquit̄ de p̄ſbyteris oſtendit p̄mo q̄les p̄ſbyteri debēt ſuſtētari de bonis eccleſie: ibi: Qui bñ p̄ſūt. Secūdo p̄bat h auctoꝛitate: ibi: Dicit eñi ſcriptura. Pꝛimo oſtendit quō debet ſe hr̄e erga p̄ſbyteros ſibi ſubditos. Et pꝛimo oſtendit q̄ non debet defacili admittere accuſationē erga pꝛeſbyterum: niſi ſit notoꝛius: ibi: Aduerſus pꝛeſbyterū. Scd̄o oſtēdit q̄m notoꝛiū coꝛam oibꝰ debet arguere: ibi: Peccātē coꝛā oibꝰ. Tertio p̄cipit q̄ ſine deliberatiōe nihil faciat: ibi: Teſtoꝛ ⁊c̄. ſine p̄iudicio. Quarto vt non ſit facilis ad oꝛdinādū aliquos: nec ad credēdū ſup h rogantibꝰ: ibi: Manꝰ cito ⁊c̄. Quinto ne maceret ſe nimis: ibi: Noli adhuc. Sexto ⁊ vltimo determinat q̄ q̄dam ſunt occulta bona vel mala in q̄bꝰ neceſſariū eſt p̄iudiciū ⁊ examiatio: alia aūt manifeſte ſūt bona vel mala in q̄bus nō eſt neceſſaria examinatio: ſed in malis notoꝛijs publica coꝛrectio: ibi: Quoꝝ hoim pctā ⁊c̄. Dic̄ ḡ: a Viduas honoꝛa / et ꝯſolādo: et ſumptibꝰ eccleſie ſuſtentando. Sic ſumit̄ honoꝛare Exo. xx.b. Honoꝛa p̄rem ⁊ matrem ⁊c̄. Non quaſcunq̄ viduas. ſed / b Que vere vidue ſūt: Glo. Sic̄ a viro: ita a mūdi amoꝛe deſtituta. Vidua eñi dicit̄ quaſi idua ⁊ diuiſa a viro. ſ. et a mūdo. Mūdus eñi eſt vir: vt dicit̄ Joh. iiij.c. Sed p̄pt̄ q̄d etiā nō dicit: Honoꝛa v̄gines. Sol'. Jam de iuuēculis dixit. c Si q̄ aūt vidua ⁊c̄. q.d. veras viduas honoꝛa: nō tñ oēs veras: ſed potiꝰ. Si q̄ vero vidua filios aut nepotes habet. Hic dicit q̄ q̄dā carēt ſolatio viri: ſed nō ſolatio filioꝝ: q̄ñ habent aliq̄ñ filios q̄ bñ poſſunt ſibi ſubuenire: tales vidue nō debent aſſumi ab eccleſia: licet etiam ſint bone vite: ſed debent nutrire filios ⁊ filij eis miniſtrare: et ſic erit eis opus meritoꝛiū. Et h ē qd̄ dicit: d Diſcat pꝛimū domū ſuā regere. Itē quedā ſūt ſine viro ⁊ ſine filijs ⁊ nepotibus: ſed habentes parentes diuites qui poſſunt ſibi ſubuenire: Tales debēt redire ad parentes ſuos ⁊ ſeruire eis ſicut dicit: et nouam vitam reddere parentibꝰ ⁊ parentes debent ſibi in neceſſarijs prouidere: vt Leuit'. xxij.b. Si vidua vel repudiata ⁊ abſq̄ liberis reuerſa fuerit ad domū patr' ſui / ſicut puella ꝯſueuerat aletur cibis patris ſui. Vl' melius dicit̄ alit̄: Q̄d vidue olim aſſumebant̄ ab eccleſia in cuſtodia: vt ille que recipiebant̄ ponebāt oia ante pedes ap̄loꝝ: ſicut fit vt videt̄ in religionibꝰ mulierū. Et de h habetur Math. vj. Inter has aūt viduas non erant oēs recipiende p̄pter ſcādala q̄ faciebāt ibi aliq̄. Vñ dic̄ ap̄ls: q̄ ſi aliq̄ moꝛtuo viro de nouo voluerit oia relinquere et in ꝯgregatiōe viduarum recipi: qd̄ ſi habet filios aut nepotes: pꝛimo pꝛobet̄ in fideli coꝝ regimine. Si parētes. Chꝛyſ. pie agere. Dicit ergo: c Si q̄ aūt ⁊c̄. diſcat p̄mū domū ſuā regere. i. familiā ſuā. Tob. x. d. Monētes eam honoꝛare ſoceros / diligere maritū / regere familiā / gubernare domū ⁊ ſeipſam irrep̄henſibilē exhibere. e Et mutuā vicē reddere parētibꝰ / eos alendo qui ſe aluerūt ſicut cicoma dicit̄ parentibꝰ ſuis ſenio ꝯfectis miſtrare. Ecc'i. vij.c. Honoꝛa p̄rem ⁊ matrē: ⁊ gemitū matris tue ne obliuiſcaris: memēto q̄m niſi p̄ illos nō fuiſſes: ⁊ retribue illis quomodo illi tibi. Ecc'i. iij.a. Qui timet deum honoꝛat parentes: et quaſi dominis ſeruiet his qui ſe genuerunt in opere et ſermone et in omni patientia. Et ideo hoc debet facere: quia h aut paruulos regere: vicem rependere: non ſolū in eccleſia ſeruire. f Acceptū eſt coꝛam deo. i. placitū ei. g Que aūt vere vidua eſt: que. ſ. nec virū nec filiū habet / nec patrē nec ſolatiū poſſeſſionū vel amicoꝝ: ſed habet pꝛo omnibꝰ his deū. Vel / Vera vidua eſt: ſm Chꝛyſ. q̄ ſecularem non relegit vitam. Illa eñi vere vel vera vidua eſt que mente ſepata ⁊ p̄poſito a nuptijs ⁊ copula carnali ⁊ etiā ab amoꝛe mūdi / vt dictū eſt. Unde Chꝛyſ. Non eſt h eſſe viduam non habere virū: ſicut nec eſſe virginem non copulari nuptijs: ſed multis alijs idigere. h Et deſolata / ab amicis tam filijs q̄ȝ parentibus ⁊ etiam poſſeſſionibꝰ. i Speret in deum: id eſt ſperare debet in deo: ⁊ recipi debet in eccleſia. Daniel'. xiij.d. Erat mulier fiduciam habens in dño. k Et inſtet: id eſt inſtare debet. l Obſecrationibus: que ſūt pꝛo remotione totius mali. m Et oꝛationibus: que ſūt pꝛo adoptione bonoꝝ. Vel / l Obſecratiōibꝰ / cū admiratione. m Et oꝛonibꝰ / ſimplicit̄ factis. n Nocte ac die: hoꝛis. ſ. et tempoꝛibꝰ cōſtitutis. q.d. inſtanter ⁊ inceſſanter debent oꝛare vidue: maxime que ab eccleſia ſunt aſſumpte. Sic faciebat Judith. viij.a. In ſupioꝛibus domꝰ ſue fecit ſibi cubiculū ſecretum. ſ. fecit ad oꝛādū ſuppl'e in quo cum puellis ſuis clauſa moꝛabatur: ⁊ habens ſuper lumbos ſuos ciliciū: ieiunabat omnibus diebus vite ſue p̄ter ſabbata et neomenias ⁊ feſta domus iſrael. Et ſimiliter dicitur de anna Luc'. ij.e. Que non diſcedebat de templo ieiunijs ⁊ obſecrationibus ſeruiens die ac nocte. Nam que ⁊c̄. Quaſi illa q̄ ſperat et inſtat vera vidua eſt et vere viuens: nam alia non ē vera vidua ſ moꝛtua. o Nam que in delitijs eſt viuens / cōmuni vita. p Moꝛtua eſt / in anima. Chꝛyſ. Hoc dic̄: quia multe viduitatē eligunt: vt liberius vacent ſceleribus ⁊ ſecularibꝰ deſiderijs: Tales viuūt vita nature: ſ moꝛtue ſunt vita gratie. Eſa. xxxviij.d. Viuens viuens ipſe confitebitur tibi ſicut ⁊ ego hodie. Chꝛyſ. Qui viuunt non differt a moꝛtuis ſolum in vidēdo ſolem ⁊ aerem: ſed in faciendo bonum aliquod: alioquin moꝛtuus. Math. xxij.d. Non eſt deus moꝛtuoꝛum ſed viuentium. Jaco. ij.d. Fides ſine operibus moꝛtua eſt. Et infra. Viuens in delicatiōe non viuit: quia viuitur viuit ſoli. Et. j. Non videt que opoꝛtet videre: non audit que opoꝛtet audire: non loquitur que opoꝛtet loqui: nihil nouit hoꝝ q̄ ſūt future vite: Hic perꝰ ē moꝛtuꝰ q̄ȝ coꝛpalit̄ moꝛtuꝰ: q̄ nec bonū nec malū faciūt v' ſentiūt: hi aūt malum.

Et. j. Si video aiam

b Et. j. Si vides aīam laſciuiētis / vides vtiq̄ triſtem ⁊ timidā ⁊ attenuatā. Sic corpus mortui putreſcit ⁊ defluit: ita talis caumate plenus eſt. Et. j. Craſſus venter ſubtilem intelle/ctum nō gignit. Et. j. De virtuoſis dicit paulus. Rom. viij. b. Uos aūt nō in carne eſtis: ſed in ſpū ⁊c. Ita q̄ laſciuiūt non ſunt in aīa vel ſpiritu. i. viui ſed in carne.

a Si qs aūt. Hic eſt tertiū impedimē/tum vere viduitatis .ſ. negligētia ſuoꝝ. Uñ dicit: Si qs. Glo. quaſi vera vidua ſi domū habet eam regat: ſi autē h negli/gīt / infideli deterior eſt. Et h eſt qḋ ait: Si qs aūt ſuoꝝ ⁊ maxime dome/ſticoꝝ curā nō habet. i. curam negli/gīt. Et loquit de cura temporali ⁊ ſpūali.

a Si quis aūt ſuoꝝ ⁊ maxime
b
c domeſticoꝝ curā nō habet: fi/
d dēm negauit: ēt ē infideli dete
e
f rior. Uidua ēligatr nō minus
g
b ſexagita ānoꝝ: que fuerit vni

b Suoꝝ. i. familie ſue. c Et maxime domeſticoꝝ. i. valde ꝓpinquoꝝ: vt ſūt parētes ⁊ fres ⁊ hmōi. d Fidem negauit. i. opib⁹ etſi non verbis. Titū. j. d. Cōfitet ſe noſſe deū factis aūt negāt. Itē negat fidē q̄ negat debitū paupi. Itē depoſitū dñi ē apud te nūcio chriſti ꝙ tibi totū dedit et tu ne gas ei aut. Chryſ. Sic ponis lutū. Si qs aūt ꝓprios ⁊ maxi me domeſticos nō curat ⁊c. Multi inq̄t nō bene exiſtimāt ſuf/ficere ad ſalutē per ꝓpriā virtutē / ſed qui talentū vnū ſuffodit. Math. xxv. b. nihil minuit de pecunia dñi: tñ perijt. Fami/liares: hoc eſt q̄ ad gen⁹ pertinēt. Non ꝓcuras: procurationē dicit tam circa aiam q̄ ⁊ corpus. Hic Hiero⁹ dicit: A familia rib⁹ ſeminis tui nō ſup cōſpicaris. i. nō ſupbias eis. Et. j. Qui ſuos deſpicit: q̄liter alijs dilectionē ſeruabit: Nōne vanā glo/riam dicent omnes eſſe: cum alijs benefaciens: ſuos ꝯtemnit: Ampliorē habēs facilitatē ⁊ maiorē iuſticiā in bñfaciēdo pro ximo ſuo: Benefacit anime ſue vir miſericors: q̄ autē crudelis eſt ꝓpinquos abijcit. Job. xxxix. c. Durat ad filios ſuos qua ſi non ſint ſui. Gal. vj. c. Operemur bonū ad omnes: maxie ad domeſticos fidei. Cant. ij. a. Ordinauit in me charitatem. e Et eſt infideli deterior: q̄ infidelis veritatē nondum nouit / vel promiſit. ij. Pet. ij. d. Melius eſſet illis viam iuſti cie non cognoſcere: q̄ poſt agnitionem retrocōuerti. Chryſ. Talis legem dei ⁊ legem nature ledit. Unde eſt infideli dete/rior in h: quia paganus etſi alienos non tñ ſuos poſt deſpicit. Si aūt infideli deterior ē qui ſuos deſpicit: vbi ordinabit qui eos ledit: Eccs. ix. b. Melior ē canis viuus leone mortuo: id eſt paganus chriſtiano impio. Sed obijcit de h qḋ hic dicit: Si quis ⁊c. Ecce aliqs habens parētes ita paupes q̄ſi non habēt vnde viuāt niſi ſuſtineret eos ꝓprij laboris lucro: ergo non licet ei intrare religionē: quia iam curam nō poterit habe re de eis: et ita fidē negat. Sed ꝯ Matth. xix. d. Oīs qui re/liq̄rit domū vl fres aut ſorores / aut pr̄ez aut mr̄em aut vxorē aut filios aut agros ꝓpter nomē meū: centuplū accipiet ⁊ vitā eternā poſſidebit. Et Luc. xiiij. f. Si qs venit ad me ⁊ non odit pr̄em ⁊ mr̄em ⁊ vxorē ⁊ filios ⁊ fratres ⁊ ſorores: adhuc aūt ⁊ aiam ſuam: non poteſt meus eſſe diſcipulus. Itē Hie/ro⁹ dicit ad quendā qui habebat ꝓpoſitū intrādi clauſtrū: diſ/ferebat tñ ꝓpter parētū lachrymas: Dic enī: Percalcatū per/ge pr̄ez: ꝑcalcatā pge mr̄ez: ad vexillū ſctē crucis cōuola. Gla/diū tenet hoſtis vt me perimat: et ego de parentū lachrymis cogitabo: Sol. Si qs intrat religionē: vt ibi habeat neceſſa/ria vt non oporteat eū eſſe ſollicitū de parentib⁹ ſuis vel filijs talis peccat: et in tali caſu loquit hic apls: quia erant quedam vidue: que vt hr̄ent neceſſaria ⁊ liberi⁹ vacarēt ſuis deſiderijs et vt amouerēt ſollicitudinē de parētib⁹ ſuis: volebāt recipi ī congregationē viduarū: et tales peccabāt mortalit. Si qs au tem ꝓpter amorē dei volet intrare clauſtrū: quia periculoſum eſt ei morari in ſeculo: vl tal operatio ſit periculoſa ei: cū meli us poteſt facere in monaſterio q̄ in ſeculo: talis curam paren/tum quantū ad tp̄alia poteſt dimittere: quia in hoc habet cu/ram ſui ſpūalem ⁊ etiam curam parentum pro quibus poteſt orare. Plus etiam dico ꝙ ſi etiam ſciret ꝙ pater ſuus debe/ret mori fame: nō deberet dimittere introitum clauſtri: ſed for te ad horam bonū eſt differre: dūmodo non timeret lapſū nec periculum: alias non eſſet differendū. Dñs enī pro matre nō dimiſit q̄n crucē aſcenderet: nec pro matre lugente voluit deſ/cendere: ſed eam cōmendauit iohanni. i. gratie dei: quia debe mus orare pro parentib⁹ ⁊ curam eoꝝ quantū ad animā age/re: corporalē autē deo cōmittere. Qḋ ſignificatū eſt. j. Regū vj. c. vbi dicit. Ibant autem in directū vacce per viam q̄ du/cit bethſames: et itinere vno gradiebant pergētes ⁊ mugien/tes: ⁊ non declinabant neq̄ ad dexteram neq̄ ad ſiniſtram. Uacce iſte debent eſſe clauſtrales: qui relictis vitulis ſuis. i. car/nalibus amicis: retro ad eos non reſpici/unt: ſed arcā dñi vno itinere. i. concordit portant. Arca autem dñi eſt regularis diſ/ciplina: quā portantes mugiūt pro vitu/lis: ſed non redeunt. i. orant pro amicis ſu/is carnalib⁹: nec ad eos corporalit reuer/tuntur: ſed ī directum vadunt ad bethſames. i. viam penitē tie tenent que ducit ad domū ſolis. i. ad paradiſum vbi chri/ſtus erit ſol domū illuminās. Sicut dicitur Apoc. xxj. g. Ci/uitas non eget ſole neq̄ luna vt luceant in ea: nam claritas illu minabit eam: ⁊ lucerna eius eſt agnus. Item nota ꝙ chriſt⁹ in cruce habuit matrem a dextris ⁊ iohannē cui eam cōmen/dauit habuit a ſiniſtris: ſicut pingit in eccleſijs. Per dexterā ſignificant bona eterna: per ſiniſtram / bona temꝑalia. Pro/uerb. iij. b. Longitudo eorum in dextra illius: ⁊ in ſiniſtra ei⁹ diuitie ⁊ gloria. In hoc ergo qḋ cōmendauit eam iohanni q̄ erat a ſiniſtris: et voluit ꝙ ipſa ſtaret in dextris: ſignificat no/bis ꝙ nunq̄ debeam⁹ ſic ꝓpinqs ⁊ parentib⁹ in tp̄alib⁹ proui dere q̄n eos mag diligam⁹ ad eterna. Unde Joh. xiij. a. Cū dilexiſſet ſuos in finem dilexit eos. i. ad habendū deum qui ē finis noſter: ⁊ premiū finis itineris: premiū laboris: brauiū certaminis. Chriſtus autem ī cruce typus eſt penitētis ī clau ſtro. Debet enī homo crucem penitētie aſcendere ꝯtemptis parentibus: ſm illud Job. vij. c. Suſpendiū elegit aīa mea: et mortem oſſa mea. i. oīno elegi eē mortuus ſine ſpe vite mū dane iterum habende. Mortuis enim oſſib⁹ non habet ſpes vite. Debet etiam eſſe confixus clauis p̄ceptoꝝ et conſilioꝝ. Eccs. vlt. d. Uerba ſapientū quaſi ſtimuli ⁊ quaſi claui in al/tum confixi. Item manus debet habere extentas ad bñ ope/randum: ⁊ perforatas vt nihil ſibi retineat. Eccj. iiij. d. Non ſit manus tua ad accipiendū porrecta: ⁊ ad dandum collecta. Item debet habere pedes confixos. i. affectiones / ne ſint ve/loces ad effundendū ſanguinem peccati. Contra quoſdā: de quibus dicitur Prouerb. j. b. Pedes eorum ad malum cur/runt ⁊ feſtinant vt effundant ſanguinem. i. vt aperte peccent. Item debet habere matrē mariam: quia ī mari tribulationū debet nutriri ſicut bonus piſcis: Et debet penitēs clauſtralis mariam matrem ſuam: id eſt amaritudinē ſuam cōmendare ⁊ cōmittere gratie dei: qḋ eſt contra quoſdam religioſos q̄ ſta/tim quando habent aliquam amaritudinē infirmitatis vel af/flictionis: non ſe cōmittunt gratie dei: ſed medicine ſue: id eſt conſolationi humane. f Uidua / talis ſicut dictum eſt ve/ra ⁊ deſolata. g Eligatur: vt eccleſie paſcatur alimonijs. Uel / Eligatur / ad hoc vt preſit alijs. Probabile enim eſt ꝙ non loquitur tm̄ de electione ad alimoniam eccleſie: ſed de prefectione alijs. b Non minus ſexaginta annoꝝ. Glo. in q̄ etate extinct⁹ eſt fomes libidinis. Sed quid eſt ꝙ ho die recipiuntur in abbatijs iuuenes ⁊ etiam fiunt abbatiſſe: vi detur enim ꝙ papa non poſſit diſpenſare: cum hoc ſit prece/ptum noui teſtamenti. Sol. In nouo teſtamento ſunt quedā precepta nature moralia: contra que nullus poteſt diſpēſare. Quedam ſunt moralia diſcipline: circa que bene admittitur diſpenſatio: tale eſt hoc. Aliquando enī pro etate computan/tur mores. Unde Sap. iiij. b. Cani ſūt ſenſus hominis ⁊ etas ſenectutis via īmaculata. Item conſiderando caſum in quo loquitur apoſtolus / non eſt recipienda ab eccleſia niſi talis in qua vt dicit Glo. extinctus ſit fomes libidinis. Loquit enim de viduis tm̄ quibus tenetur eccleſia prouidere: qḋ non eſt ve rum: niſi de quibus non poteſt rationabiliter haberi ſuſpitio mala: et que oīno dimiſerunt vacare delectationi carnis. Et de talibus dicit ꝙ ſint ſexagita annorum: quia de talibus non poteſt eſſe de facili ſuſpicio. i Que fuerit vnius viri

B

¶ vxor: q2 ſi plures viros habuit: ſignum eſt ꝙ ſit incōtinens. Glo. Que fuerit vniꝰ viri vxor/ ꝓpt ſacramētū ſupra dictum. Chryſ. Qr ſi duos viros habuit: nūquid non cibanda nō eſt? Itē Chryſ. Cur nō ſecūdis copulauit nuptijs: an deteſtata ē hanc rē? Nequaq̄: hoc enī hereticoꝝ ē. Poſtea autem tāgēdo ſolutionē ſubdit: Non imū dicit/ ſ occupatiōis ſūt nuptie. Sequit:

a ¶ In operibꝰ bonis teſtimonium habēs. ſ. ij. d. Saluabit ꝑ filioꝝ generationē. i. bonoꝝ operū multiplicationem ſi permāſerint in fide ⁊ dilectiōe ⁊ ſctificatiōe cū ſobrietate.

a us viri vxor: in operibus bo-
nis teſtimoniū habens: ſi fili-
b os educauit: ſi hoſpitio rece-
c pit: ſi ſanctorum pedes lauit:
d ſi tribulationem patientibus
e f ſubminiſtrauit: ſi omne opus
g h bonum ſubſecuta eſt. Adole-
i ſcentiores autem viduas de-

b ¶ Si filios educauit/ fidelit ⁊ diligenter. c ¶ Hoſpitio recepit paupes/ extraneos. ſ. iij. a. habes de hoſpitalitate Et Heb. xiij. a. Et nota ordinē ſm Chryſ. Uides qlit familiaꝝ bñficia vbiq̄ ꝓponit: dic: Si filios educauit. Et poſt ſubdit: Si extraneos ſuſcepit ⁊c. Sed qd ſi inops fuerit? Rñdet ad h Chryſ. dicēs: Non eſt ea q̄ duos obolos miſit pauperior: Luc. xxj. a. Itē ſi domū habet: nō enī ſub diuo iacet. Itē ſi pedes lauare non eſt ſolita facere. Dicit g̃: Si hoſpitio recepit/ paupes. d ¶ Si ſctoꝝ pedes lauit. Glo. i. ꝓdicatoꝝ quos tūc ſuſcipe periculoſū erat. Chryſ. Lauit nō ancillis iniūxit ſicut chriſtꝰ. Joh. xiij. b. Si ego laui pedes veſtros dñs ⁊ mgr: quāto magꝭ vos debetis alt alterius lauare pedes. Et ſi ingenuitate et ꝓgeniorum magna ſapias: non eſt tāta differētia inter te ⁊ paupem: quāta eſt inter chriſtum et diſcipulos: ſi chriſtū ſuſcipis nō verecūderis: qui vos inquit ſuſcipit me ſuſcipit: Mat. x. d. Luc. x. c. Abraā famlos
Gen. 18. a. habuit ⁊ famulas: tñ vxori iniūxit farinas fermētare. Et poſtea ſubdit: Quis ita miſer vt dedignet ipſe manū porrigere chriſto: nos ſctificamur ⁊ manꝰ nr̄e in dādo. Qui g̃ bene facit paupi: non bene facit: ſed magis ipſe bñficia ſuſcipit. ⁊ gratias agere debet magis inopi q̄ ſuſcipe: medici vulnerū tuoꝝ ſūt. Luc. xvj. c. Facite vobis amicos de māmona iniqtatꝭ vt cū defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula. Nota Glo. ſuper hūc locū. Si ſctoꝝ. Faciamꝰ hic inuicē humiles: q2 humilit fecit excelſus. Magna in h eſt cōmēdatio humilitatꝭ/ et faciunt h ſibijnuicē fratres etiā ipſo ope viſibili: ⁊ qui manu ñ faciūt/ corde faciūt. Multo aūt meliꝰ eſt vt etiā manibꝰ fiat ne dedignet qd fecit chriſtꝰ facere chriſtianis: qui enī ad pedes fratris inclinat ei in corde vel excitat: vel ſi iam erat ꝯfirmat humilitatis affectꝰ. e ¶ Si tribulationē patiētibꝰ ſubminiſtrauit/ in carcere. ſ. vel hmōi. Matth. xxv. d. In carcere eram ⁊ viſitaſtis me. Chryſ. Hic corpalē famulatū iniūgit: vt ſternere lectum ⁊ hmōi. f ¶ Submiſtrauit/ ꝑ ſe nō ꝑ vicariū. Chryſ. Ne des ꝓſidentibꝰ eccleſie diſtribuere: tu miniſtra qd ꝑ ſingula. g ¶ Si oē opus bonū: nō ocium. h ¶ Subſecuta ē. i. inde ⁊ diligenter proſecuta: id eſt ſubſequi/ non apprehēdere reputata: qd eſt humiliū ⁊ feruentiū
Pſ. 46. amicoꝝ: qui quātūcūq̄: tñ dicūt cū dauid: Et dixi nūc cepi. Eccꝭ. xviij. a. Cum ꝯſūmauerit homo tunc incipit. Phil. iij. c. Fratres nō arbitror me cōprehēdiſſe: ſequor autē ſi q̄ mō cōprehendā. Et nota ꝙ tot ꝯditiōes addit viduis: q̄ deberēt recipi ab eccleſia: quā non vult grauare: et preterea q2 ſcandalū poſſet oriri de eis ſi nō eſſent ꝓbate. Ŭñ ſubdit: i ¶ Adoleſcētiores aūt viduas/ q̃rū ſanguis feruet. k ¶ Deuita/ in cura eccleſie nō ſuſcipias. Nolebat enī aplſ in cura eccleſie vl in ꝓfeſſiōe viduaꝝ ſuſcipere niſi illas: in qbꝰ eſſet deſiccatus humor ꝯcupiſcentie: ſciens quoniā domus facta de lignis viridibꝰ vt ſepe patitur ruinam ⁊ ſciſſuram: ſicut hodie multe religiones: quia non ſunt ibi niſi iuuenes. Eccꝭ. xxj. b. Qui edificat domū ſuam impēdijs alienis: quaſi qui colligit lapides ſuos in hyeme: domus dei: id eſt religio non debet ex impendijs alienis edificari: id eſt ex perſonis a deo alienis: ꝑ malam vitam: nec ex lapidibꝰ collectis in hyeme: niſi priꝰ deſiccentur. Si enī de talibus fiunt domus: fugiunt lapides de edificio vel frangunt ⁊ domus ruit: quia non fuerunt deſiccati: Ideo inſtitutū eſt i religionibꝰ ꝙ nouicij q̄ ſūt q̄ſi lapides in hyeme deciſi ſunt in loco ſegato tempore ꝓbationis ſue: donec deſiccetur in eis humor pcti. Uel aliter poſſunt vocari duo mala: que ſunt i religionibus/ per illā auctoritatē. Unde ē in poſſeſſionibus ꝙ male acq̄ſite ſunt aliquando: quia ⁊ recipiunt ab vſurarijs ⁊ raptoribꝰ. Iſta autē ſtipendia ſūt aliena. Hiere. xxij. d. Ue q̄ edificat domū ſuam i iniuſticia. Secūdū malū eſt in perſonis:

k uita. Cum enī luxuriate fue-
l m rint: in chriſto nubere volunt
n o habentes damnationē: quia
p primam fidem irritā fecerunt.
q r Simul autem ⁊ ocioſe diſcūt
s circumire domos: nōn ſolum
t ocioſe ſed ⁊ verboſe ⁊ curio-
v ſe loquētes que non oportet.

q2 non recipiunt idoneas pſonas nec bona intentione: et ideo male viuētes in religione: Tales ſunt lapides hyemales. Abchee. iij. d. Qui edificatis ſion in ſanguinibꝰ ⁊ hieruſalē i iniqtate: ⁊ religionē fundatis de iniqs ⁊ ꝯſanguineis ⁊ pctōribus l ¶ Cū enī. Glo q̄ſi ideo tales viduas deuita: quia Cū luxuriate fuerit. Glo. i. cū poſt votū ꝯtinētie/ m ¶ Luxuriate: id eſt delicate viuētes in cibis ⁊ veſtibꝰ ⁊ hmōi. Et in h ſua expenderint: tunc/ n ¶ In chriſto nubere volūt. i. volunt intrare in ꝯgregationē viduarū: vt ſic de bonis eccleſie ſuſtentent. Uel aliter cum delicate vixerint: ⁊ in delitijs ciboꝝ vitā egerint: tunc dicunt ꝙ volunt in chriſto. i. ſm chriſtū nubere. Ad lrām: volūt ꝑ matrimoniū viris copulari: ſi liceat eis pꝰ votū ꝯtinētie: Sed nō licet: vñ ſubdit: o ¶ Habētes dānationē. Glo. In ꝯiugali quippe vinculo: ſi pudicitia ꝯſeruat: damnatio non timet: ſed in viduali ꝯtinētia ⁊ virginali excellētia: virtus muneris amplioris expetit: qua expetita ⁊ electa ⁊ voto oblata: iam non ſolū capeſcere nuptias: ſed etiam ſi nō nubatur nubere velle damnabile eſt: vouentibꝰ enī viduitatē vel virginitatē: non ſolū nubere ſed etiam nubere velle damnabile eſt. Nota ordinem ꝙ poſt luxum ciborum ſequitur appetitus coitus. Hieroꝰ. Uenter mero eſtuans cito deſpumat in libidinem. Chryſ. ponit hanc litterā. Cum enī laſciuierunt/ a chriſto recedentes. ſ. a chriſto qui eſt verus ſponſus anime cui dedicauerant viduitatē ſuam. Nubere volūt/ mūdo vl viro. Ad litterā: volūt ꝯiūgi: in his i qbꝰ ē peccatū in auerſione a deo q̄m ratione cum creatura. Prouerb. ij. c. Ut eruaris a muliere aliena ⁊ ab extranea: q̄ mollit ſmones ſuos ⁊ relinqt ducem pubertatis ſue: ⁊ pacti dei ſui oblita eſt. o ¶ Habentes damnationē. Chryſ. Judiciū: de quarū iudicio dicit Ezech. xvj. e. Judicabo te iudicijs adulterarum. p ¶ Quia primam fidem irritam fecerūt/ vel ānihilauerūt. Scdm Chryſ. id eſt votum continentie per qd ſe deo copulauerūt. Oſee. ij. d. Sponſabo te mihi in fide. Glo. Hanc fidem irritā fecerunt: et ſi non nubendo: tñ nubere volendo: ſimiles vxori loth que retro aſpexit: Gen. xix. e. q ¶ Simul autē ⁊ ocioſe: quaſi non ſolum ſunt luxurias querentes ciborum: ⁊ appetentes coitum virorū: vel non ſolū reſpiciunt retro: ſ/ r ¶ Et ocioſe diſcūt circūire domos. Pſ. In circūitu impij
ambulāt. Gen. xxxiiij. a. Dina egreſſa eſt vt videret mulieres regionis ⁊ a ſichen corrupta. Eccꝭ. ix. b. Noli circūſpicere in vicis ciuitatis nec oberraueris in plateis eius. Job. xxxj. a. Si ambulaui i vanitate ⁊ i dolo feſtinauit pes meꝰ. s ¶ Nō ſolum/ aūt/ ocioſe. Ocioſitas enī nunq̄ ſola eſt: ſed eā multa mala comitant. Eccꝭ. xxxiij. d. Multam maliciam docuit ocioſitas. Ezech. xvj. f. Scdm hoc fuit iniquitas ſodome ſororis tue/ ſupbia/ ſaturitas panis ⁊ abūdantia ⁊ ocium. Ŭñ illud: Querit egiſthus q̃re ſit factus adulter? In ꝓmptu cauſa eſt: deſidioſus erat. Prouerb. xxviij. c. Qui ſectatur ocium replebit egeſtate ſpūali. ſ. t ¶ Sed ⁊ verboſe ⁊ curioſe in corde. Curioſitas autem nutrit verboſitatē. Prouerb. vij. b. Mulier garrula ⁊ vaga quietis impatiēs nec valēs in domo cōſiſtere pedibꝰ ſuis. v ¶ Loquētes que nō oportet. id eſt que oportet non loqui. ſ. turpia ⁊ inhoneſta. Col. iij. b.

¶ Deponite et vos

Deponite ⁊ vos oīa ⁊c. turpem ſermonē de ore veſtro. Eph. iiij.g. Omnis ſermo malus de ore veſtro non ꝓcedat. Et no ta ꝙ tria tangunt hic: Ocioſitas/ diſcurſus ꝑ domos/ ſiue va gacitas/ tertiū eſt verboſitas: cui adiungit curioſitas: tanꝗ̄ mater filie. Ocioſitas ipſo indulget ad peccandū: circūitio lo cum vel occaſionem ꝗ̄rit: verboſitas autem inflāmat ad pec catū. Eccj.ix.b. Elo quium eius quaſi ig nis exardeſcit. Ja co.iij.a. Ecce quan tus ignis ꝗ̄ magnā ſiluam accēdit: et lin gua ignis eſt vniuer ſitas iniquitatis ⁊c. Hec tria tangunt. ij Theſſal.iij.c. Audi uim⁹ enim inter vos ꝗ̄ſdam ambulare in quiete: nihil operātes ſed curioſe agentes. Tria dicit: Inquie titudinē quantum ad diſcurrentes. Ociū cum dicit: nihil ope rātes. Curioſitatē quantū ad verboſos ⁊ rumoroſos: qui ſem per perquirunt rumores vel audiunt. Contra hec tria ſubdit alia tria dicens: Hiis autē que eiuſmodi ſunt denūciamus et obſecramus in dño noſtro ieſu chriſto: vt cum ſilentio operā tes panem ſuū manducēt. Silētiū dicit cōtra verboſitatem: operantes contra ociū: panem ſuum mādu cantē/ contra illos qui per domos diſcurrētes comedūt panē alienū. Eccj.xxj. d. Pes fatui facilis in domū proximi. Item Eccj. xxix.d. Vita nequā hoſpitādi de domo ī domū: ⁊ vbi hoſpitabit: nō fiducialit aget. Prouerb.xxv.c. Subtrahe pedem tuū de do mo proximi tui. Prouerb.xxvij.b. Domum fratris tui ne in grediaris.

a Volo ergo iuniores nube-
b re: filiōs procreare: c mātreſſa-
d milias eē: nūllā occaſionē da
e re aduerſario f mālediciti grā
g tia. h Jām enī quedam conuer
ſe ſunt retro pōſt ſathanam.
i Si quīs fidelis habet viduas
k ſūbminiſtret illīs/ l vt nōn gra
m uetur eccleſia: vt his qūę ve
n rę viduę ſūt ſufficiat. o Qūi be
ne pręſunt preſbyteri/ p dūplici
q bonore digni hābeantur: r mā
s xime q̄ lāborāt ī vērbo t et doc
v trinā. Dicit ēni ſcṗtura: Non

a Volo ergo ⁊c. quaſi ne pręͤdicta mala contingant ſi viduas iuuenes ad votum ⁊ profeſſionem caſti tatis: quoniā ſecurius eſt hoc. Dicit ergo: Volo aūt iunio res/ vel/ minores nubere: quia melius eſt nubere ꝗ̄ vri: vt dicit. j. Corſ. vij.b. Geñ.xix.f. Quādo loth voluit aſcēdere in montem: id eſt ad excellentiā caſtitatis vidualis vel virgina lis: indultum eſt ei vt ſaluaret ſe in ſegor: qđ interꝑtatur par ua: id eſt in ſtatu coniugali q̄ minor eſt reſpectu alioꝝ. Mat. xix.b. Qui poteſt capere capiat. Sed ꝯtra hoc qđ hic dicit: Volo ⁊c. videt illud eſſe. j. Corſ. vij.b. Dico aūt non nup tis ⁊ viduis: bonū ē eis ſi ſic ꝑmanſerint ſicut ⁊ ego. Sol. Se quitur: ꝙ ſi non continent nubant. b Filios procrea re. j. ij.d. Saluabit aūt per filioꝝ generationem c Ma treſſamilias eſſe: quantū ad dñationē ⁊ gubernationē fa milię. Tob.x.d. Monentes eam regere familiam: gubernare domū: ⁊ ſeipſam irreprehenſibilem exhibere. Unde ſubdit: d Nullam occaſionem dare aduerſario: id ē īfideli: e Maledicti. i. maledicēdi qđ eſt ei in/ f Gratia: quia grata res eſt infidelib⁹ maledicere de chriſtianis. q.d. ideo vo lo tales nubere: ne ſint malis materia ⁊ occaſio ſcādali. Mat. xviij.a. Ve hoi ꝑ quem ſcandalū venit. j. Pet.ij.c. Sic ē vo lūtas dei vt bñfaciētes obmuteſcere faciatis inſipiētiū hoīm ignorantiam: Vl gratia grat: quia ſine cauſa ⁊ ſine culpa bo nis detrahunt mali. Itē ſine iuratione incōmodi: ⁊ ſine adep tione cōmodi. Eſa.lij.b. In egyptū deſcendit populus me us vt colonus eſſet ibi: et aſſur abſq̄ vlla cauſa calūniat⁹ ē eū: Et nō ſine cauſa: volo ita de iuuenib⁹ viduis. g Jam eni quędam ꝯuerſę ſunt retro. i. ab anteriorib⁹ auerſę ad ea que retro ſunt: ⁊ que reliquerūt conuertunt ſe ſicut vxor loth. Geñ.xix.c. Luc.xvij.g. Memores eſtote vxoris loth. Jđ eni verſa eſt in ſtatuam ſalis: vt eius memoria ſit nobis condi mentum ⁊ documentū: quia ſal condit ⁊ ſapientiam deſignat. Prouerb.xxj.b. Mulctato peſtilēte ſapientior erit paruul⁹. Sap.x.b. Incredibilis animę memoria ſtans figmentum ſa lis. Greg⁹. Conuerſę ſunt retro: quaſi ad poſteriora: Contra qđ dicit apl's Phil.iij.c. Poſterioꝝ oblitus in anteriora me extendo. Luc.ix.g. Nemo mittēs manū ad aratrū ⁊ reſpici ens retro aptus ē regno dei. Ipſe dico eūtes/ h Poſt ſa thanam. i. ſequētes delectationes carnis quas diabolus ſug gerit. Eccj.xviij.d. Poſt ꝯcupiſcētias tuas ñ eas. Eſa.lix.c. Auerſi ſumus ne iremus poſt tergū dñi. Soph.j.b. Auertū tur poſt tergū dñi ⁊ nō queſierūt dominū nec inueſtigauerūt eum. i Si quis ⁊c. q.d. iuuenes ne recipias in eccleſia: Sed/ ſi quis fidelis habet viduas/ iuuenes ī domo ſua forte ſorores ſuas vel filias vel de familia ſua. k Submi niſtret illis; id eſt det eis neceſſaria. q.d. bene volo ꝙ aliqs fidelis habeat iuue nes viduas in ſua ꝓ curatiōe: ſed nolo ꝙ recipiāt tales in ec cleſia: tū propt ſcan dalum qđ poſſet ori ri: tū quia eccleſia ñ ſufficeret tot viduis ꝓcurādis. Vñ ſub dit: l Ut nō grauet eccleſia. i. nō recipias tales ī eccle ſia ne nimis oneret eccleſia: ſed moderate: m Ut/ ſic/ his q̄ verę viduę ſt ſufficiat. q.d. alit nō ſufficeret ſi īdifferēter oib⁹ haberet ꝓuidere. Nota ꝙ nō vult eccleſiā grauare apl's: nec ꝺ ſe nec ꝺ alijs. j. Theſſal.ij.b. Nocte ac die opātes ne quē vr̄m grauarem⁹. ij. Cor.xij.d. Quid em̄ ē qđ min⁹ habuiſtis ꝑ ceteris eccleſijs niſi qđ egoipſe nō grauaui vos. Ecōtra mlti ꝑlati ſūt hodie q̄ bñ poſſūt dicere: quid eſt qđ magis habuiſtis pre ceteris eccleſijs: niſi qđ ego grauaui vos: Bñ poſſunt re ſpondere ſubditi ⁊ dicere. Certe dñe nihil aliud habuim⁹ a te niſi ꝙ grauaſti nos. n Qui bñ pręſunt ⁊c. Hec eſt ſcđa pars capituli: in qua dicit: qualibus eccleſia preſbyteris de beat ꝓuidere. Dicit: Qui bñ pręſūt preſbyteri. ſ. vita ⁊ doctrina: qui. ſ. bñ intrauerunt ⁊ viuūt honeſte ⁊ regunt ſicut decet catholice. Sed multi ſunt q̄ pręſunt in docēdo: ſed ſub ſunt ī operādo: cum tñ dicat de ſaul: ꝙ excedebat populū vni uerſum ab humero ⁊ ſurſum. j. Reg.ix.a. o Duplici ho nore digni habeant: ſicut ꝑmogenito dabant duplicia. Deut.xxj.c. Duplici. i. obediētia ⁊ humilitate ſpūali ⁊ ꝓuidē tia tpali. De ꝑmo dicit. Eccj.iiij.a. Preſbytero humilia ani mā tuā. De ſecūdo dr Deut.xij.c. Caue ne derelinquas leui ter oī tpe q̄ ꝟſaris in tra. Gal.vj.b. Cōmunicet aūt is q̄ cathe tizat ꝟbo ei q̄ ſe cathetizat ī oib⁹ bonis. j. Theſſal.v.c. Roga m⁹ vos vt noueritis eos q̄ laborāt int vos: ⁊ ꝑſunt vobis: ⁊ mo nent vos vt habeatis illos abūdanti⁹ in charitate: Vl duplex honor quē habēt preſbyteri eſt: qꝛ accipiūt ſuſtētationē neceſ ſitatis a ꝑplo ⁊ mercedē diſpēſatiōis a dño. j. Corſ.ix.c. Ve mihi ſi nō euāgelizauero: ſi autē volēs h ago mercedē habeo. Vel/ Duplici honore. ſ. aurea ⁊ aureola. p Digni ha beant: ſic habeant in honore ⁊ reuerentia tanꝗ̄ digni tanta mercede apud deū. Eccj.xxxij.a. Curā illoꝝ habe: et ſic ꝯſi dera: et omni cura tua explicita recūbe: vt leteris ꝓpter illos: et ornamētū gratię accipias: hoc. ſ. qđ ſubdit: Coronā ⁊ dig nitatē accipias Cōgregatiōis coronā vocat aureolam: qꝛ glo ria ſenū filij filioꝝ: vt dicit Prouerb.xvij.a. Hec duo ſignifi cata ſt Exo.xxv.c. per coronam mēſę ⁊ aureolā ſuppoſitā co ronę. Eſa.lxj.b. Vos aūt ſacerdotes dei vocabimini: miſtri dei noſtri dicet vobis. Et deinde ſubdit: Propt h ī terra ſua duplicia poſſidebūt. q Maxime/ iſti digni habeant du plici. i. cumulato honore: et abundāti. r Qui laborant/ operādo. s In verbo. i. cū verbo: q. ſ. habēt laborē opis cū verbo exhortatiōis: quātum ad ſciētes q̄ ſūt ad mores ex hortādi. t Et doctrina/ quātum ad neſciētes q̄ ſūt ad fi dem inſtruēdi ⁊ docēdi. Hiere.iij.e. Dabo vobis paſtores iu xta cor meū: ⁊ paſcēt vos ſciētia ⁊ doctrina. Multi non pa ſcunt populū ſciētia fidei neq̄ doctrina moꝝ: qꝛ nō habēt iſtū paſtū ⁊ longe ſunt a corde dñi vbi talis paſtus eſſet haurien dus: In ipſo eni ſunt oēs theſauri ſapientię ⁊ ſciētię abſcon diti: Col.ij.a. Probat aūt qđ dixerat: Primo ꝑ auctoritatē veteris teſtamēti/ dicens: v Dicit eni ſcriptura. Deut. xxv.a. Non alligabis vl infrenabis os bouis triturantis: id eſt non ſubtrahes neceſſaria predicatori: grana a paleis/ nucleū

Margin notes: Iac.3.c. Eccl.; Deut.25.a. 1.Cor.9.b.

¶ a cortice/p̄cioſa a vilibus ſeparanti. Hiere. xv. d. Si ſeparaueris precioſū a vili: q̄ſi os meū eris. j. Cor. ix. b. An ⁊ lex h̄ nō dicit: Scriptū eſt in lege moyſi: Non alligabis os boui triturāti. Nunq̄d de bobus cura eſt deo an ꝓpter nos: vtiq̧ hoc dicit: Deut. xxv. a. Nō ligabis os bouis terētis in area fruges tuas. Predicator aūt debet eſſe bos. i. fortis ⁊ patiens: laborioſ⁹ ⁊ cornut⁹: Debet eni laborare arā do. i. p̄dicādo. Predicatio eni eſt q̄ſi vomer quo ſcindit terra/duricia cordiſ terrenoꝝ: vt ibi ſeminētur ſemia virtutum. Job. j. c. Boues arabant. i. p̄dicatores p̄dicabāt: et aſine. i. populus paſcebāt/iuxta eos. In p̄dicatiōe eni ſimplices auditores reficiuntur. Prouerb. xiiij. a. Ubi nō ſunt boues p̄ſepe vacuū eſt: vbi aūt apparēt plurime ſegetes manifeſta ē fortitudo bouis. Job. xxiiij. a. Aſinū pupilloꝝ abegerunt ⁊ abſtulerūt pro pignore bouem vidue: id eſt p̄dicatorē eccleſie auferunt demones pro ſecuritate toti⁹ parochie habēde: cum tñ dicat Deut. xxiiij. c. Nō auferes loco pignoris vidue veſtimentum. Item p̄dicator debet findere vngulā ſicut bos/per diſcretionē. Col. iiij. a. In ſapiētia ambulate ad eos qui foris ſunt. Itē debet eſſe cornutus ꝑ auctoritatē regiminis. Uł duo cornua debet hr̄e: que ſunt patiētia ⁊ ſapiētia: que ex auditu ⁊ ſtudio ſacre ſcripture aſſumunt. Uñ Exo. xxxiiij. d. legit ꝙ facies moyſi cornuta fuit ex ꝯſortio ſermōis dñi: Nūc autē nō ex ꝯſortio dei: ſ ex familiaritate magnoꝝ ſibi multi aſſumūt cornua dignitatū: vt vere dicant illud Amos. vj. d. In fortitudine nr̄a aſſumpſim⁹ nobis cornua. Et nota q̄ dicit/ Nō alligabis os. Liberū eni paſtum debēt hr̄e. ſ. p̄dicatores: ſed nō debēt q̄rere delicata cibaria: ſicut nec boues querūt. Eſa. xxx. c. Cōmixtum in migma comedēt: ſicut in area vētilatū eſt: q2 vilia cibaria ⁊ groſſa debent grata habere non exquiſita. Hoc ē q̄ dicit Luc. x. ... Edētes ⁊ bibentes que apud illos ſunt. Deinde ꝓbat idē per auctoritatē noui teſtamēti/dicens: a ¶ Et dign⁹ ē opari⁹ mercede ſua. Luc. x. b. habent verba. Et Mat. x. b. Dignus ē operarius cibo ſuo. j. Cor. ix. a. Quis militat ſtipēdijs ſuis vnq̄: b ¶ Aduerſus preſbyterum. Oſtendit quō ſe debet hr̄e aduerſus p̄ſbyteros ſibi ſubditos ſi accuſantur a minorib⁹: monēs eum vt nō facilis ſit ad credēdū mala d̄ eis. Facile eni boni q̄ bene p̄ſunt ⁊ laborant in v̄bo ⁊ doctrina exhortando ⁊ corripiēdo incurrunt odia maloꝝ. Dicit ḡ. Aduerſus preſbyterū accuſationē noli recipere: quia proni ſunt laici ad accuſandū eos. Cui⁹ ratio dicit Prouer. xv. b. Non amat peſtilens eum qui ſe corripit. Amos. v. c. Odio habuerūt corripientem in porta ⁊ loquentem perfecte abominati ſunt. Alia ratio dicit Job. v. a. Paruulū occidit inuidia. c ¶ Accuſationē. Eccl. xxvj. a. A tribus timuit cor meum: et i quarto facies mea metuit: Delaturā ciuitatis: et collectionē populi: ⁊ calūniam mendacem: quartū autē ſicut poſtea dicit: mulier zelotypa. Hec quattuor timenda ſūt in aliq̄bus ciuitatibus. Primū eſt delatura. i. fraudulenta detractio: maxime de prelatis. Secūdū eſt ꝯſpiratio. Tertiū ē accuſatio falſa. Quartū eſt zelus ⁊ inuidia. De tertio iſtorū loquit hic dicēs: d ¶ Noli recipe accuſationē niſi ſub duob⁹ aut tribus teſtib⁹. Glo. Duo ſufficiūt ſi adeo ꝓbati ſunt. Hoc ideo dicit: q2 non eſt facile accuſanda perſona tam alti ordinis/cum ſit vice chriſti. Joh. viij. c. In lege vr̄a ſcriptum eſt: quia duoꝝ hoim teſtimoniū verum eſt. Deut. xvij. b. et. xix. d. Non ſtabit teſt' vnus ꝯtra aliquem quicq̄d illud pcti ⁊ facinoris fuerit: ſed in ore duoꝝ vel trium teſtium ſtabit omne verbum. e ¶ Peccantes/aūt. i. ſic ꝯuictos peccaſſe: vel peccantes notorios. f ¶ Coram omnib⁹ argue: ſic̄ coram omnib⁹ peccauit. Unde h̄ ꝙ dico: Corā omnibus: diaſyrticū eſt. Leuit. xix. d. Ne oderis fratrem tuum in corde tuo: ſed publice argue eum/ne habeas ſuper eo peccatum. Econtra ſi occultum eſt peccatum: occulte eſt corrigēdus. Sicut dicit dñs Matth. xviij. b. Si peccauerit in te frater tuus: id eſt te ſolo ſciente: ſicut hic exponit Glo. corripe ipſum inter te ⁊ ipſum ſolum: q̄ ſignificatū eſt in euangelio: quia dñs iuuenem qui offerebat mortuus in porta/ſuſcitauit: Luc. vij. b. Et puellam in domo. Matth. ix. c. g ¶ Ut ⁊ ceteri timorem habeant/preſbyteri. ſ. et ſubditi. Deut. xix. d. Auferes malū de medio tui: ⁊ audientes ceteri timorē habeant: ⁊ nequaq̄ audeant talia facere. Item Deut. xxj. d. Auferatis malum d̄ medio veſtri: vt vniuerſus iſrael audiēs pertimeſcat. Prouerb. xix. d. Peſtilēte flagellato ſtult⁹ ſapiētior erit. h ¶ Teſtor ⁊c̄. Hic oñdit ꝙ nihil debet facere ſine examīe: nec i accuſatiōib⁹ recipiendis: nec correptiōib⁹ recipiendis nec in aliq̄s. Uñ dic: Teſtor corā deo ⁊c̄. i. ſub teſtimōio dei pr̄is ⁊ dñi ieſu chriſti ⁊ ſanctoꝝ angeloꝝ tibi precipio vel annūcio. l ¶ Ut hec predicta et hec ſequentia/cuſtodias. q. d. niſi cuſtodias hec deus pater qui miſit filium pro te: et ſancti angeli qui cuſtodes ſunt tui/erunt teſtes contra te i iudicio niſi hec facias. Tres enim teſtes erūt cōtra malos in iudicio: Deus ⁊ āgelus ⁊ mundus. De duobus loquitur hic apoſtolus. Item ꝙ deus ſit teſtis habetur Hiere. xxix. f. Ego ſum iudex ⁊ teſtis dicit dñs. De ſc̄do. Eccs. v. b. Ne dicas coram angelo non ē prouidentia. i. ne facias ac ſi angelus non videret qui erit teſtis in iudicio pro te ⁊ contra te: ne forte iratus dñs ſuper ſermone tuo diſſipet cuncta opera manuū tuarum. Item Eccs. x. d. Aues celi portabūt vocem tuam: et qui habēt pennas annūciabūt ſentētiā. De tertio teſte. ſ. de mūdo habet Eſa. j. a. Audite celi ⁊ aurib⁹ ꝑcipe terra: quoniā dñs locutus ē: filios enutriui ⁊ exaltaui: ipſi autem ſpreuerūt me. Poteſt autē vnus teſtis addi. ſ. ꝯſciētia: De quo Eſa. vlt. g. Vermis eorū non morietur. De his teſtibus dicit Job. x. c. Inſtauras teſtes tuos contra me: ⁊ multiplicas iram tuam aduerſum me. Uel poteſt ſic legi ſm̄ Chryſ. Et eſt pene idē ſēſus: h ¶ Teſtor corā deo ⁊ dño ieſu ⁊ electis angelis eius ⁊c̄. q. d. teſtem inuoco deum ⁊ filium eius ⁊ ſeruos eius: ꝙ annūciaui tibi. l ¶ Ut hec cuſtodias ⁊c̄. Simile moyſes ait: Deut. xxx. d. Teſtor hodie. Uel ſm̄ litterā noſtram: Teſtes inuoco hodie celum ⁊ terram q̄ ꝓpoſuerim vobis vitam et bonū: benedictionē ⁊ maledictionē. Uel/ h ¶ Teſtor corā deo ⁊c̄. i. adiuro ſiue conteſtor te per deum. Simile Malach. ij. c. Dñs teſtificatus eſt inter te ⁊ vxorē pubertatis tue. i ¶ Coram deo: qui omnia videt. iij. Reg. xvij. a. Uiuit dominus deus iſrael in cuius conſpectu ſto. iiij. Reg. iij. b. Uiuit dñs deus exercituū in cuius conſpectu ſto. k ¶ Et electis angelis eius: ad differentiā reproborum. Uel/ Electis/in p̄lationem: vt proſint nobis. Eſa. lxij. b. Sup muros tuos hieruſalem conſtitui cuſtodes. Daniel. x. d. Nemo eſt adiutor meus in omnib⁹ his: niſi michael princeps veſter: Uł āgelos vocat ſm̄ Chryſ. ſeruos chriſti ⁊ vicarios eius. l ¶ Ut hec cuſtodias/in corde per vigilem attentionem: in ore per eruditionem: in manu ꝑ executionē. Deut. iiij. f. Cuſtodite mandata dñi noſtri que ego precipio vobis. m ¶ Sine preiudicio: id eſt diligēti examinatiōe. n ¶ Nihil faciēs in alterā partem declinādo/nimis extendēdo iuſticiam vel remittendo miſericordiā. Uel/ o ¶ In alteram partem: id eſt alienam a iuſticia. Uel/ Aliam partem: id eſt non declines in aliud q̄ examinatio inuenit. Job. xxix. c. Cauſam quā neſciebam diligentiſſime inueſtigabam. Gen. xviij. c. Deſcendam ⁊ videbo: vtrum clamorem qui venit ad me opere compleuerint an non eſt ita vt ſciam. Eccl. xxxij. d. Uerumtñ ſine iudicio nihil facias graue. Prouerb. iiij. d. Oculi tui videant recta: ⁊ palpebre tue precedant greſſus tuos. Et poſtea ſubditur: Ne declines ad dexteram neq̧ ad ſiniſtrā. Deut. xvij. a.

Al. ſi infrenabis

B

Deut. 19. d. 45. diſ. c. ſed illud. 2. q. 1. c. ſi peccauerit

(Text:) Non alligabis os boui trituranti: a Et dignus eſt operarius mercede ſua. b Aduerſus preſbyterum c d accuſationem noli recipere/niſi ſub duobus aut tri- e f bus teſtibus. Peccantes co- g ram omnibus argue: vt ⁊ ceteri timorem habeant. h Teſtor i k coram deo ⁊ chriſto ieſu ⁊ electis angelis eius / vt hec cuſto- l m n dias ſine preiudicio nihil faciens o in alteram partē decli-

¶ Uir aut mulier

Vir aut mulier qui faciunt malum in conſpectu dñi ⁊c̃. Cum
hoc fuerit tibi nunciatum / audienſqꝫ inquiſieris diligenter
et verum eſſe reperieris / ⁊ abominatio facta eſt in iſrael: edu-
ces virum ⁊c̃. Item in eodem. b. Sequeris ſententiam eoꝝ
nec declinabis ad dexteram vel ad ſiniſtram. Et in eodem. d.
loquēs de rege ait: Neqꝫ declinet ipſe i ꝑtē dexterā vl' ſiniſtrā
vt longo tempore re-
gnet ipſe ⁊ filij eius.
Deut. v. d. Cuſtodi-
te ⁊ facite ea que p̄-
cepit dñs deus vo-
bis: non declinabit-
neqꝫ ad dexterā neqꝫ
ad ſiniſtram. Joſue.
xxiij. b. Cuſtodiatis
cūcta que ſcripta ſūt
in volumie legiſ moy-
ſi: et non decline-
tis ab eis: nec ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtrā.

a nando. Manus cito nemini
b impoſueris neqꝫ cōmunica-
c ueris peccatis alienis. Teip-
d ſum caſtum cuſtodi. Noli ad
e huc aquam bibere: ſed vino
f modico vtere propter ſto-
g machum tuum ⁊ frequentes
h tuas infirmitates. Quorun-
dam hominū peccata manife-
i ſta ſunt precedentia ad iudici-
k um: quorundam autem ⁊ ſub-
l ſequūtur. Similiř aūt ⁊ facta
m bona manifeſta ſūt: ⁊ que aliř
n ſe habēt abſcondi nō poſſūt.
o

a Manus cito nemini impoſueris: id eſt non cito ordines ſed ſepe proba anteqꝫ aliquem ordines in ſacerdotem vel epiſcopum. j. Ti. iij. c. Et hi probentur primū. Chryſ. Quid eſt cito: non ex prima probatione / neqꝫ ex ſecunda / neqꝫ ex tertia. Argumentum ꝙ epiſcopi debent examinare perſonas quas inſtituerūt. Unde dicitur de beato dionyſio probitas: quia perſonas natura ordinis ampliauit. Unde ⁊ dñs multum probauit petrū anteqꝫ nauem eccleſie ei cōmitteret. Joh. vltꝭ. d. Petre amas me ⁊c̃. Non eni ei tūc cōmiſit / cum dixit ei: Eris homines capiens. Sed contra. Dicit eni Marci. vltꝭ. d. Super egros manus imponent ⁊ bene habebunt. Bonū eſt autem cito et ſemper miſereri: ergo ⁊ manus imponere. Reſpondeo. Multiplex eſt manus impoſitio / ſiue ad multa. Eſt eni manus impoſitio curationis. Marcꝭ. vltꝭ. d. Super egros ⁊c̃. Item cōfirmationis. Actꝭ. viij. c. Tunc imponebant manus ſuper illos ⁊ accipiebant ſpiritū ſanctum. Et Heb. vj. a. Impoſitiōis quoqꝫ manuū ac reſurrectionis mortuoꝝ ⁊c̃. Item ordinationis. j. Ti. iiij. d. Cū ipoſitiōe manuū preſbyteri ⁊c̃. Et hic. Et. ij. Timoth. j. b. Reſuſcites gratiam dei que data eſt tibi cū impoſitione manuum mearum. Item promotionis in prelationem. Deut. vltꝭ. c. Joſue filius nun repletus eſt ſpiritu ſapiē-tie: quia moyſes poſuit ſuper eum manus ſuas: ⁊ obedierunt ei filij iſrael. Numeri. xxvij. d. Tolle ioſue filium nun virum in quo eſt ſpiritus dei: ⁊ pone manū tuam ſuper eum. Item conſecrationis. Actꝭ. xiij. a. Tunc ieiunantes ⁊ orantes imponētesqꝫ eis manus dimiſerunt illos. ſ. paulum ⁊ barnabam. Hec quinqꝫ notantur pro vniuerſis. Ordino / confirmo / propono / conſecro / curo. Sequitur: b Neqꝫ cōmunicaueris peccatis alienis: qḋ ē quando epiſcopus idignum inſtituit ſcienter / vel ſine diligentia: vel quando eum inſtitutum defendit: vel palpando eius vitia negligit corripere vel conſentit. Eccꝭ. xiij. a. Qui communicauerit ſuperbo: induet ſuperbiam. Chryſ. Sicut petōri cōmunicas ita ⁊ peccatoꝝ. Item Chryſ. Nonne periculoſa res eſt peccatoꝝ que ille peccat et tu vindictam ſuſtinebis qui principatum tribuis: ⁊ etiam preteritoꝝ: quia ſcimus ea non lugeri. c Teipſum caſtū cuſtodi. q. d. qui alios iudicas / teipſum non negligas. Roma. ij. c. Qui alium doces: teipſum non doces. j. Corꝭ. ix. d. Caſtigo corpus meum ⁊c̃. Sed que neceſſitas fuit totiēs monere de caſtitate: Ratio ad hoc. Prima eſt in cautelā amplio-rē: qꝛ Nō minor eſt virtus ꝙ̄ q̄rere parta tueri. Ideo ḡ dicit ei: vt cuſtodiat quā iam habebat: quia theſaurus magnus eſt in vaſe fictili / caſtitas in carne mortali ⁊ fragili. Paulus ergo monet eū ad cuſtodiam huius theſauri ſuo exemplo: timēs d̄ illo. ij. Corꝭ. xij. c. Datus eſt mihi ſtimulus carnis mee ⁊c̃. Et ideo etiam beato iob qui fuit ita caſtus: vt diceret Job xxxj. a. Pepigi fedus cum oculis: vt nec cogitarem de virgine: dicitur a dño: Job. xxxviij. a. Accinge ſicut vir lumbos tuos: ⁊ ſurge ⁊ loquere omnia que precipio tibi. Alia ratio ꝓpter exemplum minoꝝ: vt non dedignentur ſi admoniti fuerint de ſobrietate ⁊ caſtitate. Unde Chryſ. Si ꝓ aqua vtenti intātū vt infirmareř ⁊ ieiunijs attendenti / iniūgit ſobriū eſſe multo magis nos non debemus grauari ſi quid tale audimus. d Noli adhuc ⁊c̃. Quia dixerat: Teipſum caſtū cuſtodi: ne hac occaſione maceret ſe nimis / ſubdit: Noli adhuc aquam bibere: ſicut prius. e Sed modico vino vtere. Glo. Sic enim nō nocet caſtitati. Eccꝭ. xxxj. d. Equa vita hoib⁹ vinum in ſobrietate: ſi bibas illud moderate / eris ſobri⁹. Et poſtea ſequiř: Exultatio aie ⁊ corpis vinū moderate potatum: ſanitas ē aie ⁊ corpiſ ſobri⁹ pot⁹. Modico. ij. Mach. vltꝭ. g Sēp vinū bibere: vl' ſēper aquā ꝯtriū ē: alternis aūt vti delectabile ē. f Propř ſtomachū tuū / et ꝑſonā: qꝛ erat epiſcop⁹: ⁊ iō vita eius ⁊ ſanitas multꝭ expediebat. Bern. Fruſtra ſibi blādiūř q̇dā de exēplo pauli hortātꝭ modico vino vtere propter ſtomachū. Attendere nolūt / primū quidem apoſtolū minime ſibi ipſi: ſed alij rem iſtiuſmodi ſuadere: ſed nec diſcipulum expoſcere ſibi: Deniqꝫ hoc non monacho intimari ſed epiſcopo: cui⁹ vita reuera ⁊ adhuc naſcenti eccleſie pernéceſſaria erat. Timothe⁹ hic erat: da mihi alterum timotheum: ⁊ ego cibo eum ⁊ ſi vis auro ⁊ poto balſamo. Et poſtea ſubdit: Qꝛ ſi ita tibi placet illa auctoritas de bibendo modico vino: qḋ ille non pretermiſit non pretermittas. g Et frequētes īfirmitates tuas. Chryſ. Quare paulus cuius veſtis mortuos ſuſcitauit / non curauit ſtomachum huius? Poterat igitur hoc: Cur igitur non fecit? Ideo vt ſi nunc videamus viros virtuoſos infirmari: non ſcandalizemur. Et infra dicit. Ideo legi medicine permittit eū ſeruire. h Quorūdā ⁊c̃. Quia dixerat: Peccātes coram omnibus argue: ne crederet quoſlibet peccantes ſic debere arguere: determinat hic de apertis ⁊ occultis peccatis. Vel aliter continua ſm Glo. Qꝛ dixerat: Sine preiudicio nihil facias: determinat vbi preiudiciū ſit neceſſarium: ⁊ vbi nō: diuidens bona ⁊ mala: manifeſta ⁊ occulta. q. d. in occultis opus eſt preexaminatione: in manifeſtis non. Et hoc eſt qḋ dicit: Quorundam hominū ⁊c̃. Glo. Vel ita ideo bibe vinū: quia etſi non mox claruerit tua bona intentio: non tñ poterit abſcondi ſicut ⁊ in malis eſt. Nam quorūdā hoim peccata in anima ſunt: q̄ bono aio fieri non poſſunt. i Precedentia ad iudicium: id eſt que ante iudicium ſine diſcuſſione ſunt manifeſta. Eſa. iij. b. Peccatum ſuum quaſi ſodoma predicauerūt nec abſconderūt. Ezech. xvj. c. Feciſti tibi proſtibulum in cunctis plateis. Item Ezech. xxj. c. Reuelaſtis preuaricationes veſtras ⁊ apparuerunt peccata veſtra. k Quorundam autem / hominū peccata. l Et ſubſequunř / iudicium in notioꝛa. ſ. quia non ſunt manifeſta donec fuerint probata ⁊ examinata: quia ſub ſpecie religiōis ſūt tecta: Et talium peccata non ſūt ſine preiudicio arguenda vel coram omnibus donec claruerint: ſed prius probanda ſunt. Geñ. xviij. c. Deſcendam ⁊ videbo vtrum clamorem qui venit ad me opere compleuerint an non eſt ita vt ſciā. Vel: Precedentia ad iudicium: id eſt de quibus iudicare poſſum⁹ anteqꝫ ſit iudicium dñi: quia ſunt manifeſta. Quorundam autem ⁊ ſubſequunř / iudicium dñi in noticia vel pena: qꝛ per iudicium dñi cognoſcentur ⁊ punientur. Math. x. c. Nihil occultum qḋ non reueletur: neqꝫ abſconditum qḋ non ſciatur. Prouerb. xxvj. d. Reuelabitur malicia eius in concilio. m Similiter autem ⁊ facta bona / quedam / manifeſta ſunt / ante iudicium etiam diſcuſſionis noſtre: vel ante iudicium dñi: et talia non eſt opus probare. n Et que aliter ſe habent: id eſt bona que non ſunt manifeſta. o Abſcōdi nō poſſunt: ſed diſcutienř diligenř a ſapiētib⁹. Prouer. xxvij. c. Quō in aquis reſplendent vultus ꝓſpicientium ſic corda hoim manifeſta ſūt prudētib⁹. Mat. vij. c. A fructib⁹ eoꝝ cognoſcetis eos. Vel: Abſcondi non poſſunt / in futuro iudicio.

G Quicūqȝ ſunt ⁊c̄. Prima ¶ Expoſitio Capi. VI.
pars hui' capituli ē de ſeruis. Scd̄a de clericis diſpu
tatorib':ibi: Si q̄s aūt alit̄ ⁊c̄. Tertia de auaris
ſiue de auaricia:ibi: Eſt aūt queſt' magn'. Quarta d̄ iu
ſticia ſpūali fidei:ibi: Certamē bonū. Quinta de diuitib':
ibi: Diuitib' ⁊c̄.

a Q Quicūqȝ ¶ Capi. VI.
b ſūnt ſub iugo ſerui/do
c minōs ſuos omni bo-
d nore dignos arbitrent̄:nē no-
men dn̄i ⁊ doctrina blaſphe-
e metur. Qui autem fideles ha
f bent dn̄os/nōn contemnant:
g quia fratres ſunt: ſēd magis
h ſeruiant/ quia fideles ſunt et
i k l dilēcti:quia beneficij partici-

A

45.diſ.c. de iudeis in fine.
45.diſ.c. generalis

Sexta de pſeuerātia ibi: O timothee ⁊c̄. Uel alit̄ particularit̄ pōt diſtingui. In hoc caplo docet eū quō ſe debet hr̄e erga diuerſas perſonas. Et p̄mo quō erga ſeruos:q̄s primo hortat̄ ad honorem dn̄oꝝ ſuoꝝ ꝓhibēs ne eos ꝯtēnāt ſ; honorēt. Scd̄o arguit eos q̄ ſeruos ad aliud inſtruūt q̄ȝ ad honorem dn̄oꝝ ſuoꝝ:ibi: Si quis aliter docet. Tertio docet q̄ de hm̄ōi queſtionib' vtrū ſerui ꝯuerſi debeāt eſſe liberi non ē curādū:ibi: Sed languēs circa queſtiōes/ Quarto q̄ ad alios debet dehortari ab auaricia. Primo q2 diuitie ſūt accidētia ⁊ trāſeūtia:ibi: Nihil intulim' ⁊c̄. Scd̄o:q2 ſūt occaſio multoꝝ maloꝝ:ibi: Nam q̄ volūt. Tertio:q2 auaricia inducit infidelitatē:ibi: Quā q̄dā appetētes. Quarto oſtēdit ea q̄ debet ſectari:ibi: Tu aūt hō dei hec fuge:ſectare vo ⁊c̄. Quinto ꝑ q̄ mal' debeat reſiſtere:ibi: Certa bonū certamē ⁊c̄. Sexto adiurat eū vt obſeruet p̄cedētia:ibi: Precipio. Septimo vt diuites i humilitatē decliner:ibi: Diuitib' ⁊c̄. Octauo vt inuitet eos ad bona opa:ibi: Bn̄ agere. Ultimo vt vanitates ỽboꝝ i doctrina caueat:ibi: O timothee. Dicit̄ẜ a ¶ Quicūqȝ: et iuſti ⁊ ſapiētes. b ¶ Sūt ſub iugo ſerui. Sub iugo.ſ.et dn̄io infideliū. c ¶ Dn̄os ſuos oi honore dignos arbitrent̄/bn̄ ſeruiēdo eis. Hoc dicit: q2 q̄dā conuerſi ad fidē ꝯtēnebāt dn̄os ſuos infideles tanq̄ȝ canes. Cōtra q̄s dicit̄.j. Pet.ij.c. Serui ſubditi eſtote oi t̄pe dn̄is: nō ſolum bonis et modeſtis:ſ; etiā diſcholis. Col.iij.d. Serui obedite ꝑ omnia dn̄is carnalib'.j. Cor.vij.d. Seru' vocat' es:nō ſit tibi curę:ſed ſi potes fieri liber magis vtere:qui eni in dn̄o vocat' ē libert' ē dn̄i. Eph.vj.a. Serui obedite dn̄is carnalib' cum timore ⁊ tremore:i ſimplicitate cordis vr̄i:ſic chriſto:n̄ ad oculum ſeruiētes. d ¶ Ne nomē dn̄i blaſphemet̄/ab infidelib' dn̄is dicētib': Quis ē iſte chriſt' q̄ ſuos nr̄os aufert nob. Eſa.lij.b. Dominatores eius inique agunt:et iugiter tota die nomen domini blaſphematur. Roma.ij.d. habet̄ idem. e ¶ Qui autem fideles habent dominos non ꝯtemnant/eos:ideo quia fratres ſunt: non enim propter hoc debent eos contemnere:quia pares ſunt in fide chriſti. Hoc dicit ꝯ quoſdā qui ꝯuertebant̄ cū dn̄is ſuis/⁊ dicebant: Nō eſt ſeru' ⁊ nō eſt liber in fide chriſti:ſed oēs ſum' pares:q2 vnus eſt pat̄ noſter q̄ in cęlis ē:vt d̄r Mat.xxiij.a. non debem' eis ampli' obedire. Cōtra q̄s dicit: f ¶ Nō ꝯtēnant/ q2 fratres ſūt.i.pares i fide. g ¶ Sed magi ſeruiant/ q̄ȝ ante. h ¶ Quia fideles ſūt/ꝑ fidē. i Et dilecti/ꝑ charitatem Quia d̄r Prouerb.viij.b. Ego diligētes me diligo. k ¶ Q2 ſ.dn̄i/ l ¶ Bn̄ficij participes ſūt/ꝑ ſacramētoꝝ ꝑceptionē ⁊ euchariſtię cōmunionē.j.Cor.x.d. Panis quē frāgim' nōne participatio corpis dn̄i ē? m ¶ Hoc/qd̄ ē de de ſeruis. n ¶ Doce/neſciētes. o ¶ Et exhortare/ſciētes. Titū.ij.d. Hęc loq̄re ⁊ exhortare. p ¶ Si quis/alit̄ docet.i.ꝯtrariū.vt.ſ.oīs hō ſit liber vel alit̄ quātū ad credēda q̄ȝ qd̄ docuim' et docem'. Gal.j.b. Si q̄s vobiſ euāgelięauerit p̄ter id qd̄ accępiſtis anathema ſit. q ¶ Et nō acq̄eſcit. Hoc facit hereticū: nolle acquieſcere:ſed ſuū errorē defēdere. Prouerb.v.c Nō audiui vocē docētiū me.j.Reg.xv.e. Quaſi peccatum hariolandi ē repugnare:⁊ q̄ſi ſcelus idolatrię nolle acquieſcere. r ¶ Sanis ſermonib':nō canceroſis que corrūpunt. ij.Timoth.ij.c. Sermo eoꝝ vt cancer ſerpit. Sed ſanis:quia vitam dant ⁊ ꝯſeruant. Ps. Eloquium tuū viuificauit me. Prouerb.xiij.c. Legat' fidelis ſanitas.i.ſmo dn̄i. s ¶ Dn̄i nr̄i ieſu chriſti:q̄ dicit: Reddite q̄ ſūt cęſaris cęſari:⁊ q̄ ſūt dei deo: Mat.xxij.c. Et ibidem.xj.d. Diſcite a me: q2 mitis ſum ⁊c̄. Et ita dn̄s docet humiliter obedire dn̄is ſuis. Uel/ Ps.118.

m pes ſunt. Hōc dōce ⁊ exhōr-
n o tare. Si qūis aliter docet: et
p q nōn acquieſcit ſānis ſermoni
r s bus dn̄i nr̄i iēſu chriſti:ēt ei q̄
t v ſm pietatē ē doctrinę ſūꝑb' ē
x nihil ſciēns:ſēd languēſ circa
y z qūęſtiones et pugnas ỽboꝝ:
a b ēx q̄b' oriunt̄ iñidię/ ꝯtēntio-
c d e nes/ blāſphemię/ſuſpitionēs
f g male/cōnflictatiōes hōim mē

r ¶ Sanis ſermonib':quātū ad ea q̄ fidei ſūt. s ¶ Dn̄i: id ē chriſti. Per me eni loquit̄ chriſt'.ij. Cor.xiij.a.ait: Experimētū eius q̄ꝛitis q̄ in me loquitur chriſtus. t ¶ Et ei que ſm pietatē eſt doctrinę/ non acq̄eſcit/ ſupple doctrina:aut ſm pietatem ē que docet māſuete viuere:que ꝓximo ſuo non aufert ius ſuū:ſed reddit:et hoc pertinet ad bonos mores. Doctrina eni chriſti ⁊ ſuoꝝ ē in duob':in fide et moribus. Titū.j.a. Scd̄m fidē electoꝝ dei ⁊ agnitionē veritatis:que ſm pietatē eſt ⁊c̄. Qui inquā talis ē. v ¶ Superb' eſt/⁊ fumigat'. Scd̄m Chryſ. Quia ſuꝑbia ē fumus. Talem eni nō ducit ratio/ſ; ſuꝑbia:et id̄ errorē ſuū defendit:nec patit̄ ſe vinci. Et id̄ quia ſuꝑb' ē. x ¶ Nihil ſciēs/ veritat̄. Quia ſicut dicit Greg'. Timor mentis obſtaculum eſt veritatis. Prouerb.x.a. Ubi humilitas: ibi ſapientia. Ergo a ꝯtrarijs: vbi ſuꝑbia/ibi inſipiētia. Prouerb.xxj.d. Suꝑbus et arrogans vocat̄ indoct':qui in ira opat̄ ſuꝑbiā. Job.xviij.a. Nōne lux ipſi extinguet̄:nec ſplendebit flāma ignis ei'? y Sȝ lāguēs/ex defectu ſciētię:q2 nihil ſciēſ ē:ex defectu gr̄e: q2 ſuꝑbus:et ita totus languet:tam in intellectu q̄ȝ in affectu. Hęc duo languorē inducūt. Prouerb.xix.a. Ubi nō eſt ſciētia animę nō ē bonū: Et ita languor ē ibi. Itē Eccl.iij.d. Synagogę ſuꝑboꝝ nō erit ſanitas. Et nota q̄ languor ē morbus inueterat' ⁊ difficile curabilis: Sicut ē de hereticiſ obſtinatis. Un̄ Eccl.x.b. Languor ꝓlixior grauat medicū.i.p̄dicatorē catholicū. Uel/ Languēs: quia inexpeditus ad ſoluēdum. z ¶ Circa queſtiones/rerum/ et pugnas verboꝝ. Et ſignāt̄ dicit:circa. Tales eni nō poſſunt intrare i veritat̄ cognitionē:ſ; extra circūferunt̄.ij.Timoth.iij.b. Semꝑ diſcentes ⁊ nunq̄ȝ ad ſciētiā veritatiſ ꝑuenientes. a ¶ Ex q̄bus oriūtur ⁊c̄. Ecce quot ⁊ quāta mala oriunt̄ ex curioſis diſputationibus que fiunt in theologia maxime. Primū eſt qd̄ eſt hic: b ¶ Inuidię:q2 in diſputādo hoīes qui volūt ſe oſtētare inuidet alijs qui ſupant̄. Job.v.a. Paruulum occidit inuidia. c ¶ Contētiones. Poſt iuidiam cordis ſequit̄ ꝯtētio adiuicem i verbis ⁊ ꝯtumelię. Ad lr̄am. Prouerb.xj.a. Ubi ſuperbia/ibi ꝯtumelia.ij.Timoth.ij.c. Noli verbis ꝯtēdere: ad nihilū eni valēt niſi ad ſubuerſionē audientiū. d ¶ Blaſphemię/in deū:quia aſſerūt de deo qd̄ nō ē in eo:vel auferūt qd̄ in eo eſt curioſi in explorando: que attingere non poſſunt: et pręſumptuoſi in affirmando qd̄ neſciunt.ij. Pet.ij.c. In his que ignorant blaſphemātes. Ps. Poſuerunt in cęlū os ſuum:⁊ lingua eorum tranſiuit i terra:quia terrena de deo inconuenienter dicunt. Eſa.xl.c. Cui ſimilem feciſtis deum aut quā imaginem ponētis ei. e ¶ Suſpitiones malę: quia quędam in deo inconuenienter opinantur:⁊ plura q̄ȝ audeant dicere. Eccl.iij.d. Multos ſupplantauit ſuſpitio eorum. Uel/ Suſpitiones malę:quia dicitur de huiuſmodi clamoſis diſputatoribus:iſte non venatur niſi inanem gloriam: Unde tales dant offendiculum audientibus: Et ideo rei ſunt. Exo.xxj.d. Si quis aperuerit ciſternā ⁊ foderit ⁊ non operuerit eā cecideritq̄ȝ bos aut aſinus in eam: dn̄s ciſternę reddet precium iumentorum. f ¶ Conflictationes:quia ⁊ voces ⁊ geſtus tales habent acſi deberent aggredi conflictum ſiue bellum inter ſe vnus contra alium. Gen.xiij.b. Facta eſt rixa inter paſtores gregū abraā ⁊ paſtores loth. Sȝ ecōtra. Eſa.viij.b. Aque ſiloę fluunt cum ſilentio. g ¶ hoim mente corruptoꝝ: ⁊ q̄ a veritate Ps.72.

B

G

te coꝛruptoꝛū: ⁊ qui a veritate
a priuati ſunt/ exiſtimantiū que
b ſtum eſſe pietatem. Eſt autem
c queſtus magnus pietas cum
d ſufficientia. Nihil enī intuli-
e mus in hunc mundum: haud
f dubium / quia nec auferre qd
g poſſumus. Habentes autem
alimenta ⁊ quibus tegamur:
h i his contēti ſimus. Nam qui
k volunt diuites fieri: incidūnt
l m in temptationē ⁊ in laqueum
n o diaboli: ⁊ deſideria mlta et in
p q utilia ⁊ nociua que mergunt
r s homines i interitū ⁊ pditionē.

ꝑ ptoꝛum: ⁊ qui a veritate priuati ſūt. Ecce vnde oriū-
tur lites in diſputatoꝛib⁹: vel erroꝛum defenſiones in hereticiſ
.ſ. ex coꝛruptione mentis quantum ad affectum ⁊ priuatione
luminis quantum ad intellectū. Coꝛrumpit enī amoꝛ queſt⁹
Ps. 13. a. vel muneris vel fauoꝛis vel laudis ⁊ excecat eos. Ps. Coꝛ-
rupti ſunt ⁊ abominabiles facti ſunt in
Ps. 57. ſtudijs ſuis. Ps. Supercecidit ignis cu-
piditatis .ſ. et non viderunt ſolem ⁊ veri-
tatis lumen. Job. xxxix. c. Priuauit eam
deus ſapiētia: nec dedit illi intelligentiā.
a Exiſtimantiū queſtū eſſe pieta
tem: id eſt facientiū: ac ſi pꝛedicatio ⁊ do
ctrina que eſt opus pietatis ſpiritualis eſ
ſet queſtus: id eſt pro queſtu tempali faci-
enda: quia ipſi pro lucro pꝛdicant vel do-
cent. Sap. xv. c. Eſtimauerunt luſum eē
vitam noſtram: ⁊ conuerſationē vite com
poſitam ad lucrum ⁊ opoꝛtere vndecūqꝫ
etiam ex malo acquirere: Inde enī miran
tes perſonas queſtus cauſa. b Eſt au
tem pietas: id ē nō eſt talis queſtus ſi
cut credūt: ſed/ eſt queſtus magnus:
id eſt valde fructuoſus: quia fructus vite
eterne meretur. ſ. iiij. c. Et pietas valet
ad omnia pꝛomiſſionē habens vite que
nunc eſt ⁊ future. c Pietas cum ſuf
ficientia: quando .ſ. homo non deſiderat plus habere qꝫ ne-
ceſſe eſt. Phil. iiij. c. Ego didici in quibus ſum ſufficiens eſſe.
ij. Coꝛ. iij. b. Sufficiētia noſtra ex deo eſt. Eccj. xxix. d. Mi-
nimū pro magno ſufficiat tibi: et impꝛoperiū peregrinationis
non audies: id eſt in iudicio non impꝛoperabitur tibi: ꝙ tu
nō feceris fideliter peregrinationem pꝛeſentis vite / Et eſt
magnus queſt⁹: id eſt queſtio magna/ qd patet p difficul-
tatem ſoluendi: quia vix eſt aliquis qui eam ſoluat in affirma-
tiuam partem. In iudicio enī dn̄s queret de operib⁹ pietatis
et miſericoꝛdie: Et beatus erit qui poterit ei bn̄ rn̄dere ſuper
Ps. 111. hoc. Ps. Jocundus homo qui miſeret ⁊ cōmodat: diſponit
ſermones ſuos in iudicio. Qꝛ autem homo modico debet eē
contentus ⁊ ſufficiens his in quibus eſt/ oſtendit. d Nihil
enī intulimus in hūc mūdū/ naſcēdo. Job. j. d. Nudus
egreſſus ſū ex vtero matris mee ⁊ nudus reuertar illuc. Eccs
v. c. Sicut egreſſus ē nudus ex vtero matris ſue: ſic reuertet:
et nihil auferet ſecum de laboꝛe ſuo: miſerabilis pꝛoꝛſus infir-
mitas: quomodo venit ſic reuertet: Gen̄. ij. a. Erat aūt vterqꝫ
nudus ⁊ non erubeſcebāt. e Haud: id eſt nō dubium eſt:
f Quia nec auferre quid poſſum⁹/ de mūdo .ſ. in moꝛ
te. Job. xxvij. d. Diues cū doꝛmierit nihil ſecū afferet: aperiet
Ps. 75. oculos ſuos ⁊ nihil iueniet. Ps. Doꝛmierūt ſomnū ſuū ⁊c. Et
nota ꝙ hec ē pꝛima ratio qua dehoꝛtatur ab amoꝛe tempaliū:
quia .ſ. omnia tempalia ſunt accidentia ⁊ tranſitoꝛia. d Ni
hil enī intulim⁹ ⁊c. Ergo nō ſūt nobis naturalia hec acci-
dentia. Unde Math. vj. d. Primū querite regnū dei ⁊ iuſti
ciam eius ⁊ omnia adijcientur vobis: quaſi adiacentia nō qſi
pꝛincipalia. Item ſi nihil auferre poſſumus: ergo ſunt tranſitoꝛia.
Sic ergo habent vere actionem accidentis: quia abſunt ⁊ aſ-
ſunt. Et qd ſint tranſitoꝛia dicitur Sap. v. b. Quid nobis pꝛo-
fuit ſuperbia/ aut diuitiarū iactantia quid cōtulit nobis: Trāſ-
ierunt omnia illa tanqꝫ vmbꝛa ⁊ tanqꝫ nuncius pꝛecurrēs: et
tanqꝫ nauis que pertranſit fluctuantē aquā ⁊c. Aut auis que
tranſuolat ⁊c. Aut tanqꝫ ſagitta emiſſa in locum deſtinatū ⁊c.
Quaſi lanugo que a vento tollit: et tanqꝫ ſpuma gracilis q̄ a
pꝛocella diſpergitur: ⁊ tanqꝫ fumus qui a vento diffuſus eſt:
et tanqꝫ memoꝛia hoſpitis vnius diei pꝛetereūtis. Hoſpiti fit
feſtum vna nocte: ſicut ſi eſſet dn̄s domus: ſed hoc eſt pꝛo pecu
nia ſua: in mane autem nihil fiet pro eo: nec aliqua mentio eſt
poſtea de ipſo: ſed nouo ſupuenienti fit feſtum: Sic facit mū-
dus quibuſdam applaudens pꝛopt diuitias ⁊ honoꝛes: ⁊ emū
Verſus git ab eo omnia tempoꝛalia que habent ad modum hoſpitis:
ideo teneamus conſiliū illud: Quas dederis ſolus ſemp ha-
bebis opes. g Habentes autem. Glo. Quaſi etſi nihil
intulimus vel ablaturi ſumus/ nō tn̄ oīno abijciēda ſūt tēpalia:
ſed/ habentes alimēta ⁊ qbus tegamur: Non dicit oꝛ
nemur. h His cōtenti ſim⁹. Heb. xiij. a. Sint moꝛes
ſine auaricia contēti pꝛeſentib⁹. Eccj. xxxix. c. Initiū vite hoīs
aqua ⁊ panis: et veſtitū vt dom⁹ ptegens turpitudinē. Item
Eccj. xxxix. c. Initiū neceſſarie rei vite
hoīm: aqua/ ignis ⁊ ferrū ſal lac ⁊ panis
ſimilagineus ⁊ mel ⁊ botrus vue ⁊ oleū ⁊
veſtimentū. i Nam q volūt diui-
tes fieri. Non ſolū dico qui ſunt ſed q
volunt eſſe. Pꝛohibet enī non poſſeſſio/
ſed affectus. Ps. Diuitie ſi affluant ⁊c. † Ps. 61.
Eccs. v. b. Qui amat diuitias/ fruct⁹ nō 10. q. 2. c. epi-
capiet ex eis. Eccj. x. b. Nihil ē iniquius ſcopus
qꝫ amare pecuniā: hic enī ⁊ aīam ſuā ve-
nalē habet: qm̄ i vita ſua pꝛoiecit intima 13. q. 1. c. eccl'iās
ſua. Eccj. xxxj. a. Qui aurū diligit nō iu-
ſtificabit: ⁊ q inſequit ɔſumptionē reple-
bitur ex ea/ n̄ iuſtificabit. Multi dati ſūt
in auri caſus ⁊ facta eſt in ſpecie ipſi⁹ per-
ditio illoꝝ. Et h eſt qd ſubdit: k Inci
dunt .i. intus cadunt p ɔſenſum. l In
temptationē .i. in id de quo diabolus
tēptat p diuitias. Math. iiij. b. Hec oīa
dabo tibi ſi pcidens in terrā adoꝛaueris
me. Math. vj. b. Et ne nos inducas i tē
ptationē. Et icidūt i piculū: m Et in laqueū diaboli
Eccj. xj. b. Si fueris diues nō eris imunis a pctō: Sꝫ int mu
nera iſta que foꝛtune putat/ inſidie ſunt: inquantū incidit per
conſenſum voluntatis interioꝛis a mūdo ꝯ deum laqueus ſūt
p actum male acqrendo/ vel temptatio ſūt cum alliciūt. Pri-
mo aūt laqueus ſūt cum retinēt ⁊ inficiūt. Sap. xiiij. b. Crea-
ture dei in odiū facte ſunt: ⁊ in temptationē aīe hoīm ⁊ i muſ-
cipulā pedib⁹ inſipientium. Si ergo laqueus diaboli: diuitie
ſūt hui⁹ ſeculi: heu qꝫ paucos inuenim⁹ q ab h laqueo liberari
exultant qꝫ multos qui dolent ꝙ parū ſibi vident irretiti: ac
quantū ipſi poſſunt ſe inuoluere ⁊ intricare laboꝛāt. Nota ꝙ
diuitie ſunt laqueus male acqrendo per fenus ⁊ rapinam/ fur
tum: fraudē et hmōi. Seruādo autem ſunt laqueus imiſericoꝛ
die ⁊ impietatis timoꝛis mūdani: ſuperbie ⁊ puerſe ɔfidētie:
et hmōi que ex diuitijs oꝛiunt. Itē in amittēdo ſunt laqueus
deſperatiōis inuidie ire ⁊ odij ⁊ hmōi. Pꝛouerb. xxj. a. Qui
ɔgregat theſauros lingua mēdacij vanus ⁊ excoꝛs eſt: ⁊ impi
guetur ad laqueos moꝛtis. Chꝛyſ. Aufer amoꝛē pecuniarū ⁊
ceſſabit pꝛeliū / ceſſabit lis/ ceſſabit inimicitia: diuitie date ſūt
in auxiliū pauperū/ in purgationē pctōꝝ/ i acceptationē dei.
Nos autē vtimur his aduerſus miſeros paupes: ⁊ aduerſus
animā noſtrā ⁊ aduerſus deum: n Et/ incidūt in/ deſide-
ria multa: que nutriunt diuitie ſicut ligna ignem. Pꝛouerb.
xxvj. c. Cū defecerint ligna extinguet ignis. Eccj. xxviij. b.
Scdm ligna ſilue: ſic ignis exardeſcit. o Et inutilia
quia nō pꝛoſunt. p Et nociua/ qui bonū gratie ⁊ nature
ignis exardeſcit. Un̄. Eccj. xvj. c. Qui minoꝛat coꝛde cogitat
iania: ⁊ vir ipꝛudēs ⁊ errās cogitat ſtulta .i. qꝛ iſti mimis vult
coꝛ ſuū impleri ⁊ qui coꝛ ſuū pro mimo habet .ſ. auarus q in-
ſterquiliniū pꝛoijcit illud: Pꝛoijcit enī in terrā intima ſua: ta-
lis cogitat inania. Quō autē nocent oſtēdit. q Que mer
gunt hoīes/ vel pfundūt ſm Chꝛyſ. r In interitum
Glo. coꝛpoꝝ ⁊ perditionē aīarū. Ad lrām aliqn̄ mercatoꝛes
lucris inhiantes maria trāſfretantes tandem ſubmerguntur.
In interitū/ culpe. s Et pditionē/ gehenne. Ecce quo-
modo deſideria nocent. Pꝛouerb. xxj. d. Deſideria occidūt
pigrū: noluerūt enī quicqꝫ manus eius operari: tota die ɔcu-
piſcit ⁊ deſiderat: qui autem iuſt⁹ eſt tribuet ⁊ nō ceſſabit. ij.
Theſſa. j. c. Qui non obediūt euāgelio dn̄i noſtri ieſu chꝛiſti
ſed ſuppl'e pecunie cui obediunt omnia: vt dicitur Eccs. x. d.
p enas dabunt in interitum eternas a facie dn̄i. Et nota ꝙ
dicit: Mergūt hoīes. Sunt enī pondus/ ⁊ hoīes .i. etiam
rationabiles ſurſum tendētes depmūt. Unde Hiero⁹ in epi-
ſtola qdam dicit: ꝙ cum quidam phs i periculo maris exiſtēs

 ſollicitus eſſet

ꝯ ſollicitus eſſet de pecunia ſua/proiecit eā in mare/dicēs: Abi
te in pfūdū mare male cupiditates ſubmergā vos ne ſubmer/
gar a vob. Et ſbiūgit Hiero⁹ ƌ ſuo Philoſopho. Inanis glo
rię popularis dure vile mancipium totam ſarcinam ſimul ab/
iecit: et tu chriſtiane portas te in culmine virtutum conſtitutū
ſi auferas partem de toto glorię popula/
ris aure. Matth.xiiij.d. Videns petrus
49.diſ.c.ſ.X. vnpetiginem ventum validum timuit: et cum cepiſſet
47.diſ.c.bonorum mergi clamauit dicens: Dñe ſaluum me
fac. Petrus: id eſt agnoſcēs: clamat p cō
De pe.diſ.2.c. quia radix feſſionem ⁊ orationes. Et nota ꝙ quando
aliquis ſubmergit: quicqđ tenet ſecū ſub/
C mergit. Ita enim fortiter tenet ꝙ nullus
poteſt auferre. Ex h ergo ꝙ diuites auari
2.Timo.2.b. qui ita tenent diuitias ſuas: nec volūt eas
diſtribuere paupib⁹: manifeſtū eſt ꝙ ipſi
ſuis diuitijs ſubmergunt: quia aliter non
ita fortiter tenerent eas. Ideo dicit petr⁹
ſimoni. Act.viij.d. Pecunia tua tecum
ſit in perditionē. a Radix eni oim malorum ē cupi/
ditas: vel auaricia ſm Chryſ. Glo. etiam dicit ꝙ in grę/
co habet philargyria: quę ꝓprie eſt pecunię amor. Sed ꝯtra:
Eccl.x.b. Initium omnis peccati ſupbia. Sol. Si ſtricte ſu/
mitur cupiditas ⁊ ſuperbia: ſimilit tūc dicendum ꝙ radix om
niū pctōꝝ eſt cupiditas ⁊ ſimilit ſuperbia: qꝛ nullū gen⁹ ē pec
cati ꝙ aliqñ nō ꝓueniat ex ſupbia: Nullū qđ aliqñ non ꝓueni
et ex cupiditate: ſicut ſol. Interliñ. Glo. Vñ etiā ſubditur in
Glo. Et eſt vtiqꝫ aliqs homo qui ex cupiditate fit ſuperbus:
et aliquis homo qui ex ſupbia fit cupidus. Eſt eni homo qui
nō eſſet amator pecunię/niſi pro hoc putaret ſe excellētiorē eē:
et eſt q non amaret ſe excellere niſi putaret maiores diuitias
habere ſe. Vel poſſunt cupiditas ⁊ ſupbia large ſumi: ideo ꝙ
cupiditas dicit imoderata voluntas plus habendi: vel pecu/
niam vel ſcientiā ⁊ honorē. Et ſuperbia ſimilit large dicit con
temptus ſiue inobediētia ſuperioris: et ſic ſupbia eſt in oī pec/
cato: ſm ꝙ dicit Amb. Pctm eſt ꝑuaricatio legis diuinę ⁊ cę
leſtiū inobediētia mādatoꝝ. Et ſm h cupiditas et ſupbia idē
ſunt: ſed differūt ratiōe; quia ſupbia dicit auerſionē a deo ⁊ cu
piditas ꝯuerſionē ad creaturā. Et hęc duo ſūt in omni pctō.
Vnū quaſi ex parte formę: alterū quaſi ex parte materię. Et
hoc ē qđ dicit Glo. ſup Eccl.x.b. Caueam⁹ cupiditatē ⁊ ſup/
biam: non duo mala ſed vnū a quo oīs malicia trahet initiū.
Illud etiā exponit Aug⁹ de pctō luciferi ſuper Eccleſiaſticū.
Et hic etiam dicit idem Aug⁹ in Glo. Radix oim malorum:
generalis radix cupiditas plus habēdi ꝙ oportet: Hic ē dia
bolus cecidit ⁊ primi hoīes: Scđm h ergo poteſt dici ꝙ ini/
tium omnis peccati eſt ſuperbia: et ſimiliter cupiditas per oc/
caſionem: id eſt peccatum diaboli: qđ fecit cupiditas ⁊ ſuper/
bia. Vnde Tob.iiij.c. Superbiam nunqꝫ in tuo ſenſu aut in
tuo verbo dñari permittas: in ipſa eni initium ſumpſit omnis
perditio. Scđm Chryſ autem et ſm ꝙ videtur per antecedē
tia ⁊ conſequētia loquitur apoſtolus hic ƌ cupiditate ſpecia/
liter quę ē auaricia.ſ. inordinatus amor pecunię. Dicit ergo:
Radix eni oim maloꝝ ē cupiditas: id ē auaricia: nullū
eñ gen⁹ peccati ē ꝙ aliqñ nō ꝓueniat ex auaricia. Et ſic dicit
radix: id eſt origo: vel radix: quia per auariciā radicatur pec/
catum in homine ⁊ colligat: quia auaricia glutinū eſt diaboli:
quia per ipſum anima radicat in peccato. Vel radix: quia ſi/
cut radix ramis miniſtrat humorem vt creſcant: ſic auaricia lu
xurię/gulę/⁊ ſuperbię exhibet facultatem: quia non habet vn/
de ſuum paupertas paſcat amorem. Seneca. Pandemus ait
diuitias eſſe cauſam malorum: non quia ipſe faciunt aliquid:
ſed quia facturos irritant. Alia eſt cauſa efficiens quę protin⁹
nocet alia pręcedente: hanc pręcedentem cauſam diuitię ha/
bent inflant animas/ſuperbiam pariunt/ inuidiam ꝯtrahunt.
b Quam quidam. Tertia ratio quare vitanda ſit auari/
cia: qꝛ iducit īfidelitatē. Quā/cupiditatē. c Quidā ap/
petētes.i. ſibi i cupiditate ſua cōplacētes. Glo. Qui pecu/
niā appetit capere/cape appetit illud q habito ſeqt cupe. Vel/
b Quā.i. cui⁹ rei materiā.ſ. ipas diuitias/ qdā appetētes.

a b c Rādix eni omniū malorum ē
d cupiditas: quam quidam ap/
e f petentes errāuerunt a fide et
g h inſéruerunt ſe doloribus mul
i k tis. Tu autē o homo dei hęc
l m fuge. Sēctare vero iuſticiam
n o pietatem/ fidēm/ chāritatem/
p q pātientiam/mānſuetudinem.
r s t Cērta bonum certāmē fidēi:

Eccl.xiiij.b. Inſatiabilis oculus cupiditati in parte iniqui
tatis. Eccs.v.b. Auarus non implebitur pecunia. d Erra
uerunt a fide: quia auaricia excęcat ſpiritualit. Vnde dati
ſunt ſarę mille argentei in velamē oculoꝝ: Geñ.xx.d. Chryſ.
Auaricia non permittit viam miſericordię trahens oculos ad
ſeipſam: quemadmodū aliquis viam rec/
tam vadens: non videns aūt pręterit mul
totiens locum ad quē pergit. ſ.j.d. Ha
bēs fidem ⁊ conſcientiā bonam: quā qui
dam repellentes circa fidem naufragaue
runt. Item.ſ.j.b. A quibus aberrantes
cōuerſi ſunt in vaniloquiū. e Et iſerue
runt doloribus multis: quia non ſo
lum excęcat ſed cruciat. Iob.xx.c. Cum
ſaturat⁹ fuerit artabit: ⁊ ęſtuabit ⁊ omnis
dolor irruet in eū. Vñ dic: Inſeruerūt
ſe dolorib⁹ multis: ſicut pirus inſerit
ſpinę: dolorem inferentes: laborem in ac/
quirendo/timorem poſſidendo/ dolorem
amittendo. Glo. dicit hic: Auari tanto plures ſollicitudi/
num cruciatus habent: quanto amplius deſiderant: vel quę
habita tranſeunti: vel quę habere non poſſunt. f Mul
tis/animi.ſ. et corporis: mūdi purgatoriū vel inferni.ij. Reg.
xxij.a. Funes inferni circūdederūt me pręoccupauerūt me la
quei mortis. g Tu autem o homo dei/hęc fuge: id ē
quia es homo: id eſt rationalis es dei: vel quia etſi homo: qꝛ
fragilis: tñ dei es: es eni dei: non ſolum conditione ſicut om/
nes: ſ familiaritate. Magna eni dignitas ē ſi hō dei exigit
ne quęras ſupflua ⁊ a deo abigētia. Homo dei erat helias: ƌ
quo dicitur.iiij. Reg.j.b. Homo dei rex pręcepit vt deſcen/
das. Et poſt ſequitur: Si homo dei ſum: deſcendat ignis ƌ cę
lo ⁊ deuoret te ⁊c. Similiter ſi quis eſſet vere homo dei ver/
bum eſſet eius ignis. Ps. Ignitū eloquiū tuū vehement.iiij Ps.118
Reg.iiij.b. Animaduerto ꝙ vir dei ſāctus eſt iſte. h Hęc
prędicta.ſ. auariciā ⁊ ea quę ſequunt ex ea: vel hęc tempora/
lia vana ⁊ caduca. i Fuge/exēplo chriſti qui fugit in mon
tem quando eum in regem rapere vellent: Ioh.vj.b. Eccl.
xxj.a. Quaſi a facie colubri fuge peccatū. Et etiā materiā pec
cati. Cant.viij.d. Fuge dilecte mi: ⁊ aſſimilare capręę hin/
nuloqꝫ ceruorum ſuper montes bethel. Ps. Ecce elongaui Ps.54
fugiens. Glo. Fuge h. Nihil eni tam aſperum tanqꝫ pernitio
ſum: ſi vir eccleſiaſticus/maxime q ſublimē tenet locum/diui/
tijs huius ſęculi ſtudeat: quia non ſolum ſibi ipſi: ſed ⁊ cęteris
omnib⁹ obeſt quib⁹ contrariam dat formam. k Sectare
vero: qſi venator in te ⁊ in alijs. Phil.iij.c. Sequit: ſi quo
modo comprehendam. Hiere.xvj.d. Mittam eis multos ve
natores. l Iuſticiam: cōtra iniurias ⁊ fraudes. m Pie
tatem: contra imiſericordiā ⁊ duritiam. n Fidem/con/
tra perfidos. o Charitatē/contra odioſos. p Patien
tiam/contra amaros. q Manſuetudinē/ contra imites
et crudeles vſurarios. Hęc ſunt in Matth.v.a. De iuſticia
eni dicitur: Beati qui eſuriunt ⁊ ſitiunt iuſticiā. Item de pie/
tate dicitur: Beati miſericordes. Item de fide: Beati mūdo
corde. Item de charitate: Beati pacifici. Item de manſuetu
dine: Beati mites: quoniam ipſi poſſidebūt terram. Item ƌ
patientia: Beati qui perſecutionē patiuntur ⁊c. Item qꝛ hęc
auaris nimis odioſa ſunt etſi ſemper pręſto ſunt. r Certa
⁊c. Supra monuit eum vt bona quę dicta ſunt haberet in ſe:
Hic monet eum vt malis reſiſtat pro fide ⁊ pro aliorum ſalu
te. Dicit ergo: Certa/contra ocioſos. s Bonū certamē.
tibi vtile ⁊ alijs: contra curioſos qui certant inaniter. t Fi/
dei.i. pro fide tuenda contra perfidos. Vel/ Certa/ contra
malos chriſtianos ocioſos ⁊ incertos. s Bonum cer/
tamen/contra hereticos pernitioſos. t Fidei/contra infi
deles paganos. Iob.vij.a. Militia eſt vita hoīs ſuper terrā
ſ.j.d. Milites in illis militiam bonam.j. Cor.ix.d. Ego igi
tur ſic curro: non quaſi in incertum: ſic pugno: non quaſi aerē
verberans. Heb.xij.a. Deponentes omne pondus ⁊ circū/
ſtans nos peccatū per patientiam curramus ad propoſitum
nobis certamen: aſpicientes in auctorem fidei. Vnde beatus

ꝯ Greg⁹. Cum ad fidei

¶ Greg⁹. Cũ ad fidei cognitionem venim⁹ contra malignos ſpi- ritus luctam ſumim⁹. Maligni aũt ſpirit⁹ nihil in hoc mũdo poſſident. Nudi ergo cũ nudis luctare debem⁹: qz ſi veſtitus quiſqȝ cũ nudo aggredit: citius ad terram deijcit: qz habet vnde teneat. Ut aũt alacrior ſit in pugna/ſubdit de corona: a ¶ Apprehende .i. quaſi violenter cape per pugnam .ſ. b ¶ Uitam eternam. Matth. xi. b. Regnũ celorũ vim patit et violenti rapiunt il lud. Glo. Apprehẽde: id ẽ nõ grãs aliud niſi vitam eternam: qđ debes/quia in eam vocat⁹. Et h̃ eſt qđ ſubditur: c ¶ In qua: id eſt ad quam habendã. d ¶ Uocat⁹ es/interi⁹ ꝑ grãm ⁊ exteri⁹ ꝑ doctrinã. ij. Theſſal. ij. d. In qua vocauit vos per euãgeliũ noſtrũ in acqſitionem glorie dñi nři ieſu chriſti. j. Pet. v. c. De⁹ omnis gratie q̃ vo cauit nos in eternã gloriã ſuam in chriſto ieſu: modicũ paſſos ipſe perficiet/ꝯfirmabit/ſolidabitqȝ. Et etiã iõ debes certare: quia/ e ¶ Et es/iam/confeſſus bonã ꝯfeſſionẽ. Hoc di cit qz ẽ ⁊ mala cõfeſſio vt hypocrite. Luc. xviij. b. Grãs ago tibi de⁹ qz non ſũ ſicut ceteri hoim ⁊c̃. Item inſufficiẽs eſt vt pigri doctoris. Titũ. j. d. Confitent ſe noſſe deum: factis ⁊c̃. Item tpalis ⁊ momẽtanea nec in gratia. Pš. Cõfitebor tibi (Ps. 48.) cũ bene feceris ei. f ¶ Coram multis teſtib⁹/in ordinatio- ne: vbi .ſ. ꝯſecratus eſt in pſbyterũ vel epm: vel in p̃dicatione. ij. Timoth. ij. a. Que audiſti a me ꝑ multos teſtes h̃ cõmẽda fidelib⁹ hoib⁹: qz idonei erunt alios docere. Uel alit. e ¶ Et es confeſſus/in tribulatione poſitus ſub perſecutoribus. Tũc eni eſt tps ꝯfeſſionis: ſicut tũc oſtendit granum ſinapis virtutẽ ſuam quãdo conterit: ſic iuſt⁹ fidem exponit cum pre- mit. Tales quondã ſoli dicebant ꝯfeſſores per antanomaſiã Roma. x. b. Corde credit ad iuſticiã ore aũt ꝯfeſſio fit ad ſalu tem. Luc. ix. c. Marc. viij. d. Qui me erubuerit ⁊ ſermones meos: id eſt vitam meã ⁊ doctrinam .i. me ⁊ ſermones meos: hũc fili⁹ hois erubeſcet cũ venerit i maieſtate ſua ⁊ patr[i]s et ſã ctorũ ãgelorũ. f ¶ Coram multis teſtib⁹: deo ⁊ ãgelis ⁊ ho minib⁹. j. Cor. iiij. b. Spectaculũ facti ſumus mũdo ⁊ ãgel[is] ⁊ hoib⁹. g ¶ Precipio tibi .i. preceptum dei annuncio tibi. h ¶ Coram deo/q̃ preſens eſt ⁊ teſtis ẽ hui⁹. i ¶ Deo/pa tre. k ¶ Qui viuificat oĩa: nihil viuit niſi per eũ. Chryſ. q. d. ne formides mortẽ: dei eni es ſeruus: q̃ oĩa poteſt viuifi- care. Hinc ſumptũ ẽ qđ dicit in ſymbolo. In ſpiritũſctm̃ dñm et viuificantẽ. Eſa. lvij. c. In excelſo habitans ⁊ cũ ꝯtrito vt viuificet ſpm̃ humiliũ ⁊ viuificet cor contritorũ. l ¶ Et/co ram/chriſto ieſu: vt eũ imiteris. m ¶ Qui teſtimoniũ reddidit ſub pontio pilato .ſ. bonã ꝯfeſſionẽ ſe .ſ. eſſe fili um dei. Chryſ. Sicut dicit. Joh. xviij. g. Dixit ei pilat⁹: Er go rex es tu: Reſpondit ieſus/⁊ dixit: Tu dicis q̃ rex ſũ ego: ego in h̃ natus ſum: et ad h̃ veni in mũdũ vt teſtimoniũ ꝑhibe am veritati. Unde Heb. xij. a. Reſpicientes in auctorem fi dei ⁊ ꝯſũmatorẽ ieſũ: q̃ ꝓpoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucẽ ve recundiã contẽnens: ⁊ in dextra throni dei ſedit. n ¶ Ut ſer ues mandatũ/dei: a me tibi datũ: qđ eſt/ o ¶ Sine macu la irreprehẽſibile: qz nil turpe nec iutile ei mãdauerat: Uł ab effectu: qz facit obſeruatorẽ ſine macula cordis ⁊ ſine reꝑ- (Ps. 18.) henſione ꝯuerſatiõis. Pš. Lex dñi imaculata ⁊c̃. Roma. vij c. Lex q̃dem ſancta ⁊ mandatũ ſanctũ. Prouerb. vj. c. Mã datũ lucerna eſt: ⁊ lex lux. p ¶ Uſqȝ i aduentũ ⁊c̃. id ẽ do nec tibi adueniat chriſt⁹ i morte. Matth. x. c. et. xxiiij. b. Qui pſeuerauerit vſqȝ in finẽ ſalu⁹ erit. q ¶ Quẽ/aduentũ chri ſti: vel ipſũ chriſtũ. r ¶ Suis tempib⁹ .i. ꝯgruis tpib⁹: qñ .ſ. tempus ẽ vt ſuos ſeruos remuneret. s ¶ Oſtẽdet/vł oſtẽ dit ſm Chryſ. in morte ſctõrũ. t ¶ Btũs ⁊ ſolus potẽs .i. tota trinitas ſm Glo. Sed ſm Chryſ. perſona filij. Un de dicit: De quo hec dicta ſũt de pr̃e an de filio oĩno: Chri ſtus eni oſtendit ſe ſanctis ſm vtrãqȝ naturã in morte: cũ eos remunerat i btitudine. Cant. vlt. a. Quis mihi det te fratrẽ meũ ſugentẽ vbera mřis mee: vt inueniã te ſolũ foris ⁊ deoſ culer te ⁊ iam nemo me deſpiciat. Joh. xiiij. c. Ego diligo eũ et manifeſtabo ei me ipſum: v ¶ Rex re gũ/terrenorũ. Chryſ. Hoc dic̃ vt nõ formi des eos q̃ ſũt reges. (Apoc. 17. c.) Apoc. xvij. c. Ag nus vincet illos qm̃ dñs dñorũ ẽ ⁊ rex re gũ. Eccs. v. b. Ex ex (Job. 1. b.) (1. Job. 4. c.) celſo excelſior ẽ aliuſ et ſuꝑ hos q̃z eminẽ tiores ſũt alij: ⁊ inſu per vniuerſe tre rex imperat ſeruiẽti. Uł Rex regũ .i. ſpũa- liũ virorũ quorũ cor ẽ i manu dei: et vertit ad volũtatẽ ei⁹: vt dicit Prouerb. xxj. a. Sicut diuiſiões aquarũ ita cor reg[is] in manu dei: quocũqȝ voluerit inclinabit illud. x ¶ Et dñs do minantiũ/terrenorũ .ſ. dñorũ: vel q̃ dñat animo ſuo. Apoc. xix. c. Habebat in veſtimẽto ⁊ in femore ſuo ſcriptũ: Rex re gũ ⁊ dñs dñantiũ. Apoc. j. b. Primogenit⁹ mortuorũ ⁊ ṗn ceps regũ terre. y ¶ Qui ſolus habet imortalitatẽ .i. im mutabilitatẽ ex ſe ꝑ naturã: ſ; alijs dat ꝑ grãz Plato. Dij deo rũ q̃rũ opifex ego ⁊ pat ſũ natura q̃dẽ diſſolubiles eſt[is] ⁊c̃. ſ. j. d (Plato i Timeo) Regi aũt ſeculorũ imortali ⁊c̃. Aug⁹ in li. ẽ natura boni. Oĩa que fecit de⁹ qz ex nihilo ea fecit/mutabilia ſũt: ipſi peribunt: tu aũt ꝑmanebis. Itẽ Aug⁹ in lib. de ciui. dei. Deũ volens ſi cut poterat cito tant⁹ ardor eorũ diffinire: mens quedã eſt in- quit ſoluta ac libera ab oĩ ꝯtritiõe mortali/oĩa ſentiens ⁊ mo uens: ipſaqȝ p̃dicta vita ſempiterna. Et ibi dicit Aug⁹/q̃ hãc diffinitionẽ habuit nõ a ſe: ſed a libris ſacre ſcripture. z ¶ Et lucẽ habitat inacceſſibilẽ. Eſa. lvij. c. Dñs excelſus et ſublimis habitãs eternitatẽ ⁊ ſanctum nomẽ eius. Sed ꝫ. iij. Reg. viij. b. Dixit dñs vt habitaret in nebula. Pš. Poſuit (Ps. 17.) tenebras latibulũ ſuũ. Sol. Deus habitat in ſe vt lux in luce: q̃ dicit inacceſſibilis: qz nullus ad eã accedit ex ſe: in creaturis autem habitat vt in tenebris: quia creature tenebre ſũt ex ſe. a ¶ Quẽ null⁹ hoim vidit. Eſa. xlv. c. Uere tu es de⁹ ab ſcondit⁹. Ex. liij. b. Quaſi abſcõdit⁹ vult⁹ ei⁹. Job. xxviij. d. Abſcõdita eſt ab oculis oĩm viuẽtiũ: volucres celi latet .i. an gelos latet dei. Interliñ. Joh. j. b. Deum nemo vidit vnq̃. b ¶ Sed nec videre poteſt. Glo. Nõ i hac vita: poſt aũt videbit ſi fuerit de illis: de quibus Matth. v. a. Beati mun do corde ⁊c̃. c ¶ Cui honor ⁊c̃. Nota ordinẽ. Poſtq̃ ma gnitudinem dei incõprehenſibilẽ oſtendit: ſubditur de hono re ⁊ gloria. q. d. cum tantus ſit deus. honorandus eſt nõ per ſcrutandus. Unde Chryſ. dicit: Cui eſt honor ⁊c̃. q. d. h̃ ſo lum ei poſſumus dicere ⁊ facere: non ꝑſcrutari quis eſt. Pro uerb. xxv. d. Qui ſcrutator ẽ maieſtatis opprimetur a gloria. d ¶ Diuitib⁹. Hic notat vt diuites inclinẽt ad humilitatẽ: quia ex diuitijs ſolet generari ſuꝑbia. Nota Glo. Supra egit de his qui diuites volunt fieri: dicens eos incidere in laqueũ et temptationẽ diaboli: hic agit de his q̃ diuites ſũt/monẽs nõ ſperare in diuitijs: Et quia dixit mala venire ex cupidita te ⁊ contra eam ſuaſit: ne viderentur diuites penitus abijciẽ di: determinat qualiter licet cupidi incidant in laqueum dia boli: tñ nõ penitus ſit abijciẽdi diuites: ſed potius precipe di uitibus ⁊c̃. Ait ergo/ Diuitibus huius ſeculi/q̃ habẽt ſe culares diuitias. e ¶ Precipe non ſublime ſapere: id eſt non inde ſuperbire. Glo. Nota q̃ non expauit apoſtolus diuitias: ſed morbum diuitiarum: id eſt ſuperbiam que eſt vermis diuitum: grãdis anim⁹ eſt qui inter diuitias iſto mor bo non temptatur. Magnus eſt qui non ſe magnũ ideo pu tat/quia diues ẽ: Qui aũt ſe putat magnũ: ſuꝑb⁹ ⁊ egen⁹ eſt: in carne crepat/in corde mendicat/inflatus eſt non plenus. Roma. xij. c. Non alta ſapientes: ſed humilibus ꝯſentientes Eccl. iij. c. Quãto

a apprehende vitãm eternam: i
b qũa võcatus es ⁊ cõnfeſſus
c bonam confeſſionem cõram
d multis teſtibus. Precipiõ ti-
e bi cõrã dẽo/qũi viuificat oĩa:
f ẽt chriſto ieſu qũi teſtimoniũ
g reddidit ſub põtio pilato bo-
h nam confeſſionem: vt ſerues
i mandatum ſinẽ macula irre-
k prehenſibile vſqȝ in ãduẽtum
l dñi noſtri ieſu chriſti: quẽ ſu-
m is tẽmporib⁹ oſtẽndet bẽatus
n et ſolus potens: rẽx regum ẽt
o dñs dñantiũ: qui ſolus habet
p imortalitatem ⁊ lũcem habi-
q tat inacceſſibilẽ: quẽ null⁹ ho
r minũ vidit/ſ; nẽc videre põt:
s cũi honor ⁊ imperium ſempi-
t ternũ. Amen. Diũitib⁹ hui⁹
v ſeculi p̃cipẽ nõ ſublime ſape:

B

a neqꝫ ſperare in incerto diui-
b c d tiarum: ſed in deo viuo qui p-
e f ſtat nobis omnia abunde ad
g h fruendum bene agere diuites
i k fieri in bonis operibus/ facile
l m tribuere/ cōmunicare/ theſau-
n riçare ſibi fundamentum bo-
o p num in futurum vt appre-
hendant veram vitam. O ti-
q mothee depoſitum cuſtodi/

Eccī.iij.c. Quāto magnus es humilia te in oīb⁹. Et ecōtra
dicit Oſee.xiij.b. Adimpleti ſunt ⁊ ſaturati ſunt: ⁊ eleuauerūt
cor ſuū ⁊ obliti ſunt mei. Sic ſuperbia orit ex diuitijs ſicut a
veſte tinea. Eccī.xj.b. Si diues fueris non eris imunis a deli
cto. Secūdū malū eſt falſa ꝯfidentia: quia vix accidit q̄ homo
diues non confidat i
diuitijs quas nimis
amat. Prouerb.x.b
Subſtantia diuitis
vrbs fortitudinis ei⁹.
Cōtra hoc dicit/ a
Neqꝫ ſperare in
incerto diuitiaꝝ:
id eſt in diuitijs que
īcerte ſūt. Ideo dn̄s diuitias vocat fallacias. Mat.xiij.c. Pro
uerb.xj. Qui ꝯfidit in diuitijs ſuis corruet. Sicut ille diues
de quo Luc.xij.c. Anima habes multa bona repoſita in an-
nos plurimos: requieſce/ comede/ bibe/ epulare. Dixit autē illi
deus: Stulte hac nocte animā tuā repetēt a te: que aūt prepa
Pſ.88. raſti cuius erunt? Ecce quō incerte ſunt diuitie. Pſ. Poſui
ſti firmamentū eius formidinem. Quia tales in formidine po
nunt ſpem ⁊ firmamentū ſuum. Talis non erat iob: qui dicit:
Iob.xxxj.c. Si putaui aurū robur meū ⁊ obrizo dixi fiducia
mea. Iaco.v.a. Agite nūc diuites: plorate vlulantes in miſe
rijs veſtris que aduenient vobis: diuitie veſtre putrefacte ſūt.
Luc.vj.d. Ve vobis diuitib⁹ qui habetis hic ꝯſolationē ve-
ſtram. b Sed i deo viuo/ precipe ſperare.j.Theſſal.j.d
Seruire deo viuo ⁊ vero. Pecunia eſt deus mortu⁹: quia nō
poteſt iuuare: ⁊ tñ multi ſeruiūt iſti deo ⁊ ſperant in eo. Sap.
xiij.d. Nō erubeſcit loq̄ cū illo q̄ ſine aīa ē: et ꝓ ſanitate qui-
dem infirmū deprecatur.i.nūmū: ⁊ pro vita rogat mortuū: et i
adiutoriū inutilem inuocat: et pro itinere petit ab eo q̄ ambu-
lare nō poteſt: ⁊ de acq̄rendo ⁊ de operando ⁊ de omniū rerū
euentu petit ab eo q̄ in omnib⁹ ē inutilis. c Qui preſtat
nobis oīa abūde. Iaco.j.a. Qui dat oībus affluent ⁊ nō
improperat. d Omnia.i.eterna. Que oīa.i.pfecta ſunt:
e Ad fruēdū.q.d. illa dat abūdant ⁊ ſine diminutiōe qb⁹
fruendū eſt i eternitate. Tpalia aūt parce dat ſuis ad vtendū.
Eſa.xxx.e. Dabit tibi dn̄s panē artū ⁊ aquā breuē: ⁊ nō faci-
et vltra auolare a te doctorē tuū.i. tribulationē que optimus
doctor eſt. Eſa.xxviij.e. Tm̄modo vexatio dabit intellectū
auditui. Vl' c Qui preſtat nobis omīa/ tpalia bona:
abūdant.i.ſufficient. Mat.vj.d. Primū q̄rite regnū dei
et iuſticiā eius ⁊ oīa adijcient vobis. e Ad fruendū: non
ad reponendū: ſed ad dandū paupib⁹: vt ſic habeat ⁊ multi-
plicetur fructus ex diuitijs. Sic ſumit fruct⁹ large: ſic ⁊ fruct⁹
Eccs.xj.a. Mitte panē tuū ſup tranſeūtes aquas: quia poſt
multa tempa inuenies eū. Eſa.xxxij.d. Beati q̄ ſeminat ſup
oēs aquas. Luc.xiij.b. Ecce tres anni ſunt ex quo venio que
rens fructū in ficulnea ⁊ nō inuenio: ſuccide ḡ eam / vt qd etiā
terrā occupat. Chryſ. Ponit hanc lrām. Qui preſtat nobis
oīa diuitioſe.i. in vſu ⁊ miſterio. Idem. Chryſ. dicit. Pecu-
nie apud grecos chrymata dicūt: a chryraſte.i. ab vtēdo. Vſus
enī eſt poſſeſſionū/ nō dn̄iū/ ſic dicit: Neqꝫ enī plebeia prouer
bia oportet ꝯtēnere: qñ eū hñt fertilē agꝛ/ dicūt: O ager quā
toꝝ fuiſti ⁊ quantoꝝ eris. Et infra dicit: Virtus ſolū nobiſcū
pegrinat poſt mortē: Et ſup. Illa ſola noſtra ſūt q̄cunqꝫ hinc
pmittunt in elemoſynis. f Bñ agere. q.d. h eſt ad qḋ pre
ſtat dn̄s diuitias. Et ideo monet diuites bene agere: Contra
diuites q̄ ocioſi ſunt vl' inutilib⁹ occupant. Bene/ ꝯ inutilita
tē. g Agere/ ꝯtra curioſitatem. Vel/ Bene.i. delectabi-
liter vtiliter honorifice deo: quia ei honor ⁊ gloria.ṡ.eodem.
Et.ṡ.j.d. Gal.vj.c. Dum tempus habem⁹ operemur bonum
ad omnes.ſ. ad nos ⁊ ad proximū ⁊ ad deum. h Diuites
fieri in bonis operib⁹.i. precipe illis bñ agere: et ſic habēt
multitudinē bonoꝝ operū. Vel ſpūaliter. i In operib⁹
bonis.i. in opibus miſcdie. Greg⁹. Si vere fratres diuites
eſſe cupitis: veras diuitias amate. Luc.xij.c. Que paraſti
cui⁹ erunt? Sic ē qui theſauriçat non eſt i deū diues. Chryſ.
Virtus ſolum nouit nobiſcum peregrinari poſt mortem: illa
ſola noſtra ſunt quecūqꝫ hinc pmittim⁹ i elemoſynis. Apoc.
xiiij.c. Opa illoꝝ ſequūt illos. Eccī.xxix.c. Elemoſyna viri
quaſi ſacculus cum ipſo: ⁊ gratiā hoīs quaſi pupillam ꝯſerua
bit. In hoc ḡ q̄ dicit: Diuites fieri/ notat multitudo ope-
rum miſericordie. Sed quia non ſufficit multa dare ſi cum te-
dio ⁊ difficultate de-
tur: ideo ſubdit: k
Facile tribuere/
precipe.ſ. Vel/ Fa-
ciles tribuere: p-
cipe vt faciles ſint
ad tribuēdū. Aug⁹.
Fruct⁹ muneris ſui
dehoneſtat q̄ accep-
turū mora nimia ſuſpendit. Iob.xxxj.b. Si oculos vidue ex-
pectare feci. Eccī.iiij.a. Cor inopis ne afflixeris: ⁊ ne protra-
has datum anguſtiāti. Eccī.xxix.b. Pro elemoſyna nō pro-
trahas illum. Prouerb.iij.d. Ne dicas amico tuo vade ⁊ re-
uertere: ⁊ cras dabo tibi cū poſſis ſtatim dare. Ecōtra. Eccī.
xviij.c. Datū indiſciplinati tabeſcere facit oculos. Itē Eccī.
xx.b. Gratie fatuoꝝ effundent: datus inſipientis non erit vti
lis tibi. Sed quia multi multa dant ⁊ facile: ſed nō multis: im-
mo accipiūt perſonas: Ideo ſubdit: l Cōmunicare.i. cō
munit iuſtis dare: ſm q̄ magis indigēt. Vel/ Cōmunicare
id eſt ſua cōmunia putare/ non propria. Iob.xxxj.b. Si co-
medi buccellam meam ſolus: ⁊ non comedit pupillus ex ea.
Heb.xiij.c. Bñficentie ⁊ communionis nolite obliuiſci: tali-
bus enī hoſtijs promeret deus m Theſauriçare ſibi fū
damentū bonū.i. in preſenti acquirere bona opera ⁊ vir-
tutes quaſi theſaurum: id eſt auide: id eſt deſignant ⁊ inſatia-
biliter: Que opera debēt eſſe/ n Fundamentū bonū
id eſt ſtabilia ⁊ firma. Et hoc/ o In futurum: vt.ſ. inten-
tio ſit ad futura: contra eos qui dant vt hic recipiant: vl' bona
agunt pro laude vel pro aliquo munere. Eccī.xx.c. Hodie fe
neratur quis: ⁊ cras expetit: ⁊ odibilis eſt deo homo hmōi:
id eſt hodie bonū pro deo facit ⁊ ſtatim mercedem a deo exi-
git. Multi ſunt tales qui qñ ieiunauerunt vel laborauerūt ali
quo modo pro deo: tunc enī fenerant dn̄o: ⁊ ſtatim expetunt a
dn̄o mercedem vel laudem vel aliam conſolationē tempora-
lem: quādo enī parum ieiunauit vult poſtea tātū comedere q̄
fere crepat: qñ dedit vnum denarium vel vnam veterem ve-
ſtem/ credit ſibi licere retinere tria paria veſtium ſupfluarū: et
cetera hmōi. Vel/ m Theſauriçare ſibi fundamētū
bonū ⁊c̄. id eſt multiplicare ſibi diuitias ⁊ theſauros cele-
ſtes in futurū retinēdū q̄ ſūt fundamētū bonū: q2 diuitie eterne
ſunt ſtabiles. Diuitie enim preſentes ſunt labiles et inſta-
biles ⁊ ſine fundamēto. Chryſ. Si diuitias queris/ illas que-
re que manent que certe ſūt. Matth.vj.c. Theſauriçate vo-
bis theſauros i celo vbi nec erugo nec tinea demolitur: ⁊ vbi
fures non effodiunt nec furāt. Prouerb.x.d. Quaſi tēpeſtas
tranſiens non erit impius: iuſtus autē quaſi fundamentū ſem
piternum: quia iuſtus ante cōfirmat: quia ſtabilius adheret.
Vl' Theſauriçare ſibi fundamentū bonū in futurꝫ.
id eſt theſauro tempali comparare ſibi vel edificare domum 2.Cor.
nō manufactā ſed eternam in celis: qḋ facit qui theſauros ſu-
os: id eſt potiora bona ſua diſtribuit pauperib⁹. Et dicit ſig-
nanter: Theſauriçare ſibi: quia de melioꝛib⁹ debet dare.
Prouerb.iij.b. Honora dn̄m de tua ſubſtantia ⁊ de pmitijs
oīm frugū tuaꝝ da paupib⁹. Ezech.xlvij.c. Non deficiēt fru
ctus eius: per ſingulos mēſes afferet primitiua. p Et ap-
prehendāt verā vitam/ eternam. Expoſitio eſt pcedē-
tis.q.d. iſte eſt theſaurus in futuro.ſ. vita eterna.ṡ. eodem.c.
Apprehēde vitam eternam.q.d. diuitie faciunt pontem et vi-
am ad h. Prouerb.xviij.c. Donū hoīs dilatat viā ei⁹: ⁊ ante
pncipes ſpaciū ei facit. q O timothee. Hic hortat vt ſit
ſollicit⁹ in officio epali: et noīat eū/ vt reddat attentū. Dicit ḡ
O timothee depoſitū cuſtodi/ animā ꝓpriam/ talentum
donoꝝ/ epale officiū/ animas ſubditoꝝ. iij. Reg.xx.g. Cu-
ſtodi virum iſtum/ q̄ ſi lapſus fuerit/ erit anima tua pro ani-
ma eius. ij. Timoth.j.c. Bonū depoſitū cuſtodi: p ſpiritum
ſanctū qui habitat

ſanctū qui habitat in vobis. Chryſ. Depoſitū eſt qđ habes ne minuas: q: alienū eſt qđ tibi creditum eſt. Prouerb. vj. a. Si ſpoponderis pro amico tuo: defixiſti apud extraneū ma-num tuā: diſcurre, feſtina, ſuſcita amicū tuū. a ¶ Deuitās. Glo. vt poſſis illud cuſtodire. b Prophanas vocum nouitates: non tñ ſententiarū vel rerum in ſe: ſed vocum: q: etiam vocabula no-ua vitanda ſunt: non quelibet ſed ꝓphana que inueniūt hereti-ci. Oſee. ij. c. Voca-bit me vir meus ⁊ ñ vocabit me vltra ba-alim. Ibi dicit Glo. Iero. Ex hoc habe-mus ſolis vocib⁹ in-ordinate prolatis he-reſim poſſe incurri. Et ſup dicit in Glo. Quis ſm etymologi-am poſſet dici: tamē odio idoloꝝ nō de-bet dici. ij. Timoth. ij. c. Prophana ⁊ vaniloquia deuita: multū eni ꝓficiūt ad im-pietatē: et ſermo eoꝝ vt cancer ſerpit. Act. xvij. c. Noua q̄-dam infers aurib⁹ nr̄is ⁊c̄. Et poſtea. Athenienſes autē omēs et aduene hoſpites ad nihil aliud vacabant: niſi aut dicere aut audire aliqđ noui. Eſt autē aliq̄ nouitas tam rerum q̄ vo-cum que nō eſt ꝓphana. Joh. xiij. d. Mandatum nouum ⁊c̄. Eſa. lxij. a. Vocabit tibi nomen nouum: qđ os dñi noīauit. Apoc. ij. c. Et i calculo nomē nouū ſcriptū ē. Vñ dicit Act. xj. d. Vt cognoīarēt primū antiochie diſcipuli chriſtiani. Et ſeruā deuitās, c ¶ Oppoſitiōes ſcie falſi nois: id ē q̄ fal-ſo nomine ſcientia dicit. Hoc eſt contra illos qui ſemper oppo-nunt de extraneis ſcientijs. ij. Timoth. j. c. Formam habe ſa-noꝝ verborum que audiſti a me: Non dicit a platone. Item ſophiſtica falſe nomen habet ſcientie. Rationalis eni philoſo-phia: id eſt logica non eſt: neq̄ naturalis: id eſt phyſica: neq̄ moralis vt ethica: quia non mores docet ſed lites. Judic. j. c. Qui percuſſerit cariathſepher: id eſt ciuitatem litterarū et vaſtauerit eam: dabo ei axam filiam meam vxorem. Tali-bus eni dande eſſent eccleſie qui cauſas ⁊ aduocationes pre-ſcinderent nō nutrirent. Item omnis ſciētia que nō eſt ad pri-mam ⁊ ſummam veritatem cognoſcendā, falſo habet nomen ſcie: quia talis ſcientia non ſcientem ſed ſtultum facit. Hiere. x. c. Stult⁹ factus ē omnis hō a ſcientia ſua. Eſa. xlvij. c. Sa-pientia tua ⁊ ſciētia tua decepit te. Chryſ. Cum fides nō fue-rit cognita ſi eſt: tamē ex proprijs cogitatiōibus: id eſt argu-mentis cōcipitur quid: cognitio non eſt: ita eni ſeipſos voca-bant fortaſſis: id eſt cognitores: vt quid plus alijs ſcientes. d ¶ Quam, ſcientiam, quidam. Chryſ. enunciantes. e ¶ Promittentes: id eſt profitentes ſe habere talem ſcien-tiam. f ¶ Circa fidem, exiſtentes nō intus, g ¶ Excide-runt, ab ipſa fide: quia rationes humanas exequentur. Hie-re. ij. d. Filij mempheos ⁊ taphnes cōſtuprauerunt te vſq̄ ad verticem: id eſt vſq̄ ad fidem quam amiſerunt. ij. j. d. Ha-bens fidem ⁊ bonam conſcientiam: quam quidam repellen-tes circa fidem naufragauerunt. Exciderunt. Chryſ. Tor-tuoſe, ⁊ erunt ſcientia aduocatoꝝ ſerpentina ⁊ tortuoſa: quia iniurioſe ⁊ callide procedunt aduocati: non tñ contra fidem aperte: ſed circa: quia ſub velamine nominis: ſiue ⁊ ſcientie ſan-cte faciunt opera prophana: magiſq̄ nocent eccleſie q̄ here-tici: quia hec peſtis latet ſub ſpecie pietatꝫ: Et predicta cuſto-dias. h ¶ Gratia, ſit, tecū: quoniam gr̄a operans, ꝯſeruās ꝯſumans. Eccl. xxiiij. c. In me oīs gr̄a vite ⁊ veritatis: et ſciē-tie actiue ⁊ contemplatiue.

a b c d e f g h Deuitans prophanas vocum nouitates, ⁊ oppoſitiones fal-ſi nominis ſciētie: quā quidā promittētes circa fidem exci-derunt. Grātia tecū. Amen.

¶ Explicit epiſtola pauli ad Timotheum prima.

¶ Incipit argumentū in epi-ſtolam ſecundam.

Item timotheo ſcribit de exhortatione marty-rij ⁊ omnis regule ve-ritatis ⁊ quid futurum ſit tem-porib⁹ nouiſſimis ⁊ d̄ ſua paſ-ſiōe ſcribēs ei ab vrbe roma.

¶ Explicit Argumentum.

¶ Incipit Epiſtola pauli ad Timotheū ſecūda. Capi. I.

i k l m n o Paul⁹ apo-ſtolus ieſu chri-ſti, per volunta-tem dei ſm pro-miſſionem vite que eſt i chriſto p q r ſ t v ieſu. Timotheo chariſſimo fi-lio: Grā ⁊ miſcdiā ⁊ pax a deo prē ⁊ chriſto ieſu domino nr̄o.

¶ Explicit Poſtilla dñi Hugonis Cardinalis ſuper epiſto-lam Pauli ad Timotheum primam.

¶ Reuerendiſſimi i chriſto patris ⁊ dñi, dñi Hu-gonis ⁊c̄. Cardinalis Poſtilla ſuper epiſtolam Pauli ad Timotheum ſecundam: Incipit.

¶ Expoſitio Capituli I

Paulus apl's ie-ſu chri-ſti ⁊c̄. Chryſ. Ad Timo-theū epheſioꝝ eccle-ſie epm intronizatū ſcripta ē hec ſecūda epl'a a roma: quādo ſecūdo repſentat⁹ ē neroni. Glo. Jā eni a mundo tranſitur⁹ paul⁹ hāc ſcdaꝫ epi-ſtolā item ſcribit a ro-ma de carcere timo-theo infirmitatib⁹ ⁊ aduerſis iā fatigato. Hic ꝯſtant laboret i dei gr̄a ſibi credita exhortās eū ad mar-tyriū multiſ modis: ⁊ vt pſeueret i officio recte ꝑdicatiōiſ ⁊ ſan-cta opatiōe: et ꝑdicās qđ futurū ſit tpib⁹ nouiſſimis ⁊ ſuo obi-tu. Et ē intētio apl'i i hac epl'a exhortari timotheū ad ſui offi-cij diligent executionē ⁊ ad palmā martyrij: et q̄da adhuc ad-dere de epali officio. Mod⁹ agēdi patet i diuiſiōe ptiū. Diui-dit eni h̄ epl'a i tres ptes ꝑncipales. In ꝑma pte ꝑncipalit mo-net eū ad ꝑdicādū ⁊ ad patiētiā. In ſcda dic ei d̄ his q̄ nouiſ-ſimis tpib⁹ erant futura. ij. iij. Hoc aūt ſcito q̄ in nouiſſi-mis ⁊c̄. In tertia d̄ reſolutiōe ſiue paſſiōe ſua iſtāti inotat. ij. iiij. Teſtificor corā deo. Primū aūt caplm diuidit in ſe-ptē ptes. Primo ſalutat eū. Scdo gr̄as agit ⁊ ſe iugē ei⁹ hre memoriā oñdit, ⁊ deſideriū eius vidēdi: ibi: Grās ago ⁊c̄. Tertio pexēplū multoꝝ iuitat eū ad patientiā: ibi: Recor-dationē accipiēs. Quarto monet eū vt ſtrenuus ſit cām ponēs: ibi: Propt quā cāꝫ. Quīto vt ñ erubeſcat euāgeliū ibi: Noli itaq̄ erubeſcere. Sexto ſe ei pōit i exēplū: ibi: Scio cui credidi. Vltio ad pſeuerātiā eū iuitat: ibi: For-mā habes ⁊c̄. Vel pōt diſtingui mag' ſuccincte per q̄ttuor ptes. Prīo ſalutē ⁊ grāſ agit ⁊ laudat ei⁹ fidē a ꝓgenitorib⁹ q̄-ſi hereditariā: ⁊ hortat ꝯtra negligētiā officij reſuſcitare grāꝫ Scdo ꝯ erubeſcētiā hortat ꝑdicare: ibi: Noli itaq̄ erube-ſcere. Tertio exēplū pōit ⁊ ſboꝝ ſuoꝝ: ibi: In q̄ poſit⁹ ⁊c̄ formā habēs ⁊c̄. Quarto d̄ diſcipul' aduerſis ⁊ laude eorū q̄ ſteterūt: ibi: Scis enim hoc q̄ auerſi ſūt ⁊c̄. Dicit ꝫ: i ¶ Paulus, noie k ¶ Apl's, dignitate ⁊ officio. l ¶ Jeſu chriſti: q: ē apud eū auctoritas. m ¶ Per volūtatē, nō p irā. n ¶ Dei, nō hois. Cōtra illos q̄s hoies ꝓmouēt ⁊ ñ de⁹. Gal. j. a. Paul⁹ apl's ñ ab hoib⁹ neq̄ p hoiem ⁊c̄. Oſee. viij a. Ipſi regnauerūt ⁊ ñ ex me. Apl's dico nō ſine ſpe ꝑmij: imo o ¶ Scdm ꝓmiſſionē vite: et nō hui⁹ vite: ſz, p ¶ Que ē i chriſto ieſu. q. d. chriſt⁹ ꝓmiſit m̄ vitā ętnā ſi ei fidelit ſer-uiero. Et, q̄ eſt i chriſto ieſu. i. i cognitiōe ei⁹. Joh. xvij. a. Hec ē vita ętna vt cogſcāt te verū deū ⁊ quē miſiſti ieſū chri-ſtū. Vel, In chriſto. i. ꝑ chriſtū. o ¶ Scdm ꝓmiſſionē. Chriſ. Scdm enūciationē: q̄ſi ne m̄ picula q̄ h ſt dicas. Hec eni generāt nob vitā ętnā: in q̄ nec dolor nec gemit⁹. Et. j. Si ꝓmiſſio ē: ne q̄ras eā h: Spes eni viſa ñ eſt ſpes: Ro. viij. e. Paul⁹ iquā ſcribit hāc epl'aꝫ, q ¶ Timotheo chariſſio fi-lio: vl' amabili ſm Chryſ. Nūq̄ eni ꝯtigit filios ñ eē amatoſ Eſa. j. a. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipſi āt ſpreuerūt me. Et aū alia ſalutat i hūc modū. r ¶ Grā ⁊c̄. In ꝑma epl'a eadē ſba ſūt: et ibi expoſita vidēt. Glo. Grā. ſ. donatio ſpūſſcti q̄ miſtrī armāt. s ¶ Et miſcdia. ſ. remiſſio pctōꝝ. t ¶ Et pax. ſ. trāq̄l-litas mētiſ: ⁊ ꝯlibatio ętne vite: Sit tibi, v ¶ A deo pre ⁊c̄. Chryſ. A deo pře ⁊c̄: ſed cur tacet de ſpūſcto? Rñdeo. Non tacet: quia ipſe eſt donū patris ⁊ filij ⁊ gr̄a que hic optatur

Gratias ago.